

ΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΟΥ

ΤΑΞΙΣ Ε' - ΣΤ'

ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ

ΣΧΟΛΙΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΛΙΚΙΩΤΗ
ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΙ. ΚΑΤΗΝΑΙ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ

XX ΛΥΓ ΑΓΟ
ΣΠ. ΛΥΓΚΩΝΗ - Π. ΖΑΦΑΡΑΝΑ - Ι. ΚΟΥΚΟΥΡΑΚΗ

Η ΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΟΥ

ΤΑΞΙΣ ΣΤ'

(Σύμφωνα με τὸ Νέον Πρόγραμμα)

ΣΧΟΛΙΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΛΙΚΙΩΤΗ

"Ο ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ,"

ΣΤΑΔΙΟΥ 41 • ΑΘΗΝΑΙ • ΑΡΙΣΤΕΙΔΟΥ 6

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α' ΤΟ ΕΘΝΟΣ

1. Τί λέγεται Ἔθνος

Πολλές φορές ἀκοῦμε τίς λέξεις Ἑλληνικόν Ἔθνος, Ἑλληνικόν Κράτος, Ἑλληνικός λαός, Ἑλληνική Φυλή, Ἑλληνική Κοινωνία.

Ἡ κάθε μιὰ ἀπὸ τίς ἐκφράσεις αὐτὲς φανερώνει καὶ ἰδιαίτερο νόημα. Ὅλες ὅμως ἀναφέρονται στὸν Ἑλληνισμό, γιατί προσδιορίζονται ἀπὸ τὴ λέξι ἑ λ λ η ν ι κ ό.

Ὅπως λέμε Ἑλληνικὸ Ἔθνος, ἡμποροῦμε νὰ εἰποῦμε Ἀγγλικὸ Ἔθνος, Γαλλικὸ Ἔθνος, Γερμανικὸ κ.τ.λ.

Ἀλλὰ τί θὰ πῇ Ἔθνος ;

Ἔθνος λέγεται μιὰ μεγάλη οἰκογένεια, ποὺ ἔχει κοινὰ : τὴ φυλή, τὴ γλῶσσα, τὴ θρησκεία, τὴν ἱστορία, τὰ ἥθη καὶ ἔθιμα, τὰ ἴδια ἐθνικὰ ἰδανικὰ καὶ τὸν ἴδιο πολιτισμό.

α) Φυλή :

Ἡ φυλή δημιουργήθηκε, ὕστερα ἀπὸ πολλοὺς αἰῶνες, ἀπὸ μιὰ οἰκογένεια.

Κατὰ τὴν ἀρχαία Ἑλληνικὴ μυθολογία, ἀπὸ τὸν Δευκαλίωνα καὶ τὴν Πύρρα γεννήθηκε ὁ Ἑλληνας. Ὅσοι κατὰγονται ἀπὸ τὸν Ἑλληνα, ἀποτελοῦν τὴν Ἑλληνικὴ φυλή. Ὅλα τὰ μέλη τῆς φυλῆς λοιπὸν εἶναι ἀδελφία, γιατί κατὰγονται ἀπὸ τὴν ἴδια οἰκογένεια.

Ὅπως ὁ Ἑλληνας ἀναφέρεται ὡς γενάρχης τῶν Ἑλλήνων, ὡς ἀρχὴ τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς, ἔτσι καὶ τὰ ἄλλα ἔθνη ἔχουν τὸν γενάρχη τους.

Ἡ Παλαιὰ Διαθήκη π.χ. ἀναφέρει ὡς γενάρχη τῶν Ἑβραίων τὸν Ἀβραάμ κ.τ.λ.

β) Γλώσσα :

Κάθε φυλή διεμόρφωσε και τη δική της γλώσσα.

Στην αρχή η γλώσσα ήταν πολύ φτωχή σε έκφραστικά μέσα. "Όσο ανατρέχουμε προς τον πρωτόγονο άνθρωπο, τόσο θα βρίσκουμε τη γλώσσα του περιορισμένη σε λίγες λέξεις.

"Όσο εξελίσσεται όμως η διάνοησις του ανθρώπου, τόσο και η γλώσσα του εξελίσσεται, για να εκφράση τὰ διανοήματά του.

Ενῶ η γλώσσα στην αρχή ήταν προφορική μόνον, στα χρόνια που εκπολιτίσθηκε ο άνθρωπος παρουσιάζεται και γραπτή.

Η γλώσσα από φυλή σε φυλή διαφέρει.

Οι γλωσσολόγοι λένε, ότι όλες οι γλώσσες είναι συγγενείς μεταξύ τους, γιατί έχουν κοινή την καταγωγή.

Η κάθε γλώσσα ακολουθῆσε ιδιαίτερες συνθῆκες, τις συνθῆκες ὑπὸ τις ὁποῖες βρέθηκε ἢ δημιούργησε ἡ κάθε φυλή.

Γι' αὐτὸ παρουσιάζονται διαφορὲς ἀνάμεσα στίς διάφορες γλώσσες. Παρ' ὅλες ὅμως τὲς διαφορὲς τοὺς ἔχουν ὅλες τὲς ἴδιες ρίζες.

γ) Θρησκεία :

"Όσοι ἀνήκουν στὴν ἴδια φυλὴ ἔχουν τὴν ἴδια θρησκεία. Μπορεῖ ἀκόμα ἡ ἴδια θρησκεία ν' ἀπλώνεται σὲ πολλὲς διαφορετικὲς φυλές, ὅπως ὁ χριστιανισμός.

δ) Ἱστορία :

Ἡ ἱστορία τῆς φυλῆς ἀρχίζει ἀπὸ τὸν πρῶτο γενάρχη της. Τὴν ἱστορία αὐτὴ τὴν δημιουργοῦν τὰ μέλη τῆς φυλῆς, καθὼς προσπαθοῦν νὰ διατηρήσουν τὴ φυλὴ τοὺς καὶ νὰ τὴν κάμουν εὐτυχισμένη.

Οἱ ἀγῶνες τῆς φυλῆς γιὰ νὰ διατηρηθῇ, νὰ προαχθῇ καὶ νὰ βελτιώσῃ τὲς συνθῆκες τῆς ζωῆς της δὲν εἶναι παρὰ ἡ ἱστορία της, ποὺ εἶναι καὶ ἱστορία τῆς Πατρίδος.

ε) Ἐθνικὰ Ἰδανικά :

Μιὰ φυλὴ ποὺ εἶναι συνεπὴς στὴν ἱστορία της πιστεύει σὲ ὠρισμένα ἰδανικά. Τὰ ἰδανικά αὐτὰ ἀφοροῦν τὴν τιμὴ τῆς Πατρίδος, τὸ μεγαλεῖο τοῦ Ἔθνους καὶ τὴν προκοπὴ τῆς φυλῆς. Ὁ

ἄνθρωπος δὲν μπορεῖ νὰ ζῇ χωρὶς ἰδανικά. Τὸ ἴδιο καὶ ἡ φυλὴ δὲν μπορεῖ νὰ ζῇ χωρὶς ἰδανικά.

Τὰ ἰδανικά τῆς φυλῆς λέγονται ἔθνικα ἰδανικά.

Τὰ ἔθνικα ἰδανικά θερμαίνουν τὴν ψυχὴ τῆς φυλῆς, τὴν γαλουχοῦν καὶ τὴν ὀδηγοῦν στὴν ἴδια κοίτη, ὅπως ὀδηγεῖ ὁ ποταμὸς τὰ νερά του στὴν ἴδια κατεύθυνσι.

στ) Ἡθὴ καὶ ἔθιμα :

Ἡ ζωὴ τῆς φυλῆς μέσα στοὺς αἰῶνες δημιουργήσε ὠρισμένες συνήθειες καὶ πεποιθήσεις.

Οἱ συνήθειες καὶ πεποιθήσεις αὐτὲς ἀποτελοῦν τὴν παράδοσι τῆς φυλῆς. Εἶναι τὰ ἥθη καὶ ἔθιμα, ποὺ χαρακτηρίζουν τὴ φυλὴ.

Οἱ συνήθειες ποὺ ἐπικρατοῦν στὶς διάφορες κοινωνικὲς τελετές, ὅπως ὁ γάμος, οἱ γιορτές, τὰ πανηγύρια, ἡ ἀλληλοβοήθεια, ὁ σεβασμὸς κλπ. μεταδίδονται ἀπὸ γενεὰ σὲ γενεὰ καὶ ἔρχονται ἀπὸ τὸ βαθύτατο παρελθὸν ὡς ἐμᾶς καὶ ἐμεῖς πάλι θὰ τὰ μεταδώσωμε στοὺς μεταγενεστέρους.

Οἱ νεώτεροι νόμοι πολλὰς φορὲς στηρίζονται στὰ ἥθη καὶ στὰ ἔθιμα τῆς φυλῆς.

ζ) Πολιτισμός :

Ἡ φυλὴ ἀκολουθεῖ τὴν ἴδια πορεία μέσα στὸ χρόνο ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ποὺ ἄρχισε νὰ ριζώνει. Οἱ ἴδιες συνθήκες τῆς ζωῆς δημιουργήσαν τὸν ἴδιο πολιτισμὸ τῶν μελῶν τῆς φυλῆς.

Καὶ ὅταν λέμε πολιτισμὸ ἐννοοῦμε τὴν εὐγένεια τῶν αἰσθημάτων καὶ τῶν σκέψεων, ἀπὸ τὰ ὅποια πηγάζει ἡ καθολικὴ διαγωγὴ τῶν μελῶν τῆς φυλῆς, τὴν καλλιέργεια τῶν τεχνῶν καὶ τῶν ἐπιστημῶν καὶ γενικὰ τὴν προαγωγὴ τοῦ κοινοῦ στὸ καλὸ καὶ στὴ δικαιοσύνη.

Μιὰ πολιτισμένη κοινωνία σκέπτεται περισσότερο μὲ τὴν καρδιά καὶ ἀκολουθεῖ τὴν πορεία ποὺ ἐπιτάσσουν περισσότερο τὰ ἰδανικά παρὰ τὰ ἐνστικτα.

✓ 2. Λαὸς-Κράτος-Πολίτευμα

Οἱ ἄνθρωποι ἀποτελοῦν ἀνέκαθεν οἰκογένειες. Ἡ οἰκογένεια εἶναι τὸ φυτώριο, ὅπου ὁ ἄνθρωπος γεννιέται καὶ ἀναπτύσσεται.

Πολλές οἰκογένειες στὸν αὐτὸ τρόπο ἀποτελοῦν τὴν κοινωνία.
Ἡ κοινωνία εἶναι μικρὴ ἢ μεγάλη, ἀνάλογα μὲ τὸν ἀριθμὸ τῶν οἰκογενειῶν ποὺ περιλαμβάνει.

Οἱ ἄνθρωποι τῆς ἴδιας κοινωνίας ζοῦν στὸν ἴδιο τρόπο, κάτω ἀπὸ τὶς ἴδιες συνθῆκες.

Ἔχουν τὰ αὐτὰ ἥθη καὶ ἔθιμα καὶ τὰ ἴδια γενικὰ συμφέροντα. Συναλλάσσονται μεταξύ τους καὶ ἔχουν πολλές καὶ διαφόρων βαθμῶν σχέσεις.

Γιὰ νὰ κρατηθοῦν σὲ ἁρμονία οἱ σχέσεις ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους τῆς ἴδιας κοινωνίας, εἶναι ἀπαραίτητοι οἱ νόμοι.

Οἱ νόμοι ὅταν εἶναι ἄγραφοι ἀναφέρονται στὰ ἥθη καὶ στὰ ἔθιμα.

Οἱ γραπτοὶ νόμοι εἶναι οἱ νόμοι τῆς πολιτείας, ἡ ὁποία φροντίζει νὰ εἶναι ὁμοιόμορφοι, νὰ ἐφαρμόζονται αὐστηρῶς καὶ οἱ ἄνθρωποι νὰ εἶναι ἴσοι ἀπέναντι τῶν νόμων.

Ἡ πολιτεία λοιπὸν εἶναι μία δύναμις, ποὺ τὴν ἀποτελοῦν ὅλα τὰ μέλη τῆς φυλῆς, ὅλος ὁ λαὸς ποὺ κατοικεῖ στὴν ἴδια χώρα καὶ διοικεῖται μὲ τοὺς ἴδιους νόμους καὶ ἔχει τὴν ἴδια διοίκησι.

Ὅλα τὰ ἄτομα τῆς φυλῆς, ποὺ ἀποτελοῦν πολλές μικρὲς ἢ μεγάλες κοινωνίες, εἶναι ὁ λαὸς τῆς χώρας.

Ἡ δύναμις ποὺ προστατεύει τὴν ζωὴ, τὴν τιμὴ, τὴν περιουσία καὶ τὴν ἐλευθερία τοῦ λαοῦ, λέγεται ΚΡΑΤΟΣ.

Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς προστατεύεται ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸ Κράτος, ποὺ ὑπερασπίζεται τὴν τιμὴ τοῦ ἔθνους καὶ ζητεῖ τὴ θυσία τοῦ λαοῦ γιὰ τὰ ἐθνικὰ ἰδανικά.

ΕΘΝΟΣ εἶναι τὸ σύνολον τῶν ἀνθρώπων μιᾶς φυλῆς καὶ ἐκείνων ποὺ διαμένουν στὴν ἴδια χώρα καὶ ἐκείνων ποὺ εἶναι διασκορπισμένοι στὰ πέρατα τῆς γῆς. Ἐνῶ ΚΡΑΤΟΣ εἶναι τὸ σύνολον τῶν ἀνθρώπων, ἀσχέτως ἐθνικότητος, ποὺ διαμένουν στὴν ἴδια χώρα.

Ἡ χώρα τὴν ὁποία κατοικεῖ ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς λέγεται Ἑλλάς.

Ἡ Ἑλληνικὴ Πολιτεία μὲ τοὺς νόμους της ρυθμίζει τὶς σχέσεις τῶν πολιτῶν μεταξύ τους.

Βασικὸς σκοπὸς τῶν νόμων εἶναι νὰ κρατηθῇ ἡ ἁρμονία τῶν σχέσεων ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους τῆς ἴδιας κοινωνίας.

Ἀπὸ τὴν ἁρμονία δὲ αὐτὴ ἐξαρτᾶται ἡ διατήρησις τῆς φυλῆς.

Συμβαίνει όμως, κάποτε, ὅ,τι συμφέρει στὸν ἕνα, νὰ εἶναι δυσάρεστο γιὰ τὸν ἄλλον. Καὶ ὅ,τι ἐπιθυμεῖ ὁ ἕνας, νὰ μὴν ἀρέσῃ στοὺς ἄλλους.

Στὴν περίπτωσι αὐτῇ, γιὰ νὰ διατηρηθῇ ἡ ἁρμονία στὴν κοινωνία καὶ γενικώτερα στὴν πολιτεία, πρέπει νὰ ἐπικρατῇ ἡ γνώμη τῆς πλειοψηφίας.

Ὅ,τι συμφέρει στοὺς πολλοὺς λοιπὸν καὶ ὅχι ὅ,τι συμφέρει στοὺς λίγους ἢ στὸν ἕνα.

Ὁ κάθε πολίτης εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ ὑποτάσσεται στὴν γνώμη τῆς πλειοψηφίας καὶ νὰ θυσιάζῃ τὸ προσωπικὸ του συμφέρον, χάριν τοῦ συμφέροντος τῶν πολλῶν. ✓

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ

1. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος

Ἡ Ἑλληνική Ἐκκλησία εἶναι τὸ κυριώτερον στήριγμα τοῦ Ἔθνους. Ὑπῆρξεν ἀνέκαθεν ὁ ἐκπολιτιστικὸς παράγων τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας καὶ ὁ ὁδηγητὴς του.

Δὲν ὑπάρχει περίπτωσης στὴν ἱστορίᾳ τῆς Ἑλλάδος, ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ποὺ ἐμφανίσθηκε ὁ Χριστιανισμὸς, ποὺ νὰ μὴν ἔδειξε ἡ Ἐκκλησία τὴν παρουσία της εἰς κάθε περίστασιν.

Μποροῦμε νὰ ἰσχυρισθοῦμε μὲ βεβαιότητα ὅτι τὸ Ἔθνος ὀφείλει τὴν ὑπαρξί του στὴν θρησκεία.

Ὅταν ἔπεσε ἡ Κωνσταντινούπολις κατὰ τὸ 1453, τὸ σκοτάδι τῆς δουλείας ἀπλώθηκε ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον τῆς Ἑλληνικῆς γῆς.

Εἶναι γνωστὲς οἱ ταπεινώσεις καὶ τὰ μαρτύρια, ποὺ ὑπέστη ὁ ἑλληνισμὸς κατὰ τὴν μακρὰ δουλεία τῶν 400 χρόνων.

Ἄν κατώρθωσε νὰ ἐπιζήσῃ, τοῦτο τὸ ὀφείλει στὴ θρησκεία του καὶ στοὺς ἀντιπροσώπους της.

Ὅταν λάθε πολιτικὴ καὶ κοινωνικὴ ἔκφρασις ἔπαυσε νὰ δίνει χαρὰ καὶ συνέχεια στὴν ἑλληνικὴ ζωὴ, ἡ Ἐκκλησία στάθηκε ὁ μοναδικὸς ἐρμηνευτὴς τῆς ἀγωνίας τοῦ ἔθνους, ἡ μοναδικὴ ἐλπίδα τοῦ δούλου.

Ἡ Ἐκκλησία μὲ τὴ χαρακτηριστικὴ ἐκδήλωσι τῆς χριστιανικῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς ἀρετῆς, τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἀνεξικακίας, ἔθρεψε τὴν ἀπελπισμένη ψυχὴ τοῦ ραγιά καὶ ἐθέρμανε τὴν καρδιά του.

Ὁ ἥχος τῆς καμπάνας ἀπὸ τὸ ἀκρότατο μοναστήρι ἐφθανε ὡς γλυκύτατος χαιρετισμὸς στὴν ψυχὴ τοῦ σκλάβου, ὡς σάλπισμα ἐλπίδας καὶ προσμονῆς γιὰ τὴν ἐλευθερίαν καὶ γιὰ τὴν κατάλυσιν τῆς μαύρης δουλείας.

Ὁ ἄξεστος καὶ ρακένδυτος καλόγηρος μὲ τὰ λίγα κολυβογράμματά του καὶ τὸν μεγάλο πατριωτισμὸ του, ἔγινε ὁ μοναδικὸς δάσκαλος τοῦ Γένους, ποὺ διατηροῦσε κάτω ἀπὸ τὴ στάχτη τὴ σπιθαμὴ τῆς ἀγάπης στὴν πατρίδα καὶ τοῦ πόθου στὴν ἐλευθερία.

Κάθε ξεσθήκωμα τοῦ γένους, κάθε ἀπελευθερωτικὸ τίναγμα τῆς ψυχῆς τοῦ ραγιαῖ ξεκινοῦσε ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ στὴν Ἐκκλησίαν εὕρισκε τὸ θερμοκήπιό του γιὰ τὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὴν ἀνδρωσί του.

Κατὰ ἑκατοντάδες τὰ θύματα τῆς Ἐκκλησίας προσέφεραν τὴ ζωὴ τους καὶ στερέωσαν μὲ τὸ αἷμα τους τὴν πεποίθησιν, πὼς τὸ γένος δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ περιμένῃ μιὰ γρήγορη ἀνάστασιν.

Τὸ ράσο τοῦ Σαμουὴλ στὸ Κοῦγκι τοῦ Σουλίου ἀνεμίζει στοὺς οὐρανοὺς καὶ γίνεται λάβαρο τῆς ἐλευθερίας. Τὸ Ἀρκάδι στὴν Κρήτη, τὸ σχοινὶ τοῦ πατριάρχου στὴν Πόλιν, ὁ Παπαφλέσσας, ὁ Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανός, ὁ Χρυσόστομος τῆς Σμύρνης τοῦ 1922, ὡς τὸν Μακάριο, τὸν Ἱεράρχην τῆς Κύπρου, τὸν σύγχρονον μάρτυρα τοῦ Ἑθνικοῦ καὶ τῆς θρησκείας, ἀποτελοῦν μιὰν ἀλυσίδα, ποὺ οἱ κρίκοι τῆς χρυσοδέονται μὲ πολύτιμα πετράδια, τίς αὐτοθυσίες τῶν ἱερωμένων Ἑλλήνων, τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας. Ἑθνος καὶ Ἐκκλησία στὴν Ἑλληνικὴ ψυχὴ δὲν χωρίζονται. Ταυτίζονται στίς δύσκολες ἡμέρες τοῦ Ἑθνικοῦ, γίνονται ἡ ψυχὴ τοῦ γένους, ὁ ἀκατάβλητος Διγενῆς, ποὺ ἐκφράζει τὴ δύναμιν τῆς φυλῆς μας. Γίνονται ὁ ἡρωϊκὸς κλέφτης ποὺ θά τὸν πάρῃ στὰ φτερά της ἡ λαϊκὴ μοῦσα :

«Φάγε, πουλί, τὰ νειάτα μου, φάγε καὶ τὴν ἀνδρείά μου, νὰ κάμῃς πῆχυν τὸ φτερό καὶ πιθαμὴ τὸ νύχι».

2. Διοίκησις τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος εἶναι αὐτοκέφαλος. Διοικεῖται ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Σύνοδον, τὴν ὁποία ἀποτελοῦν ὅλοι οἱ Ἱεράρχες.

Πρόεδρος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου εἶναι ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας ἀπαρτίζεται ἀπὸ 12 Ἱεράρχες. Μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἢ Συνοδικοὶ γίνονται ὅλοι οἱ Ἀρχιερεῖς μὲ τὴ σειρά των.

Σὲ κάθε νομὸν ὑπάρχει ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις τῆς ὁποίας προΐσταται ὁ Ἀρχιερεὺς τῆς περιφερείας. Εἰς τὴν Μητρόπολιν ὑπάγονται ὅλες οἱ ἐνορίες τῶν πόλεων καὶ τῶν χωριῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς τοῦ νομοῦ, ὅλα τὰ παρεκκλήσια, οἱ ναοὶ τῶν φιλανθρωπικῶν ἰδρυμάτων καὶ τὰ μοναστήρια.

Ὁ ἐνοριακὸς ναὸς διοικεῖται ἀπὸ τὸ ἐνοριακὸ Συμβούλιο, ποὺ τὸ ἐκλέγουν οἱ ἐνορίτες.

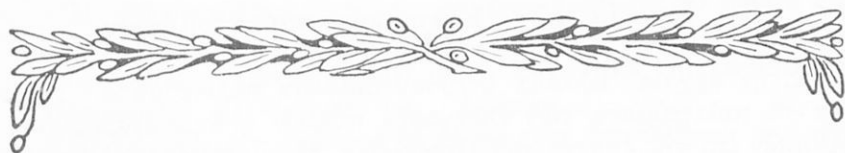
Πρόεδρος τοῦ ἐνοριακοῦ Συμβουλίου εἶναι ὁ ἱερεὺς τῆς ἐνορίας.

3. Ὁρθόδοξος Χριστιανικὴ Ἐκκλησία

Ὅταν ἡ Βυζαντινὴ Αὐτοκρατορία εὐρίσκετο σὲ μεγάλη ἀκμὴ, ἡ χριστιανικὴ Ἐκκλησία διαιρέθηκε σὲ ὀρθόδοξη Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία καὶ σὲ Δυτικὴ Ἐκκλησία ἢ Καθολικὴ. Τὴν Καθολικὴ Ἐκκλησία τὴν ἀντιπροσώπευε ὁ Πατριάρχης τῆς Ρώμης, ἐνῶ τὴν Ἀνατολικὴ τὴν ἀντιπροσώπευαν ὅλα τὰ ἄλλα πατριαρχεῖα μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἀκολουθεῖ τὰ δόγματα τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ εἶναι ἐνωμένη δογματικὰ μὲ τὸ Πατριαρχεῖον τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Μόνον διοικητικὰ εἶναι ἀνεξάρτητος καὶ αὐτοκέφαλος. ✓

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

ΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ

1. Έννοια τοῦ Συντάγματος

Σύνταγμα ἢ Καταστατικὸς Χάρτης λέγεται ὁ θεμελιώδης κανόνας τῆς πολιτείας, ποὺ ὀρίζει :

α) Τὸ εἶδος τοῦ πολιτεύματος (δημοκρατία, βασιλευομένη δημοκρατία, προεδρική δημοκρατία, μοναρχία, δικτατορία κλπ.).

β) Κανονίζει τὴν ἔκτασι τῆς δικαιοδοσίας τοῦ Βασιλέως καὶ τῆς Βουλῆς καὶ

γ) Ὅρίζει τὰ δικαιώματα καὶ τὰ καθήκοντα τῶν πολιτῶν.

Ἀπὸ τὸ Σύνταγμα ἀπορρέουν ὅλοι οἱ νόμοι, μὲ τοὺς ὁποίους ρυθμίζονται οἱ σχέσεις τῶν πολιτῶν.

Τὸ Σύνταγμα εἶναι ἱερὸ καὶ ἀπαραβίαστο γιὰ ὅλους. Δεσμεύει τὴ Βουλὴν, δεσμεύει τὸν Βασιλέα καὶ ὅλα τὰ φυσικὰ καὶ νομικὰ πρόσωπα. (Φυσικὸ πρόσωπο εἶναι ὁ ἄνθρωπος. Νομικὸ πρόσωπο εἶναι οἱ διάφορες ἐταιρεῖες, οἱ Δήμοι, οἱ Κοινότητες κλπ.).

Ὅποιος παραβιάζει τὸ Σύνταγμα ἔχει μεγάλες καὶ βαρεῖες εὐθύνες.

Τὸ Σύνταγμα τὸ συντάσσουν οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ λαοῦ. Ἐπειδὴ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συνέλθῃ ὅλος ὁ λαὸς καὶ ν' ἀποφασίσῃ γιὰ τὸ πολίτευμά του, ἐκλέγει ἀντιπροσώπους του, τοὺς βουλευτάς, κι ἐκεῖνοι ἐξ ὀνόματος τοῦ λαοῦ ἀποφασίζουν γιὰ τίς διατάξεις τοῦ Συντάγματος. Ἡ Βουλὴ ποὺ θὰ συντάξῃ τὸ Σύνταγμα λέγεται *Συντακτικὴ Συνέλευσις* ἢ *Ἐθροσυνέλευσις*.

Ἡ Βουλὴ ποὺ δὲν θὰ ψηφίσῃ νέο Σύνταγμα, ἀλλὰ θὰ ἀναθεωρήσῃ τὸ παλαιό, λέγεται *Ἀναθεωρητικὴ Βουλὴ*.

Γιὰ νὰ γίνῃ ἀναθεώρησις ὠρισμένων διατάξεων τοῦ Συντάγματος, μὴ θεμελιωδῶν, πρέπει νὰ τὸ θέλουν τὰ 2/3 τῶν βουλευτῶν.

2. 'Ιστορία τῶν 'Ελληνικῶν πολιτευμάτων

Στὴν ἀρχαία 'Ελλάδα ἴσχυσαν διάφορα πολιτεύματα. Ἀπὸ ὅλα τὰ πολιτεύματα τῶν ἐλληνικῶν πόλεων ἡ δημοκρατία τῶν Ἀθηνῶν ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Περικλέους ἐδημιούργησε τὸ θαῦμα τοῦ «χρυσοῦ αἰῶνος».

Μετὰ τὴν πτῶσι τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τὴν ὑποδούλωσι ὅλης τῆς 'Ελλάδος, οἱ Ἕλληνες εἶχαν ἀνώτατο θρησκευτικὸ καὶ πολιτικὸ ἀρχηγό τους τὸν πατριάρχη τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Ὀλόκληρος ἡ 'Ελλάς διαιρέθηκε τότε σὲ κοινότητες, ποὺ τὶς διοικοῦσαν οἱ δημογέροντες. Ἡ ἐπανάστασις τοῦ 1821 αὐτὸ τὸ σύστημα διοικήσεως βρῆκε στὴν 'Ελλάδα καὶ τὸ διατήρησε στὰ πρῶτα τῆς χρόνια.

Ὅταν ἐλευθερώθηκαν οἱ περισσότερες πόλεις τῆς Πελοποννήσου καὶ τῆς Στερεᾶς, οἱ Δημογέροντες, οἱ Πρόκριτοι καὶ οἱ Ἀρχιερεῖς ἀποφάσισαν νὰ ἐνώσουν ὅλες τὶς ἐλεύθερες πόλεις κάτω ἀπὸ τὴν ἴδια διοίκησι, ὥστε ὁ ἀπελευθερωτικὸς ἀγῶνας τοῦ γένους νὰ ὀργανωθῇ καλύτερα.

Ὅταν ἔπεσε ἡ Τριπολιτσά, ὁ Δημήτριος Ὑψηλάντης ἐκάλεσε μὲ προκήρυξί του ὅλους τοὺς Ἕλληνες νὰ στείλουν ἀντιπροσώπους στὶς 18 Δεκεμβρίου 1821 στὸ Ἄργος, γιὰ ν' ἀπαρτίσουν τὴν πρώτη Ἐθνοσυνέλευσι τῶν Ἑλλήνων. Στὴ συγκέντρωσι ὅμως διεφώνησαν οἱ στρατιωτικοὶ καὶ πολιτικοὶ ἀντιπρόσωποι καὶ ὁ Ὑψηλάντης μαζί μὲ τὸν Κολοκοτρώνη ἀπεχώρησαν ἀπὸ τὴν Ἐθνοσυνέλευσι.

Ἡ Ἐθνοσυνέλευσις τότε μὲ πρόεδρο τὸν Μαυροκορδάτο πῆγε στὴν Ἐπίδαυρο, ὅπου τὸν 1ην Ἰανουαρίου τοῦ 1822 κήρυξε τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς 'Ελλάδος μὲ τὴν ἐξῆς διακήρυξι :

«Ἐν ὀνόματι τῆς Ἀγίας καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος.

*» Τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος, μὴ δυνάμενον νὰ φέρῃ τὸν βαρύντατον
» καὶ ἀπαρδειγμάτιστον ζυγὸν τῆς τυραννίας καὶ ἀποσεῖσαν αὐ-
» τὸν μὲ μεγάλας θυσίας, κηρύττει σήμερον διὰ τῶν νομίμων πα-
» ραστατῶν του εἰς τὴν ἐθνικὴν συνηγμένην Συνέλευσιν ἐνώπιον
» Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων τὴν πολιτικὴν αὐτοῦ ὑπαρξιν καὶ ἀνεξαρ-
» τησίαν».*

Ἡ Ἐθνοσυνέλευσις κατόπιν δέχθηκε ὁμόφωνα τὸ πρῶτο ἑλληνικὸ Σύνταγμα, ποῦ εἶχε συντάξει μιὰ Ἐπιτροπὴ. Τὸ Σύνταγμα αὐτὸ ὠνομάσθη Ὁργανικὸς Νόμος ἢ Σύνταγμα τῆς Ἐπιδαύρου ἢ Προσωρινὸν Πολίτευμα τῆς Ἑλλάδος.

Τὸ Σύνταγμα προέβλεπε τῇ διοίκησι ν' ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο σώματα : Νομοθετικὴ ἐξουσία ἀπὸ 56 βουλευτὰς (Βουλὴ) καὶ τὴν Ἐκτελεστικὴ ἐξουσία ἀπὸ 5 μέλη (Κυβέρνησις).

Τὴν Νομοθετικὴ ἐξουσία, δηλ. τοὺς βουλευτὰς θὰ τοὺς ἐξέλεγε ὁ λαός, ἐνῶ τὴν Ἐκτελεστικὴ θὰ τὴν ἐξέλεγαν οἱ Βουλευταί.

Ὡρίζε ἐπίσης τὸ Προσωρινὸ Πολίτευμα τῆς Ἐπιδαύρου ὡς ἐπίσημη θρησκεία τὴν Ἀνατολικὴ Ὁρθόδοξο. Ἀναγνώριζε τὴν ἀτομικὴ ἐλευθερία καὶ τὴν ιδιοκτησίαν. Καταργοῦσε τὴ δουλείαν, τὰ βασανιστήρια καὶ τὴν κατάσχεσι τῆς περιουσίας. Ὅλοι οἱ πολῖτες ἦσαν ἴσοι ἀπέναντι τοῦ νόμου καὶ δὲν ἀναγνωρίζονταν καμμία διάκρισις τῶν πολιτῶν σὲ κοινωνικὰς τάξεις.

3. Νόμος τῆς Ἐπιδαύρου

Τὸ Σύνταγμα τῆς Ἐπιδαύρου τὸ ὠνόμασαν Προσωρινόν, γιὰτὶ στὴν πρώτη Ἐθνοσυνέλευσι πολλοὶ ἤθελαν τὴ Μοναρχίαν, ἐνῶ τὸ Σύνταγμα καθιέρωνε τὴ Δημοκρατίαν. Γιὰ γὰ συμφωνήσουν λοιπὸν ὅλοι ἐθεώρησαν τὸ Σύνταγμα Προσωρινόν. Τὸν ἄλλο χρόνον, τὸ 1823, συνῆλθε ἡ Β' Ἐθνοσυνέλευσις στὸ Ἀστὸς ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Πετρόμπεη καὶ ἐπεκύρωσε τὸ Σύνταγμα τῆς Ἐπιδαύρου, ἀφοῦ τὸ ἀναθεώρησε σὲ μερικὰ σημεῖα του.

Τὸ Σύνταγμα τότε ὠνομάσθη Νόμος τῆς Ἐπιδαύρου.✓

4. Πολιτικὸν Σύνταγμα

Τὸν Μάρτιο τοῦ 1827 συνῆλθε ἡ Γ' Ἐθνοσυνέλευσις στὴν Τροιζῆνα, ἡ ὁποία ἐψήφισε νέο Σύνταγμα μὲ τὸ ὄνομα Πολιτικὸν Σύνταγμα τῆς Ἑλλάδος.

Τὸ Σύνταγμα αὐτὸ ὠρίζε τρεῖς ἐξουσίες τῆς Πολιτείας : Νομοθετικὴ, Ἐκτελεστικὴ, Δικαστικὴ καὶ ἀνεγνώριζε τὴν κυριαρχίαν τοῦ λαοῦ.

Κυβερνήτης τῆς Ἑλλάδος, ἐξελέγη τότε ὁ Ἰωάννης Καποδίστριας, ὁ ὁποῖος εἶχε ἔλθει τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1828 ἀπὸ τῆ Ρωσία καὶ ἀνέλαβε τὴ διακυβέρνησι τῆς Ἑλλάδος.

Ὁ Καποδίστριας διέλυσε τὴν Ἐθνοσυνέλευσι, πού τὸν εἶχε ἐκλέξει κυβερνήτη καὶ ὥρισε Συμβούλιο ἀπὸ 27 ἄνδρες. Τὸ Συμβούλιο αὐτὸ τὸ ὠνόμασε *Πανελλήνιο Συμβούλιο*.

Τρία καὶ μισὸ χρόνια κυβέρνησε ὁ Καποδίστριας. Τὸν Σεπτέμβριο τοῦ 1831 τὸν δολοφόνησαν οἱ πολιτικοὶ τοῦ ἀντίπαλοι στοῦ Ναύπλιο.

5. Ἡγεμονικὸ σύνταγμα τοῦ Ναυπλίου

Τὴν δολοφονία τοῦ Καποδίστρια ἀκολούθησε ἀναρχία καὶ σπαραγμός. Τὰ διάφορα πολιτικὰ κόμματα ἐπεδίωκαν τὸ καθένα νὰ καταλάβῃ τὴν ἐξουσία γιὰ λογαριασμό του.

Τότε ἐπενέβησαν οἱ τρεῖς Προστάτιδες Δυνάμεις, Ρωσία, Ἀγγλία καὶ Γαλλία, πού εἶχαν ἐγγυηθῇ τὴν ἀνεξαρτησία τῆς Ἑλλάδος.

Ὁρίσαν βασιλέα τὸν Ὁθωνα καὶ τὸν Μάρτιο τοῦ 1832 συνῆλθε ἡ Δ' Ἐθνοσυνέλευσι, ἡ ὁποία τροποποίησε τὸ Σύνταγμα καὶ ψήφισε τὸ *Ἡγεμονικὸ Σύνταγμα*, μὲ τὸ ὁποῖο καθιερώθηκε ἡ Μοναρχία ὡς πολίτευμα.

Τὸν ἴδιο χρόνο συνῆλθε ἡ Ε' Ἐθνικὴ Συνέλευσι, ἡ ὁποία ἐπεκύρωσε τὴν ἐκλογή τοῦ Ὁθωνα ὡς πρώτου βασιλέως τῶν Ἑλλήνων.

Ὁ Ὁθων κυβέρνησε τὴν Ἑλλάδα χωρὶς Σύνταγμα καὶ χωρὶς Βουλὴ. Ἡ δική του θέλησις ἦταν νόμος τοῦ Κράτους.

6. Τὸ πρῶτο Σύνταγμα τῆς Ἑλλάδος

Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ τῆς διοικήσεως ὅμως δὲν ἔμεναν εὐχαριστημένοι οἱ Ἕλληνες γιατί ἦταν αὐταρχικός.

Γι' αὐτὸ καὶ στὶς 3 Σεπτεμβρίου 1843 ἐπαναστάτησαν οἱ πολιτικοὶ καὶ στρατιωτικοὶ τῆς χώρας καὶ ἐξανάγκασαν τὸν Ὁθωνα νὰ παραχωρήσῃ Σύνταγμα στοῦ λαοῦ.

Ἐπειδὴ δὲ οἱ ἐπαναστάτες ξεκίνησαν ἀπὸ τὴν ὁδὸ, ποὺ ἀρχίζει ἀπὸ τὴν Ὀμόνοια, ἡ ὁδὸς ὠνομάσθηκε «ὁδὸς Γ' Σεπτεμβρίου» καὶ ἡ πλατεῖα μπροστὰ στὰ ἀνάκτορα, ὅπου συγκεντρώθηκαν «Πλατεῖα Συντάγματος»

Τὸ Σύνταγμα, ποὺ ἀναγκάσθηκε νὰ παραχωρήσῃ ὁ Ὅθωνας, ψηφίσθηκε ἀπὸ τὴν Πρώτῃ Ἐθνικὴ Συνέλευσι τῶν Ἀθηνῶν τὸν Μάρτιο τοῦ 1844 καὶ ὠνομάσθηκε *Πρῶτο Σύνταγμα τῆς Ἑλλάδος*. Τὸ Σύνταγμα αὐτὸ ὥριζε δύο νομοθετικά σώματα : Τὴ Γερουσία καὶ τὴ Βουλὴ. Τὴ Γερουσία ἀπὸ 27 μέλη, ποὺ τὰ διώριζε ὁ Βασιλεὺς καὶ τὴ Βουλὴ ἀπὸ 80 μέλη, ποὺ τὰ ἐξελέγε ὁ λαός.

7. Ἐκθρονισμὸς τοῦ Ὅθωνα. Σύνταγμα τοῦ 1864

Ὁ Βασιλεὺς Ὅθων εἶχε ὀρκισθῇ ὅτι θὰ τηρήσῃ τὸ Σύνταγμα καὶ θὰ σεβασθῇ τὰ δικαιώματα τοῦ λαοῦ.

Δὲν ἐτήρησε ὅμως τὴν ὑπόσχεσι καὶ τὸν ὄρκο του. Γι' αὐτὸ καὶ τὸ 1862 ὁ λαὸς ἐπαναστάτησε καὶ τὸν ἐδιώξε ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα.

Συνῆλθε τότε ἡ Β' Ἐθνοσυνέλευσις τῶν Ἀθηνῶν, ἡ ὁποία δέχθηκε τὴν ἐκλογὴ νέου Βασιλέως. Ἔτσι ἐξελέγη ὡς βασιλεὺς ὁ Γεώργιος Α'. Ἡ Ἐθνοσυνέλευσις τότε κατάρτισε νέο Σύνταγμα, τὸ Σύνταγμα τοῦ 1864.

Μὲ τὸ Σύνταγμα αὐτὸ καταργοῦσε τὴ Γερουσία καὶ ἄφηνε μόνον τὴ Βουλὴ, ὡς νομοθετικὴ ἐξουσία.

Τὸ Σύνταγμα τοῦ 1864 ἔσχυσε ὡς τὸ 1911. Τότε ἔγινε ἀναθεώρησις τοῦ Συντάγματος ἀπὸ τὴ Βουλὴ, ἡ ὁποία ἔγινε μετὰ τὴν ἐπανάστασι τοῦ Ζορμπᾶ τὸ 1909.

8. Ἡ βασιλευμένη Δημοκρατία. Τὸ Σύνταγμα τοῦ 1952

Ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος δολοφονήθηκε στὴ Θεσσαλονίκῃ τὸν Μάρτιο τοῦ 1913. Στὸ θρόνο ἀνέβηκε ὁ Διάδοχος Κωνσταντῖνος.

Ὑστερα ἀπὸ 4 χρόνια, δηλ. τὸ 1917, ὁ Κωνσταντῖνος ἀναγκάσθηκε ἀπὸ τὶς Προστάτιδες Δυνάμεις νὰ παραιτηθῇ. Στὸ θρόνο ἀνέβηκε ὁ Ἀλέξανδρος, ὁ δευτερότοκος γιὸς τοῦ Κωνσταντίνου. Ὁ Ἀλέξανδρος ὅμως δὲν ἐβασίλευσε παρὰ ὡς τὸ 1920, γιατί ἐπέθανε.

Τότε συνήλθε ἡ Γ' Συντακτικὴ Συνέλευσι τῶν Ἀθηνῶν, ἡ ὁποία ἔκαμε δημοψήφισμα καὶ ἐπανάφερε στὸ θρόνο τὸν Κωνσταντῖνο.

Τὸ 1922 ὅμως μετὰ τὴν καταστροφὴ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ὁ Κωνσταντῖνος ἐξαναγκάσθηκε νὰ παραιτηθῇ ἀπὸ τὸν θρόνο του.

Τὸν διαδέχθηκε ὁ διάδοχος Γεώργιος Β', ἀλλὰ καὶ αὐτὸς κατὰ τὸν Δεκέμβριο τοῦ 1923 ἐξαναγκάσθηκε ν' ἀποχωρήσῃ ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα.

Δὲν εἶχαμε πλέον βασιλέα, ἀλλὰ ἀντιβασιλέα.

Ὁ Ναύαρχος Κουντουριώτης ἀνέλαβε τὴν ἀντιβασιλεία ὡς τὸν Μάρτιο τοῦ 1924, ὅτε συνήλθε ἡ Δ' Συντακτικὴ Ἐθνοσυνέλευσι, ἡ ὁποία ἀνακήρυξε τὴ Δημοκρατία.

Ἡ Ἐθνοσυνέλευσι αὐτὴ ὥρισε μιὰ ἐπιτροπὴ ἀπὸ 30 μέλη, ἡ ὁποία ἀνέλαβε νὰ καταρτίσῃ τὸ δημοκρατικὸ Σύνταγμα.

Δὲν κράτησε ὅμως καὶ πολὺ τὸ δημοκρατικὸ Σύνταγμα, γιατί ἐν τῷ μεταξὺ ὁ στρατηγὸς Πάγκαλος κατέλαβε τὴν ἐξουσία πραξικοπηματικὰ καὶ ἐκήρυξε δικτατορία.

Ἡ δικτατορία τοῦ Παγκάλου ἀναιρέσθη ἀπὸ τὸν στρατηγὸ Κονδύλη. Τότε δημοσιεύθηκε καὶ τὸ δημοκρατικὸ Σύνταγμα, ἀλλὰ τὸν Νοέμβριο τοῦ 1926 ἐξελέγη Ἀναθεωρητικὴ Βουλὴ, ἡ ὁποία δημοσίευσε τὸ Σύνταγμα τοῦ 1927.

Κατὰ τὸ 1927 ἡ Ἀναθεωρητικὴ Βουλὴ ἐψήφισε νέον Σύνταγμα καὶ καθιέρωσε τὸ Δημοκρατικὸ Πολίτευμα.

Σήμερα ἰσχύει τὸ Σύνταγμα τῆς Δ' Ἀναθεωρητικῆς Βουλῆς τοῦ 1952 καὶ καθορίζει τὸ πολίτευμα τῆς βασιλευομένης Δημοκρατίας.

Τὸ Σύνταγμα αὐτὸ ὁρίζει τὸν τρόπο τῆς ὀργανώσεως τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας καὶ τὴ σχέσι τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας πρὸς τοὺς πολίτες. Ὅρίζει τὴ γλῶσσα, τὴ θρησκεία, τὶς ἐξουσίες τοῦ Κράτους καὶ τὰ δικαιώματα τοῦ πολίτου.

α'. Θρησκεία - Σύνταγμα.

Μὲ τὸ πρῶτο ἄρθρο του τὸ Σύνταγμα ὁρίζει ὡς θρησκεία τῆς Ἑλλάδος τὴν θρησκεία τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Μποροῦν καὶ οἱ ἀλλόθρησκοι, ὅπως οἱ Μουσουλμᾶνοι, οἱ

Ἑβραῖοι κλπ. νὰ λατρεύουν τὴ θρησκεία τους. Δὲν ἐπιτρέπεται ὅμως νὰ προσπαθοῦν ν' ἀποσπάσουν ὁπαδοὺς ἄλλης θρησκείας καὶ νὰ τοὺς πάρουν στὴ δική τους θρησκεία.

Τὸ δεύτερο ἄρθρο τοῦ Συντάγματος ὀρίζει τὴ διοίκησι τῆς Ἐκκλησίας, τὸ ἀναλλοίωτο τῶν Ἀγίων Γραφῶν, τὸ ἀπαραβίαστο τῆς θρησκευτικῆς συνειδήσεως καὶ τὴν ἐλευθέρα ἄσκησι τῶν θρησκευτικῶν καθηκόντων ἐφ' ὅσον δὲν προσβάλλουν τὴ δημοσίαν τάξι ἢ τὰ χρηστὰ ἥθη.

β. Γλῶσσα-Σύνταγμα.

Τὸ Σύνταγμα μὲ τὸ ἄρθρο 107 ὀρίζει τὴ γλῶσσα τοῦ Κράτους ὡς ἑξῆς :

Ἐπίσημος γλῶσσα τοῦ Κράτους εἶναι ἐκείνη εἰς τὴν ὁποίαν συντάσσονται τὸ πολίτευμα καὶ τῆς ἐλληνικῆς νομοθεσίας τὰ κείμενα. Πᾶσα πρὸς παραφθοράν ταύτης ἐπέμβασις ἀπαγορεύεται. ✓

ζ. Ἀγωγή τοῦ Πολίτου, ΣΤ'

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'

ΕΞΟΥΣΙΕΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ

Ἀπὸ τὸ Σύνταγμα πού ἰσχύει σήμερα, ἀπορρέουν τρεῖς ἐξουσίες : I) ἡ Νομοθετική, II) ἡ Ἐκτελεστική καὶ III) ἡ Δικαστική.

I. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΞΟΥΣΙΑ

Ἡ Νομοθετική ἐξουσία ἀσκεῖται α) ἀπὸ τὸν Βασιλέα καὶ β) ἀπὸ τὴ Βουλὴν.

α) Ὁ Βασιλεὺς εἶναι ὁ ἀνώτατος ἄρχων τῆς Πολιτείας καὶ συμβολίζει τὴν μεγαλειότητα τοῦ Ἑθνους.

Ὁ Βασιλεὺς διορίζει καὶ παύει τοὺς Ὑπουργούς. Εἶναι ἀρχηγὸς τοῦ στρατοῦ τῆς Ἡερᾶς, τῆς Θαλάσσης καὶ τοῦ Ἀέρος. Κηρύσσει τὸν πόλεμον καὶ συνομολογεῖ τὴς συνθήκας καὶ τὴς συμβάσεις μὲ τὰ ξένα Κράτη. Διορίζει τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους καὶ τοὺς ἀξιωματικούς τῶν ἐνόπλων δυνάμεων. Ἀπονέμει τὰ παράσημα. Δίδει χάρι στοὺς καταδικασμένους σὲ θάνατον καὶ ἀμνηστία στοὺς πολιτικούς ἐγκληματίες. Συγκαλεῖ καὶ διαλύει τὴ Βουλὴν. Δημοσιεύει τοὺς νόμους, πού συντάσσει ἡ Βουλὴ καὶ ὑπογράφει τὰ βασιλικά διατάγματα.

Ὁ Βασιλεὺς εἶναι ἀνεύθυνος. Βασιλεύει ἀλλὰ δὲν κυβερνᾷ.

Ἡ Βασιλεία μεταβιβάζεται ἀπὸ πατέρα σὲ παιδί. Εἶναι δηλ. κληρονομικὸ δικαίωμα. Διάδοχος τοῦ θρόνου εἶναι ὁ πρωτότοκος ἄρρην. Ἐὰν προηγεῖται κόρη καὶ ἔπεται ὁ ἄρρην, προτιμᾶται ὁ ἄρρην.

Ἐὰν ὁ Βασιλεὺς εἶναι ἄτεχνος, διάδοχος τοῦ θρόνου εἶναι ὁ ἀμέσως μικρότερος ἀδελφός του.

1. Ἐκλογὴ τῆς Βουλῆς

β) Ἡ Βουλὴ: Κάθε τέσσερα χρόνια γίνονται βουλευτικὲς ἐκλογές καὶ ἐκλέγονται ἀπὸ τὸ λαὸ οἱ Βουλευταί.

Γιὰ νὰ ἐκλεγῇ κανεὶς βουλευτής, πρέπει νὰ εἶναι Ἕλλην πολίτης καὶ νὰ ἔχῃ συμπληρώσει τὸ 25ον ἔτος τῆς ἡλικίας του. Τότε ὑποβάλλει στὸ Πρωτοδικεῖο τῆς περιφέρειας του δήλωσι γιὰ τὴν ἐκλογὴ του καὶ καταθέτει καὶ ἓνα ποσὸν χρημάτων, γιὰ νὰ καλυφθοῦν τὰ ἔξοδα τῶν ἐκλογῶν.

Δὲν ἔχουν δικαίωμα νὰ ἐκθέσουν ὑποψηφιότητα βουλευτοῦ οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι, οἱ στρατιωτικοί, οἱ συμβολαιογράφοι, οἱ Δήμαρχοι καὶ οἱ πρόεδροι Κοινοτήτων, ἐκτὸς ἂν παραιτηθοῦν ἀπὸ τῆς θέσι, ποὺ κατέχουν.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν βουλευτῶν ὀρίζεται ἀνάλογα μὲ τὸν ἀριθμὸ τῶν κατοίκων σὲ κάθε νομό. Ἡ Βουλὴ συνέρχεται σὲ πρώτη συνεδρίασι 45 ἡμέρες μετὰ τὴν ἡμέρα τῶν ἐκλογῶν.

Ἡ Βουλὴ εἶναι ἡ ἀνωτάτη ἀντιπροσωπεῖα τοῦ λαοῦ. Ψηφίζει τοὺς νόμους τοῦ Κράτους, ἐλέγχει τὶς πράξεις τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὴν παρακολουθεῖ σὲ ὅλο τὸ κυβερνητικὸ ἔργο της.

Γιὰ νὰ λάβῃ ὅποιαδήποτε ἀπόφασι ἡ Βουλὴ πρέπει νὰ εἶναι παρόντες τὸ $\frac{1}{3}$ τοῦ ὅλου τῶν βουλευτῶν. Κάθε ἀπόφασις λαμβάνεται κατὰ πλειοψηφία ἀπὸ τοὺς παρόντας βουλευτάς. Ἄν ἡ ψηφοφορία ἔχῃ ἀποτέλεσμα ἰσοψηφίας, ἡ πρότασις ἀπορρίπτεται.

2. Ἐκλογικὰ συστήματα

Γιὰ τὴν ἀνάδειξι τῶν βουλευτῶν ὑπάρχουν δύο συστήματα ἐκλογῶν : Τὸ πλειοψηφικὸ καὶ τὸ ἀναλογικὸ καὶ κάποτε καὶ τὸ μεικτό.

Πλειοψηφικὸ εἶναι τὸ σύστημα κατὰ τὸ ὅποῖον βγαίνουν βουλευταὶ ὅσοι πάρουν τοὺς περισσότερους ψήφους. Ἐὰν πρόκειται σὲ μιὰ περιφέρεια νὰ ἐκλεγοῦν πέντε βουλευταὶ καὶ εἶναι 15 ὑποψήφιοι, θὰ ἐκλεγοῦν οἱ πρῶτοι πέντε, ποὺ πῆραν τοὺς περισσότερους ψήφους. Οἱ ἄλλοι εἶναι ἀποτυχόντες καὶ οἱ ψῆφοι τοὺς δὲν ἀντιπροσωπεύονται στὴ Βουλὴ.

Ἀναλογικὸ σύστημα. Τὴν ἀδικίαν αὐτὴ τῆς μὴ ἀντιπροσωπεύσεως τῶν ὀλίγων στὴ Βουλὴ ἔρχεται νὰ διορθώσῃ τὸ ἀναλογικὸ σύστημα.

Μὲ τὸ σύστημα αὐτὸ ἐκλέγονται ἀντιπρόσωποι ὅλων τῶν κομμάτων ἀνάλογα μὲ τοὺς ψήφους ποὺ θὰ πάρῃ τὸ κάθε κόμμα.

Καμμιά ψήφος δὲν χάνεται, ἀλλὰ ὑπολογίζεται στὸ ἐνεργητικὸ τοῦ κόμματος καὶ σὲ ἄλλη περιφέρεια.

Ἡ ἐνάσκησις τοῦ ἐκλογικοῦ δικαιώματος εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἀπὸ τοὺς ἄνδρας καὶ τὶς γυναῖκες, ποὺ ἔχουν ἡλικία 21 ἐτῶν καὶ ἄνω.

Κάθε ψηφοφόρος ἔχει τὸ ἐκλογικόν του βιβλιάριον, μὲ τὸ ὁποῖον ἀναγνωρίζεται ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν, ποὺ διεξάγει τὶς ἐκλογές. ✓

3. Ψήφισις Νόμων

Γιὰ νὰ ὑπάρχῃ ἰσορροπία καὶ ἁρμονία στὶς σχέσεις τῶν μελῶν τῆς κοινωνίας, ἡ Πολιτεία ὀρίζει ὀρισμένους κανόνες, βάσει τῶν ὁποίων κανονίζουν οἱ ἄνθρωποι τὴ διαγωγὴ τους καὶ τὶς σχέσεις τους.

Οἱ κανόνες αὐτοὶ λέγονται νόμοι.

Μὲ τοὺς νόμους γίνονται γνωστὰ στοὺς πολίτες οἱ ὑποχρεώσεις καὶ τὰ δικαιώματά τους, καθὼς καὶ οἱ εὐθύνες τους σὲ περὶπτῶσι ποὺ θὰ παρανομήσουν.

Τοὺς νόμους τοὺς προτείνει ἡ Κυβέρνησις καὶ τοὺς ψηφίζει ἢ τοὺς ἀπορρίπτει ἡ Βουλὴ. Οἱ νόμοι πρὶν κατατεθοῦν καὶ συζητηθοῦν στὴ Βουλὴ εἶναι προτάσεις τῆς Κυβερνήσεως καὶ λέγονται νομοσχέδια.

Τὸ νομοσχέδιο συζητεῖται δύο φορές στὴ Βουλὴ σὲ δύο διαφορετικὰ συνεδριάσεις.

Ὅταν ἐγκριθῇ ἀπὸ τὴ Βουλὴ κατὰ πλειοψηφία, ὑπογράφεται ἀπὸ τὸν Βασιλέα καὶ δημοσιεύεται στὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ θὰ δημοσιευθῇ, ἀρχίζει ἡ ἰσχὺς του, ἀφοῦ περάσουν δέκα μέρες.

Ὅταν ψηφισθοῦν οἱ νόμοι, εἶναι ὑποχρεωτικοὶ γιὰ ὅλους τοὺς πολίτες.

Ἀπὸ τοῦ 1913 οἱ νόμοι ἀριθμοῦνται μὲ ἀραβικοὺς ἀριθμοὺς. Πρὸ τοῦ 1913 τοὺς ἀριθμοῦσαν μὲ γράμματα.

Ἡ ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως τυπώνεται καὶ ἐκδίδεται στὸ Ἐθνικὸ Τυπογραφεῖο. Περιλαμβάνει δὲ ὅλους τοὺς νόμους καὶ τὰ

διατάγματα και όλες τις αποφάσεις των δημοσίων υπηρεσιών.

4. Διατάγματα

Τα διατάγματα εκδίδονται με πρότασι των υπουργών, υπογράφονται από τον Βασιλέα και δημοσιεύονται στην Έφημερίδα της Κυβερνήσεως. Έπειδή όλα τα διατάγματα εκδίδονται από τον Βασιλέα, γι' αυτό λέγονται Βασιλικά διατάγματα.

Τα διατάγματα είναι Έκτελεστικά ή Διοικητικά, Νομοθετικά και Αναγκαστικά.

Έκτελεστικά διατάγματα λέγονται όσα εκδίδονται διά να επεξηγήσουν νόμους, που έχουν δημοσιευθῇ και οι όποιοι είναι περιληπτικοί και σύντομοι.

Νομοθετικά λέγονται όσα αναφέρονται σε νέους κανόνες δικαίου και εκδίδονται από την Κυβέρνησι ύστερα από σχετική έξουσιοδότησι της Βουλῆς, όταν πρόκειται να διακοφῇ τις εργασίες της. Τα διατάγματα αυτά τα καταρτίζουν οι ύπουργοί και τα επεξεργάζονται επιτροπές από βουλευτάς. Υποβάλλονται ύστερα από την Κυβέρνησι στον Βασιλέα και δημοσιεύονται στην Έφημερίδα της Κυβερνήσεως. "Όταν θα άρχισῃ πάλι ἡ Βουλῇ τις εργασίες της, τα διατάγματα αυτά επανέρχονται στη Βουλῇ και επικυρώνονται. "Αν ἡ Κυβέρνησις δὲν φέρῃ τα διατάγματα αυτά στη Βουλῇ στο διάστημα των 4 μηνῶν από την ἡμέρα που ἡ Βουλῇ θα ξαναρχίσει τις εργασίες της, τα διατάγματα είναι άκυρα.

Αναγκαστικά διατάγματα λέγονται όσα εκδίδει αναγκαστικά ἡ Κυβέρνησις κατά την έποχῇ των διακοπῶν της Βουλῆς και χωρὶς καμμιὰ έξουσιοδότησι της Βουλῆς.

Τα αναγκαστικά διατάγματα υποβάλλονται στη Βουλῇ μόλις άρχισῇ τις εργασίες της, για να τα επικυρώσῃ.

Τόσο τα αναγκαστικά διατάγματα όσο και τα νομοθετικά δὲν εκδίδονται από την Κυβέρνησι όσον καιροῦ εργάζεται ἡ Βουλῇ.

5. Έγκύκλιοι-Διαταγές-Πράξεις

"Όταν θέλουν οι ύπουργοί να διαφωτίσουν τις διάφορες υπηρεσίες, για διάφορα υπηρεσιακά ζητήματα ἢ να δώσουν οδηγίες, εκδίδουν έγγραφες οδηγίες, που λέγονται εγκύκλιοι.

Διαταγή λέγεται ἡ ἐντολή, ποὺ δίδεται ἐγγράφως ἀπὸ μιὰ διοικητικὴ ἀρχή, ὥπως ὁ Ὑπουργὸς ἢ ὁ Νομάρχης, ὁ Δήμαρχος κ.λ.π.

Ἡ διαταγή λέγεται καὶ ἀπόφασις ἢ πράξις.

II. ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΕΞΟΥΣΙΑ

Τὴν ἐκτελεστικὴ ἐξουσία τὴν ἀσκεῖ ὁ Βασιλεὺς διὰ τῶν ὑπουργῶν, ποὺ διορίζει ὁ ἴδιος.

Κάθε πράξις τοῦ Βασιλέως, γιὰ νὰ εἶναι ἐγκυρὸς, πρέπει νὰ υπογράφεται ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸν Βασιλέα καὶ ἀπὸ τὸν ἀρμόδιον ὑπουργό, ὁ ὁποῖος εἶναι καὶ ὁ ὑπεύθυνος γιὰ τὴν πράξι αὐτή, ἂν εἶναι δηλ. νόμιμος ἢ ὄχι.

Τὴν Κυβέρνησι τὴν ἀποτελοῦν οἱ ὑπουργοί, γι' αὐτὸ λέγεται καὶ Ὑπουργικὸ Συμβούλιο.

Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου εἶναι ὁ Πρωθυπουργός, ἢ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως.

Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως διορίζεται ὁ ἀρχηγὸς τοῦ κόμματος, ποὺ πῆρε τοὺς περισσότερους ψήφους καὶ τοὺς περισσότερους βουλευτάς. Τὸ κόμμα αὐτὸ εἶναι τὸ κόμμα ποὺ κυβερνᾷ. Τὰ ἄλλα κόμματα, ἓνα ἢ δύο ἢ περισσότερα, ἀποτελοῦν τὴν ἀντιπολίτευσι.

Ἐνα ἀπὸ τὰ κόμματα τῆς ἀντιπολιτεύσεως, ποὺ ἔχει τοὺς περισσότερους βουλευτάς, λέγεται ἀξιωματικὴ ἀντιπολίτευσις.

Μετὰ τὸν Βασιλέα ἀνώτατος ἀρχὼν εἶναι ὁ Πρωθυπουργός.

Ὁ Πρωθυπουργὸς παρακολουθεῖ τὶς πράξεις τῶν ὑπουργῶν τοῦ καὶ ὅταν δὲν ικανοποιεῖται ἀπὸ τὴν ικανότητά τους, μπορεῖ καὶ νὰ τοὺς ἀντικαταστήσῃ.

Οἱ ὑπουργοὶ εἶναι ὑπεύθυνοι γιὰ κάθε παράβασιν τοῦ Συντάγματος καὶ γιὰ κάθε βλάβη τῆς Πολιτείας ἐξ αἰτίας των ἢ ἀπὸ κακῆ τους ἐνέργεια ἢ ἀπὸ ἀδιαφορία τους.

Ὑπουργεῖα

Τὰ Ὑπουργεῖα εἶναι ἀνάλογα μὲ τὶς ἀνάγκες τῆς χώρας. Κάθε ὑπουργεῖο ἔχει καὶ τὴν ἀρμοδιότητά του.

Ἔτσι ἔχομε :

1. Ὑπουργεῖο Ἑσωτερικῶν, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐξαρτῶνται οἱ Νομαρχίες τῆς χώρας, οἱ Δῆμοι καὶ οἱ Κοινότητες.

2. Ὑπουργεῖο Ἐξωτερικῶν, ποὺ ἀντιπροσωπεύει τὴν Πολιτεία στὶς σχέσεις τῆς μὲ τίς ἄλλες χώρες. Σ' αὐτὸ ὑπάγονται ὅλες οἱ Πρεσβεῖες μας καὶ τὰ Προξενεῖα μας, ποὺ μᾶς συνδέουν μὲ τὸν ἔξω κόσμον.

3. Ὑπουργεῖο Στρατιωτικῶν : Τὸ Ὑπουργεῖο αὐτὸ ἔχει προορισμὸ νὰ διατηρῇ καλὰ ὀργανωμένο στρατό, νὰ φροντίζῃ γιὰ τὰ ὀχυρωματικὰ ἔργα καὶ νὰ ἔχῃ τὴν πατρίδα μας ἑτοιμὴ ν' ἀντεπεξέλθῃ σὲ κάθε κίνδυνον ἀπὸ μέρους οἰουδήποτε ἐχθροῦ, ποὺ ἤθελε ἀπειλήσῃ τὴν ἀκεραιότητά τῆς πατρίδος μας.

4. Ὑπουργεῖο Ναυτικῶν : Σ' αὐτὸ ὑπάγονται ὅλες οἱ ὑπηρεσίες τοῦ ναυτικοῦ. Ὁ πολεμικὸς στόλος καὶ οἱ ναυτικὲς καὶ πολεμικὲς σχολές, τὰ πολεμικὰ λιμάνια καὶ κάθε ζήτημα ποὺ ἀφορᾷ τὴν ὀργάνωσι τῆς χώρας σὲ ναυτικὴ δύναμι.

5. Ὑπουργεῖο Ἀεροπορίας : Σ' αὐτὸ ὑπάγονται ἡ στρατιωτικὴ καὶ πολιτικὴ ἀεροπορία, οἱ ἀεροπορικὲς σχολές καὶ ὅλες οἱ ὑπηρεσίες, ποὺ ἀσχολοῦνται μὲ τὰ ζητήματα τῆς ἀεροπορίας.

6. Ὑπουργεῖο Δικαιοσύνης : Φροντίζει γιὰ τὴν καλὴ ἀπόδοσι τῆς δικαιοσύνης, γιὰ τὴν καλὴ ὀργάνωσι τῶν φυλακῶν τῆς χώρας, γιὰ τὴν λειτουργία τῶν δικαστηρίων κλπ.

7. Ὑπουργεῖο Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων : Τοῦτο φροντίζει γιὰ τὴν ἐκπαίδευσιν καὶ τῶν τριῶν βαθμῶν : Στοιχειώδη, Μέση καὶ Ἀνωτάτη. Φροντίζει ἐπίσης γιὰ τὰ ζητήματα ποὺ ἀφοροῦν τῇ θρησκείᾳ, τίς καλὲς τέχνες καὶ τίς ἀρχαιότητες τῆς χώρας.

8. Ὑπουργεῖο Οἰκονομικῶν : Τὸ Ὑπουργεῖο αὐτὸ διαχειρίζεται τὰ δημόσια ἔσοδα. Κανονίζει τὰ ἔξοδα ὅλων τῶν ἄλλων Ὑπουργείων καὶ ἔχει στὴ δικαιοδοσίᾳ του ὅλα τὰ Ταμεῖα τοῦ Κράτους, ὅλες τίς Ἐφορές, τὰ Τελωνεῖα κλπ.

9. Ὑπουργεῖο Ἑθνικῆς Οἰκονομίας : Τοῦτο φροντίζει γιὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας, τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἀλιείας, τῶν ἀλυκῶν καὶ τῶν μεταλλείων τῆς χώρας.

10. Ὑπουργεῖο Γεωργίας : Ἡ γεωργία, ἡ κτηνοτροφία καὶ

ἡ ἐκμετάλλευσις τῶν δασῶν ὑπάγονται στὴ δικαιοδοσία τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας.

11. Ὑπουργεῖο Ὑγιεινῆς καὶ Προνοίας : Παρακολουθεῖ τὴν ὀργανωμένην φιλανθρωπία, καταπολεμᾷ τὶς διάφορες μεταδοτικὰς καὶ μολυσματικὰς ἀρρώστειας καὶ παρακολουθεῖ τὴν καλὴν λειτουργίαν τῶν νοσοκομείων καὶ ὅλων τῶν φιλανθρωπικῶν ἰδρυμάτων.

12. Ὑπουργεῖο Δημοσίων Ἔργων : Ἡ χώρα ἔχει πάντοτε ἀνάγκη ἀπὸ λιμενικὰς ἐγκαταστάσεις ἀπὸ ὀδικὰ δίκτυα, ἀπὸ γεφύρια, ὑδραυλικὰς ἐγκαταστάσεις, ὕδατοπτώσεις κλπ.

Αὐτὲς ὅλες τὶς ἀνάγκες τὶς παρακολουθεῖ καὶ τὶς φροντίζει τὸ Ὑπουργεῖο Δημοσίων Ἔργων.

13. Ὑπουργεῖο Ἐργασίας : Τὸ Ὑπουργεῖο Ἐργασίας παρακολουθεῖ καὶ προστατεύει τὰ συμφέροντα τῶν ἐργαζομένων τάξεων, τὴ βελτίωσι τῶν ὥρων τῆς ἐργασίας καὶ τὴ διευθέτησι κάθε διαφορᾶς μεταξὺ τοῦ ἐργοδότη καὶ τοῦ ἐργάτη.

14. Ὑπουργεῖο Δημοσίας Τάξεως :

Τὸ Ὑπουργεῖο τοῦτο μεριμνᾷ γιὰ τὴν ἀσφάλεια τῆς χώρας ἐσωτερικὰ. Ἡ Χωροφυλακὴ, ἡ Ἀστυνομία Πόλεων καὶ ἡ Πυροσβεστικὴ Ὑπηρεσία ὑπάγονται στὸ Ὑπουργεῖο Δημ. Τάξεως.

15. Ὑπουργεῖο Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας : Τοῦτο παρακολουθεῖ τὴν καλὴν ὀργάνωσι καὶ τὴ βελτίωσι τῶν ὥρων τῆς ναυτικῆς μας κινήσεως.

III. ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΕΞΟΥΣΙΑ

1. Δικαστήρια

Τὴ δικαστικὴ ἐξουσία τὴν ἀσχοῦν τὰ δικαστήρια, τὰ ὁποῖα λύουν τὶς διαφορὰς μεταξὺ τῶν πολιτῶν καὶ ἀποδίδουν δικαιοσύνη.

Τὰ δικαστήρια εἶναι δύο εἰδῶν : Πολιτικὰ ἢ Ἀστικὰ καὶ Ποινικά.

Τὰ πολιτικὰ δικαστήρια δικάζουν τὶς οἰκονομικὰς διαφορὰς τῶν πολιτῶν καὶ εἶναι :

Εἰρηνοδικεῖο, Πρωτοδικεῖο, Ἐφετεῖο καὶ Ἀρειος Πάγος.

Τὰ ποινικά δικαστήρια δικάζουν τὶς ποινικὲς ὑποθέσεις καὶ εἶναι : Πταισματοδικεῖο, Πλημμελειοδικεῖο καὶ Κακουργιοδικεῖο.

Τὰ Κακουργιοδικεῖα δικάζουν τὰ διάφορα ἐγκλήματα καὶ ἐπιβάλλουν τὴν ποινὴ τῆς φυλακίσεως ἀπὸ 5 χρονῶν μέχρις ἰσοβίων καὶ τὴν ποινὴ τοῦ θανάτου ἀκόμη.

Τὰ Κακουργιοδικεῖα ἀποτελοῦνται ἀπὸ 3 δικαστὰς καὶ δέκα ἐνόρκους.

Οἱ ἐνόρκοι εἶναι Ἕλληνες πολῖτες μὲ πλήρη δικαιώματα τοῦ ἐκλέγειν καὶ ἐκλέγεσθαι. Πρέπει νὰ εἶναι μορφωμένοι, ἐπαγγελματίες καὶ νὰ ἔχουν συμπληρώσει τὸ 25ον ἔτος τῆς ἡλικίας των.

Οἱ ἐνόρκοι παρακολουθοῦν τὴν διαδικασίαν, τὶς καταθέσεις τῶν μαρτύρων, τὴν ἀπολογία τοῦ κατηγορουμένου, τὶς ἀγορεύσεις τοῦ εἰσαγγελέως καὶ τῶν δικηγόρων τῆς κατηγορίας καὶ τῆς ὑπερασπίσεως καὶ εἰς τὸ τέλος ἀπαντοῦν στὰ ἐρωτήματα, ποὺ τοὺς θέτει ὁ Πρόεδρος τῶν συνέδρων.

Ἡ ἀπόφασις τῶν ἐνόρκων λαμβάνεται κατὰ πλειοψηφίαν. Σὲ περίπτωσι ἰσοψηφίας τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι ὑπὲρ τοῦ κατηγορουμένου.

2. Μήνυσις-ἀγωγή

Γιὰ νὰ δικάσουν τὰ πολιτικά δικαστήρια, πρέπει ὁ ενδιαφερόμενος νὰ ὑποβάλλῃ ἐγγράφον, μὲ τὸ ὁποῖον θὰ καταγγέλλῃ ὅτι ἀδικεῖται διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἢ ἐκεῖνον κλπ.

Τὸ ἐγγράφον αὐτὸ λέγεται ἀγωγή. Αὐτὸς ποὺ ὑποβάλλει τὴν ἀγωγή λέγεται ἐνάγων καὶ ἐκεῖνος ποὺ καταγγέλλεται λέγεται ἐναγόμενος. Καὶ ὁ ἐνάγων καὶ ὁ ἐναγόμενος λέγονται διάδικοι.

Οἱ διάδικοι παρουσιάζονται στὸ δικαστήριον (Πρωτοδικεῖο, Πρόεδρος Πρωτοδικῶν, Ἐφετεῖο, Ἀρειος Πάγος) πάντοτε μὲ δικηγόρον.

Οἱ δικηγόροι εἶναι ἐπιστήμονες, οἱ ὁποῖοι ἐσπούδασαν στὸ Πανεπιστήμιον τὸ Δίκαιον. Σὲ κάθε ὑπόθεσι πρέπει νὰ εἶναι δύο δικηγόροι, ἓνας διὰ κάθε διάδικον.

Τὰ ποινικά δικαστήρια γιὰ νὰ δικάσουν μιὰ ὑπόθεσι, πρέπει ὁ παθὼν νὰ ὑποβάλλῃ ἐγγράφον καταγγελία. Ἡ καταγγελία αὕτη

λέγεται μήνυσις. Αὐτὸς ποὺ ὑποβάλλει τὴ μήνυσι λέγεται μηνυτὴς καὶ αὐτὸς ποὺ κατηγορεῖται λέγεται μηνυόμενος.

Ὑπάρχουν ὅμως καὶ περιπτώσεις, ποὺ διώκονται χωρὶς νὰ ὑποβάλῃ κανεὶς μήνυσι. Οἱ περιπτώσεις αὐτὲς εἶναι ὁ φόνος, ἡ ψευδορκία, ἡ διατάραξις τῆς κοινῆς ἡσυχίας καὶ ἄλλα. Τὰ ἀδίκηματα αὐτὰ καταδιώκονται αὐτεπαγγέλτως. Ἡ Ἀστυνομία ἢ ὁ Εἰσαγγελεὺς ἔχουν δικαίωμα νὰ καλέσουν σὲ δίκη κάθε τέτοιο παράπτωμα.

Στὶς ποινικὲς ὑποθέσεις ὁ Εἰσαγγελεὺς εἶναι τὸ ἴδιο τὸ Κράτος καὶ λέγεται δημόσιος κατήγορος. Ὁ Εἰσαγγελεὺς μετὰ τοὺς μάρτυρες τῆς ὑπερασπίσεως καὶ τῆς κατηγορίας ἀγορεύει, ἀναλύει τὸ ἐγκλημα, φέρνει τὰ πειστήρια τοῦ ἐγκλήματος καὶ προτείνει τὴν ποινὴ κατὰ τοῦ κατηγορουμένου, ποὺ εἶναι πάντοτε ἀνάλογη μὲ τὸ ἀδίκημά του καὶ προβλέπεται ἀπὸ τοὺς νόμους τῆς δικαιοσύνης.

Ὁ δικηγόρος τῆς ὑπερασπίσεως λέγεται συνήγορος καὶ προσπαθεῖ νὰ εὕρῃ ἐλαφρυντικὰ ὑπὲρ τοῦ κατηγορουμένου ἢ νὰ ἀποδείξῃ τὴν ἀθωότητά του σὲ περίπτωσι ποὺ κατηγορεῖται ἄδικο.

Ὅταν ἐκδικάζεται ποινικὴ ὑπόθεσις, τὸ δικαστήριον προσκαλεῖ μάρτυρες νὰ ὁμολογήσουν ὅ,τι γνωρίζουν γιὰ τὸ ἐγκλημα τοῦ κατηγορουμένου.

Μάρτυρες ἔχει δικαίωμα νὰ καλέσῃ καὶ ὁ κατηγορούμενος καὶ ὁ μηνυτής.

Οἱ μάρτυρες ὀρκίζονται νὰ ποῦν τὴν ἀλήθεια χωρὶς φόβον καὶ χωρὶς πάθος.

Ἐὰν κανένας ψευδομαρτυρήσῃ, τὸ δικαστήριον τὸν δικάζει αὐτεπαγγέλτως. √

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε' ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΙΣ

1. Διοικητικά συστήματα

Ὁ λαὸς μιᾶς χώρας διοικεῖται ἀπὸ τὰ ὄργανα τῆς Πολιτείας.
Ὁ τρόπος τῆς διοικήσεως λέγεται *Διοικητικὸν σύστημα*.

Ὅργανα τῆς διοικήσεως εἶναι :

α) Οἱ ὑπηρεσίαι τῶν διαφόρων Ὑπουργείων τοῦ Κέντρου.

β) Οἱ δημόσιοι λειτουργοὶ τῶν περιφερειῶν καὶ

γ) Τὰ Κοινοτικά καὶ Δημοτικά ὄργανα.

Τὸ διοικητικὸν σύστημα εἶναι ἡ συγκεντρωτικὸν ἢ ἀποκεντρω-
τικόν.

Συγκεντρωτικὸν εἶναι ὅταν ὅλα τὰ προβλήματα τοῦ λαοῦ μιᾶς
χώρας λύωνται ἀπὸ τὴν κεντρικὴν ὑπηρεσίαν τῶν ὑπουργείων, ποὺ
βρίσκονται πάντοτε στὴν πρωτεύουσα. Στὴν περίπτωσιν αὕτῃ ὁ
κάθε πολίτης πρέπει νὰ ταξιδεύῃ στὴν πρωτεύουσα, γιὰ νὰ ἐπιτύ-
χῃ τὴν τακτοποίησιν καὶ τῆς πρὸ ἀπλῆς ὑποθέσεώς του.

Ἀποκεντρωτικὸν σύστημα λέγεται τὸ σύστημα κατὰ τὸ ὁποῖον
οἱ διάφορες ὑποθέσεις τῶν πολιτῶν βρίσκουν τὴν ἐξυπηρέτησίν τους
ἀπὸ τοὺς τοπικοὺς ἄρχοντες καὶ δὲν παρίσταται ἀνάγκη νὰ ταξι-
δεύουν στὴν πρωτεύουσα, ὅπου εἶναι ἡ ἔδρα τῶν κεντρικῶν
ὑπηρεσιῶν. Τὸ σύστημα αὐτὸ λέγεται καὶ τοπικὴ αὐτοδιοίκησις.

2. Κοινότης

Ὁ πρῶτος βαθμὸς τῆς αὐτοδιοικήσεως εἶναι ἡ Κοινότης.

Ἕνας συνοικισμὸς ποὺ ἀποτελεῖται ἀπὸ 500—10.000 κα-
τοικοὺς ἀποτελεῖ μιὰ Κοινότητα. Τὴν Κοινότητα τὴν διοικεῖ τὸ
Κοινοτικὸν Συμβούλιον, ποὺ ἐκλέγεται ἀπὸ τοὺς κατοικοὺς κάθε
τέσσερα χρόνια.

Τὰ μέλη τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου εἶναι ἀνάλογα μὲ τὸν ἀριθμὸ τῶν κατοίκων καὶ ἀπὸ 5-15.

Ὁ τίτλος τοῦ Προέδρου τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου καὶ τῶν Κοινοτικῶν Συμβούλων εἶναι τιμητικὸς καὶ ἄμισθος. Σὲ ἐξαιρετικὲς περιπτώσεις μπορεῖ νὰ δοθῇ στὸν Πρόεδρο τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου μικρὴ ἐπιχορήγησις διὰ ἔξοδα παραστάσεώς του.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου ἐκπροσωπεῖ τὴν Κοινότητα σὲ κάθε περίστασι. Φροντίζει γιὰ τὰ συμφέροντα τῆς Κοινότητός του, γιὰ τὴν ὑγεία καὶ τὴν καθαριότητα τῶν κατοίκων, γιὰ τὴν ἀγροτικὴ ἀσφάλεια, γιὰ τὴν καλὴ συγκοινωνία, τὴν ὕδρευσι καὶ γενικὰ γιὰ κάθε ζήτημα ποὺ ἐνδιαφέρει τοὺς κατοίκους.

Κρατεῖ τὰ μητρώα τῶν ἀρρένων καὶ τὸ Δημοτολόγιο, ἐκδίδει πιστοποιητικὰ, συντάσσει τὸν προϋπολογισμό καὶ τὸν ἀπολογισμό γιὰ τὰ ἔσοδα καὶ τὰ ἔξοδα τῆς χρονιᾶς καὶ στὴν ἀνάγκη ἐπιβάλλει καὶ κοινοτικὸς φόρους. Εἶναι δηλ. τὸ Κοινοτικὸ Συμβούλιο κάτι σὰν Ὑπουργεῖο μὲ πρωθυπουργὸ τὸν Πρόεδρο καὶ τοὺς Κοινοτικὸς Συμβούλους ὑπουργοὺς.

3. Δήμος

Οἱ πόλεις μὲ πληθυσμὸ ἄνω τῶν δέκα χιλιάδων καθὼς καὶ οἱ πρωτεύουσες τῶν νομῶν ἀσχέτως πληθυσμοῦ ἀποτελοῦν δήμους.

Τὸν Δήμον τὸν διοικεῖ ὁ Δήμαρχος, τὸ Δημοτικὸ Συμβούλιο καὶ ἡ Δημορχιακὴ Ἐπιτροπὴ.

α) Δήμαρχος : Ὅ,τι εἶναι ὁ Πρόεδρος γιὰ τὴν Κοινότητα εἶναι καὶ ὁ Δήμαρχος γιὰ τὸν Δήμον. Ἡ ἐκλέγεται ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τοὺς δημότες ἢ ἀπὸ τὸ Δημοτικὸ Συμβούλιο.

β) Δημοτικὸ Συμβούλιο :

Ἐὰν ὁ Δήμος ἔχῃ πληθυσμὸ ἄνω τῶν 100 χιλιάδων κατοίκων, τὰ μέλη τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου εἶναι 30. Ἐὰν εἶναι ἄνω τῶν 30.000 τὰ μέλη τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου εἶναι 24 καὶ ὅταν οἱ κάτοικοι εἶναι κάτω τῶν 30.000 τὰ μέλη εἶναι 18.

Τὸ Δημοτικὸ Συμβούλιο παρακολουθεῖ τὴ διοίκησι τοῦ Δήμου, τὴ διαχείρισι τῆς δημοτικῆς περιουσίας, φροντίζει γιὰ τὴν καλὴ λειτουργία τῶν φιλανθρωπικῶν καὶ κοινωφελῶν Ἰδρυμάτων καὶ ὀρίζει τὴν ἐτήσια ἐπιχορήγησι τοῦ Δημάρχου.

γ) Δημαρχιακή 'Επιτροπή:

Ἡ Δημαρχιακή 'Επιτροπὴ ἐκλέγεται ἀπὸ τὸ Δημοτικὸ Συμβούλιο καὶ ἀποτελεῖται ἀπὸ 5 μέλη, ἂν τὸ Δημοτικὸ Συμβούλιο εἶναι 30μελὲς ἢ 24μελὲς καὶ ἀπὸ τρία μέλη ἂν τὸ Συμβούλιο εἶναι 18μελὲς.

Πρόεδρος τῆς Δημαρχιακῆς 'Επιτροπῆς εἶναι ὁ Δήμαρχος.

Ἡ Δημαρχιακή 'Επιτροπὴ μετὰ τοῦ Δημάρχου διοικεῖ τὸν Δήμον καὶ ἐκτελεῖ ὅλες τὰς ἀποφάσεις τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου.

4. Καθήκοντα Κοινοτικῶν καὶ Δημοτικῶν ἀρχῶν

Οἱ Κοινοτικοὶ καὶ Δημοτικοὶ Σύμβουλοι μετὰ τοῦ Προέδρου καὶ τοῦ Δημάρχου εἶναι αἵρετοί. Ἐκλέγονται δηλ. ἀπὸ τοὺς κατοίκους τῆς Κοινότητος ἢ τοῦ Δήμου.

Οἱ ἀντιπρόσωποι αὐτοὶ τῆς Κοινότητος ἢ τοῦ Δήμου εἶναι οἱ πιὸ δραστήριοι, οἱ πιὸ τίμιοι καὶ εἰλικρινεῖς καὶ ἄξιοι νὰ διαχειρισθοῦν τὰ κοινὰ συμφέροντα τοῦ Δήμου ἢ τῆς Κοινότητος.

Εἰς τὴν διαχείρισιν τῶν κοινοτικῶν ἢ δημοτικῶν πραγμάτων οἱ Σύμβουλοι ὀφείλουν νὰ παραβλέπουν τὸ προσωπικὸ τους συμφέρον καὶ ν' ἀφοσιώνωνται στὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ κοινοῦ. Φροντίζουν γιὰ τὴν καθαριότητα, τὸ φωτισμὸν, τὴν ὑδρευσιν καὶ τὸν ἐξωραϊσμὸν τῆς Κοινότητος ἢ τοῦ Δήμου. Ἐπιδιώκουν τὴν κατασκευὴ πλατειῶν καὶ δρόμων, ἐκκλησιῶν καὶ σχολείων. Ἐπιβλέπουν τὴν καλὴ λειτουργίαν τῶν φιλανθρωπικῶν καὶ κοινωφελῶν ἰδρυμάτων κλπ.

Τὰ Κοινοτικὰ Συμβούλια, ἐὰν παραστῇ ἀνάγκη, ἔχουν δικαίωμα νὰ ἐπιβάλλουν στοὺς κατοίκους τῆς Κοινότητος, τοὺς ἄνω τῶν 18 χρονῶν, προσωπικὴ ἐργασία, γιὰ τὴν ἐκτέλεσιν κοινοτικῶν ἔργων.

Δὲν ἐπιτρέπεται ὅμως νὰ ἐπιβάλλεται προσωπικὴ ἐργασία σὲ ἐποχὰς γεωργικῶν ἐργασιῶν. Δὲν ἐπιτρέπεται ἐπίσης ἡ ἐπιβολὴ προσωπικῆς ἐργασίας νὰ ὑπερβαίνει τὰς δέκα ἡμέρας τὸ ἔτος, γιὰ τὸ κάθε ἄτομον.

Ὅσοι ἀπὸ τοὺς κατοίκους δὲν θέλουν νὰ ἐργασθοῦν προσωπικῶς, ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ πληρώσουν τὰ ἡμερομίσθια εἰς τὸ Ταμεῖον τῆς Κοινότητος. Τὸ ἀντίτιμον τοῦ ἡμερομισθίου ὀρίζεται ἀπὸ τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον.

5. Έπαρχος

Ἡ ἐπαρχία εἶναι διοικητικὴ περιφέρεια μικρότερη ἀπὸ τὸν νομόν. Ἡ περιφέρεια αὕτῃ διοικεῖται ἀπὸ ἀνώτερο διοικητικὸ ὑπάλληλο, ὁ ὁποῖος λέγεται Ἐπαρχος.

Ὁ Ἐπαρχος ἔχει ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν του ὅλες τὶς κοινότητες καὶ τοὺς δήμους τῆς ἐπαρχίας του.

6. Νομάρχης

Τὸ Κράτος ἀποτελεῖται ἀπὸ 52 Νομούς. Τὰ ὅρια τῶν Νομῶν εἶναι καθωρισμένα μὲ νόμο.

Σὲ κάθε νομόν ἡ κυριώτερη πόλις εἶναι καὶ πρωτεύουσα τοῦ Νομοῦ.

Ἡ πρωτεύουσα εἶναι ἡ ἔδρα τοῦ Νομάρχου.

Ὁ Νομάρχης διορίζεται ἀπὸ τὴν Κυβέρνησι καὶ διοικεῖ τὸν νομόν, δηλ. ὅλες τὶς Κοινότητες καὶ τοὺς Δήμους τοῦ Νομοῦ καὶ ὅλους τῶν Ἐπαρχοῦς τῶν ἐπαρχιῶν.

Φροντίζει ἐπίσης ὁ Νομάρχης γιὰ τὴν καλὴ ἐφαρμογὴ τῶν νόμων, γιὰ τὴν ἐκπαίδευσιν, τὴν υἰεία καὶ τὴν ἀσφάλεια τοῦ Νομοῦ.

Ἐποπτεῖ ὅλες τὶς δημόσιες ὑπηρεσίες πλὴν τῶν δικαστικῶν καὶ τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν πολεμικῶν ὑπουργείων.

Τιμωρεῖ, ἂν παραστῇ ἀνάγκη, τοὺς ὑπαλλήλους μὲ πρόστιμον ἢ ἐπίπληξιν καὶ χορηγεῖ τὶς κανονικὰς καὶ ἀναρρωτικὰς ἄδειες.

7. Γενικὴ Διοίκησις

Πολλοὶ νομοὶ γεωγραφικοῦ διαμερίσματος ἀποτελοῦν μιὰ Γενικὴ Διοίκησι.

Ἐπὶ κεφαλῇς τῆς Γενικῆς Διοικήσεως εἶναι ὁ Γενικὸς Διοικητὴς μὲ βαθμὸ ὑπουργοῦ.

Ὁ Γενικὸς Διοικητὴς διορίζεται ἀπὸ τὸν Βασιλέα ὕστερα ἀπὸ ὑπόδειξιν τοῦ Πρωθυπουργοῦ.

Ὅλες οἱ ὑπηρεσίες τῆς περιφερείας ὑπάγονται εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ ἐκτὸς τῶν δικαστικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν πολεμικῶν ὑπουργείων.

Ὁ θεσμός τῶν Γενικῶν Διοικήσεων εἶναι πολὺ ἐξυπηρετικὸς γιὰ τὶς ἐπαρχίες.

Ὁ Γενικός Διοικητὴς εἰσπηρεῖται στὴν Κυβέρνησι κάθε μέτρον, ποὺ ἀποβλέπει στὴ καλὴ ἐξυπηρέτησι τῶν κατοίκων τῆς Γενικῆς Διοικήσεως.

8. Νομικὰ πρόσωπα

Φυσικὸ πρόσωπο εἶναι τὸ κάθε ἄτομο, ὁ κάθε ἄνθρωπος. Νομικὸ πρόσωπο ὅμως δὲν εἶναι ἓνα φυσικὸ πρόσωπο. Εἶναι ἡ ἔνωσι πολλῶν ἀτόμων, ποὺ ἐπιδιώκουν διαφόρους σκοπούς: οἰκονομικούς, πολιτικούς, ἐπιστημονικούς, καλλιτεχνικούς, θρησκευτικούς κλπ.

Τὰ νομικὰ πρόσωπα τὰ διακρίνομε σὲ Νομικὰ Πρόσωπα Ἰδιωτικοῦ Δικαίου καὶ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου.

Νομικὰ πρόσωπα Ἰδιωτικοῦ Δικαίου εἶναι τὰ διάφορα σωματεῖα, τὰ ἱδρύματα, οἱ ἐπιτροπὲς ἐράνων, οἱ ἐμπορικὲς ἐταιρεῖες, οἱ συνεταιρισμοὶ κλπ.

Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου λέγονται ἐκεῖνα ποὺ ἡ δρᾶσις τους εἶναι συναφὴς μετὰ τὴ δημοσίᾳ ἐξουσίᾳ. Ἡ ὀργάνωσι καὶ ἡ λειτουργία τους ἀκολουθεῖ τοὺς ἴδιους κανόνες, ποὺ ἀκολουθεῖ καὶ κάθε δημοσίᾳ ἐξουσία.

Τὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου εἶναι καὶ αὐτὰ δημόσιες ὑπηρεσίες, διαφέρουν ὅμως ἀπὸ τὶς δημόσιες ὑπηρεσίες, γιὰτὶ αὐτοδιοικοῦνται καὶ εἶναι αὐτοτελεῖς ἀπέναντι τοῦ Κράτους οἰκονομικὰ καὶ διοικητικὰ.

Τὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου διακρίνονται σὲ δύο κατηγορίες: Στὴν πρώτη κατηγορία ὑπάγονται ὅσα συνδέονται μετὰ τὴν αὐτοδιοίκησι, ὥπως οἱ Δήμοι, οἱ Κοινότητες, ἡ Ἐνωσις Δήμων καὶ Κοινοτήτων κλπ.

Στὴ δεύτερη κατηγορία ὑπάγονται οἱ διάφοροι αὐτόνομοι ὀργανισμοί, ὥπως τὸ Πανεπιστήμιον καὶ οἱ ἄλλες ἀνώτατες Σχολές, ἡ Ἀκαδημία, τὸ Ἐθνικὸ Ἰδρυμα Ραδιοφωνίας, τὸ Ἐθνικὸ Θέατρο, τὰ διάφορα Ταμεῖα Προνοίας, ὁ Ὀργανισμὸς Λιμένος Πειραιῶς, τὰ διάφορα Ἐπιμελητήρια, τὸ Ἐθνικὸν Ἰδρυμα, τὸ Πατριωτικὸν Ἰδρυμα, ὁ Ἑλληνικὸς Ἐρυθρὸς Σταυρὸς κ.ἄ. —

9. Ἐθνικὸν Ἰδρυμα

Διὰ νὰ γίνῃ ἓνα ὁποιοδήποτε Ἰδρυμα χρειάζεται νὰ ὑπάρχῃ κάποιος, πού θά διαθέσῃ τὰ οἰκονομικά μέσα.

Ὁ ἰδρυτής τοῦ ἰδρύματος διαθέτει τὰ χρήματα ἢ τὴν περιουσία του ἢ μὲ συμβολαιογραφικὴ πράξι ἢ μὲ διαθήκη του.

Τὰ Ἰδρύματα αὐτὰ εἶναι νομικά πρόσωπα, ὅπως οἱ Κοινότητες καὶ οἱ Δῆμοι.

Τέτοια εἶναι τὸ Ἐθνικὸν Ἰδρυμα, τὸ Πατριωτικὸν Ἰδρυμα, ὁ Ἐρυθρὸς Σταυρὸς κ.ἄ.

Τὸ Ἐθνικὸ Ἰδρυμα τὸ συνέστησε ὁ Βασιλεὺς Παῦλος κατὰ τὸ 1947, ὅταν ἀκόμῃ ἦτο Διάδοχος τοῦ Θρόνου.

Τὸ Ἰδρυμα συνεστήθη μὲ διάφορες δωρεές ὁμογενῶν καὶ ἔχει σκοπὸ τὴν ἐξύψωσι τοῦ ἠθικοῦ, μορφωτικοῦ, κοινωνικοῦ καὶ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Τὸ Ἐθνικὸ Ἰδρυμα διοικεῖται ἀπὸ 12μελὲς συμβούλιο μὲ τὸν Βασιλέα ὡς πρόεδρο καὶ μέλη τὸν Ἀρχιεπίσκοπο καὶ καθηγητὰς τοῦ Πανεπιστημίου καὶ τοῦ Πολυτεχνείου.

Παράλληλα μὲ τὸ 12μελὲς συμβούλιο εἶναι καὶ ἡ Οἰκονομικὴ Ἐπιτροπὴ, πού ἀποτελεῖται ἀπὸ ἀνωτάτους ὑπαλλήλους τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου καὶ τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου, ὡς καὶ τοὺς διοικητὰς τῶν Τραπεζῶν.

Παραρτήματα τοῦ Ἐθνικοῦ Ἰδρύματος λειτουργοῦν σὲ πολλὰς ἐπαρχιακὰς πόλεις καὶ τὰ διευθύνουν ἐπιτροπὲς ἀπὸ Μητροπολίτες, δικαστικούς, καθηγητὰς καὶ εὐυπόληπτους πολίτες.

Τέτοια παραρτήματα εἶναι στὸ Λεξούρι τῆς Κεφαλληνίας, στὴ Λάρισα, στὴ Χίο, στὴ Ρόδο, τὴ Θεσσαλονίκη, τὴν Πάτρα, τὴν Κέρκυρα, τὴν Κόρινθο, Νεάπολι Κρήτης, τὴ Λαμία κ.ἄ. Γιὰ νὰ ἐπιτύχῃ καλύτερα τοὺς ἐθνικοὺς του σκοποὺς τὸ Ἐθνικὸ Ἰδρυμα, ἱδρυσε σὲ διάφορα μέρη τῆς χώρας ἐκπαιδευτικὰ Κέντρα, πού ἀφοροῦν τῇ γεωργίᾳ καὶ τῇ βιοτεχνίᾳ. Τὸ Ἐθνικὸ Ἰδρυμα ἐπιδιώκει τὴ λαϊκὴ μόρφωσι καὶ τὴ διάδοσι εὐθηνῶν βιβλίων. Ὁργανώνει σὲ ἐπαρχιακὰς πόλεις ἐγκυκλοπαιδικὰ βραδυνὰ μαθήματα, διαλέξεις καὶ ραδιοφωνικὰς ἐκπομπάς.

Ἰδρυσε λαϊκὰς βιβλιοθήκας καὶ λαϊκὰ μορφωτικὰ κέντρα.

Τέλος, μὲ τὴ δραστηριότητα τοῦ Ἐθνικοῦ Ἰδρύματος λει-

τουργοῦν γεωργικά σχολεῖα στὸν Πύργο Βασιλίσσης, στὸ Ἀμα-
ρούσιον στὴ Λάριοα, στὸ Βέλλο Κορινθίας, στὴ Ρόδο, τὴ Χίο κ.ἄ.

Στὰ σχολεῖα αὐτὰ φοιτοῦν παιδιὰ ἀγροτῶν ἐπὶ ἐννέα μῆνες
καὶ καταρτίζονται στὴ γεωργία, τὴν κτηνοτροφία, τὴ δειδροκομία,
τὴ μελισσοκομία κλπ.

Λειτουργοῦν ἐπίσης τεχνικὲς σχολὲς οἰκοδομῶν, ἡλεκτρο-
τεχνιτῶν, ὑφαντουργῶν, ξυλουργῶν κ.ἄ.

10. Πατριωτικὸν Ἰδρυμα

Τὸ Πατριωτικὸ Ἰδρυμα εἶναι Νομικὸ Πρόσωπο Δημοσίου
Δικαίου.

Ὁ σκοπὸς τοῦ εἶναι νὰ προστατεύῃ τὴ μητρότητα καὶ τὴν
παιδικὴν ἡλικία. Εἶναι ὑπὸ τὴν προστασία τοῦ Ὑπουργείου Κοι-
νωνικῆς Προνοίας καὶ διοικεῖται ἀπὸ Συμβούλιο ποῦ τὸ ἀποτελοῦν
ἀνώτατοι δημόσιοι ὑπάλληλοι καὶ ἄλλοι εὐυπόληπτοι πολῖτες.

Τὸ Π.Ι. συνεστήθη τὸ 1915, γιὰ νὰ βοηθήσῃ τοὺς πρόσφυγες
ν' ἀποκατασταθοῦν ἐπαγγελματικά.

Ἀπὸ τότε πλάτυναν οἱ ἀρμοδιότητές του καὶ σήμερον οἱ ὑπη-
ρεσίες τοῦ ἀπασχολοῦνται ἀποκλειστικὰ μὲ τὴν προστασία τῆς
μητέρας καὶ τοῦ παιδιοῦ. Τὸ Π.Ι. δηλαδή :

α) Προστατεύει τὶς ἐπίτοκες γυναῖκες καὶ τὶς μητέρες ποῦ
θηλάζουν, τὶς ὁποῖες δέχεται σὲ συμβουλευτικούς σταθμούς καὶ
τοὺς δίνει ἰατρικὰς συμβουλὰς καὶ κάθε λογῆς βοήθεια, ὥστε νὰ
ὀλοκληρώσουν τὴν ἀποστολὴν τους.

β) Στοὺς συμβουλευτικούς βρεφικούς σταθμούς δίνει ὁδηγίες
στὶς μητέρες γιὰ τὴν καλὴ καὶ ὑγιεινὴ ἀνατροφή τῶν βρεφῶν τους,
καθὼς καὶ φάρμακα καὶ ἄλλα χρήσιμα ὑλικά.

γ) Προστατεύει τὴν προσχολικὴν ἡλικίαν σὲ ἐπὶ τούτῳ παι-
δικούς σταθμούς.

δ) Ἀσκεῖ ἰατρικὴ παρακολούθησι τῶν παιδιῶν σὲ κλινικὰς,
ποῦ περιλαμβάνουν διάφορα τμήματα, ὀδοντιατρικόν, ὀφθαλμολο-
γικόν κλπ.

ε) Ἐπισκέπτεται καὶ παρακολουθεῖ κατ' οἶκον τὶς ἔγκυες καὶ
θηλάζουσες μητέρες.

στ) Διαθέτει παιδικὰς κατασκηνώσεις καὶ πρεβαντόρια γιὰ τὰ
ἄπορα παιδάκια.

3. Ἀγωγή τοῦ Πολίτου, ΣΤ'

ΠΙΚΠΑ

ζ) Μορφώνει επισκέπτριες αδελφές σὲ εἰδική σχολή, ὅπου φοιτοῦν ἐπὶ ἓνα ἔτος.

Γιὰ νὰ καλυφθοῦν οἱ δαπάνες τοῦ Π.Ι.Κ.Π.Α (Πατριωτικοῦ Ἰδρύματος Κοινωνικῆς Προνοίας) διατίθεται ἓνα ποσοστὸν 70 % ἀπὸ τὰ κέρδη τοῦ Κρατικοῦ Λαχείου. Ἐκτὸς τῶν ἐσόδων αὐτῶν ἔχει καὶ διάφορες ἐπιχορηγήσεις μὲ σημαντικὰ ποσὰ ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο Προνοίας.

11. Ἑλληνικὸς Ἐρυθρὸς Σταυρὸς

Ἡ ὁργάνωσις τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ εἶναι διεθνὴς καὶ ἀποβλέπει στὴν ἀνακούφισι τοῦ πόνου καὶ τῆς δυστυχίας ἀνεξαρτήτως φυλῆς καὶ θρησκείας.

Ὁ Ἐρυθρὸς Σταυρὸς ἀναπτύσσει τὴν δραστηριότητά του καὶ στὸν πόλεμον καὶ στὴν εἰρήνῃ. Τὸ ἔμβλημα, ὁ ἐρυθρὸς σταυρὸς, ἔχει τὸ προνόμιον τῆς οὐδετερότητος καὶ εἶναι ἀπαραβίαστο μὲ διεθνεῖς συνθήκας.

Σὲ κάθε χώρα λειτουργεῖ Ἐρυθρὸς Σταυρὸς. (Σημ. Οἱ Μουσουλμανικὲς χῶρες ἔχουν τὴν Ἐρυθρά Ἡμισέληνον καὶ ἡ Περσία τὸ ἔμβλημα τοῦ Ἐρυθροῦ Λέοντος καὶ Ἡλίου).

Οἱ κατὰ χῶρες Σύλλογοι Βοηθειῶν ἰδρύθησαν ὕστερα ἀπὸ διεθνῇ συμφωνία. Κατὰ τὴ διεθνῇ συμφωνία κάθε Κράτος ἔχει ἀναλάβει τὴν ὑποχρέωσι :

α) Νὰ ἀναγνωρίσῃ τὸν ἐθνικὸ του σύλλογον Ἐρυθροῦ Σταυροῦ καὶ νὰ τὸν προστατεύῃ.

β) Τὸ Γενικὸ Ἐπιτελεῖο Στρατοῦ καὶ οἱ στρατιωτικοὶ ἱατροὶ νὰ δέχωνται τὶς ὑπηρεσίες τῶν ὑγειονομικῶν σχηματισμῶν τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ.

γ) Νὰ σέβεται καὶ νὰ μὴν παραβιάζῃ τὶς ὑπηρεσίες τῶν Συλλόγων Ἐρυθροῦ Σταυροῦ ἄλλων χωρῶν, ἔστω καὶ ἐχθρικῶν, ὅπως καὶ τὶς ἰδικές του.

Τὸ εἰρηνικὸ πρόγραμμα τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ ἀποβλέπει :

α) Στὴ βελτίωσι τῆς υγείας.

β) Στὴν πρόληψιν τῶν ἀσθενειῶν.

γ) Τὴν ἀνακούφισιν ὅλων τῶν πασχόντων.

Ὁ Ἑλληνικὸς Ἐρυθρὸς Σταυρὸς (Ε.Ε.Σ) ἰδρύθη τὸ 1867 ὑπὸ τὴν προστασία τῆς βασιλίσσης Ὀλγας.

Ἡ δρᾶσις του εἶναι ἀξιοσημείωτη σὲ ἀνθρωπιστικὰ ἔργα. Ἐξ αἰτίας μάλιστα τῆς δράσεώς του αὐτῆς ἐπωνομάσθη πρωτοπόρος τοῦ εἰρηνικοῦ προγράμματος τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ.

Ὁ Ἑλληνικὸς Ἐρυθρὸς Σταυρὸς σὲ ὅλους τοὺς πολέμους μας ἐβοήθησε πολὺ τὸ ἀγωνιζόμενον ἔθνος.

Τὸ 1924 ἰδρύθη ὁ Ἑλληνικὸς Ἐρυθρὸς Σταυρὸς τῆς Νεότητος (Ε.Ε.Σ.Ν) μὲ πολλοὺς ἐρυθροσταυρίτες. Ὁ ἀριθμὸς μάλιστα τῶν ἐρυθροσταυριτῶν ἔφθασε σύντομα στὶς 350.000, τὸ δὲ περιοδικὸν τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ ἀνέπτυξε μεγάλη κυκλοφορία ἀνάμεσα στοὺς μαθητάς.

Ὁ Ε.Ε.Σ. ἱδρυσε σχολὰς ἀδελφῶν νοσοκόμων, ἐπισκεπτριῶν καὶ ἐθελοντῶν.

Ἰδρυσε ἱατρεῖα κοινωνικῆς ὑγιεινῆς καὶ ὠργάνωσε καὶ συνεπλήρωσε τὸ Ἀσκληπιεῖο τῆς Βούλας, ὅπου νοσηλεύονται παιδιὰ ἄρρωστα.

Ἰδρυσε πρότυπο νοσοκομεῖο γιὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν ἀδελφῶν νοσοκόμων. Ἀνέλαβε τὸν Σταθμὸν Πρώτων Βοηθειῶν καὶ προσφέρει τὶς ὑπηρεσίες του ἀμέσως σὲ κάθε πάσχοντα.

Ἰδρυσε κέντρο ἀντιφυματικοῦ ἀγῶνος ὅπου ἐμβολιάζονται προληπτικῶς τὰ παιδιὰ.

Διαθέτει εἰδικὴ ὑπηρεσία ἢ ὁποία περιθάλπει τοὺς ἐκτοπισμένους καὶ τοὺς πολιτικούς φυγάδες.

Γενικὰ ἡ δραστηριότητά του ἐξαπλώθηκε στὶς ἐπαρχίες, ὅπου συντηρεῖ ἱατρεῖα, πρόχειρους σταθμοὺς Α' Βοηθειῶν, ἀντιφυματικὰ κέντρα, νοσοκομεῖα, νοσηλευτήρια, κινητὰ ἱατρεῖα καὶ ὀδοντιατρικὰ συνεργεῖα, μὲ τὰ ὅποια μοιράζει κάθε λογῆς ἐφόδια, ποὺ στέλνουν ξένοι σύλλογοι τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ καὶ μεγάλοι δωρηταὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'

ΠΟΛΙΤΕΥΜΑ

Πολίτευμα είναι τὸ σύνολο τῶν κανόνων πού ρυθμίζουν τὴν ἄσκησι τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας σὲ ἓνα κράτος.

Τὰ πολιτεύματα ποτὲ δὲν ἦταν ὅμοια διὰ μέσου τῶν αἰώνων. Τὸ εἶδος τοῦ πολιτεύματος σὲ κάθε χώρα ἐξαρτᾶται ἀπὸ πολλοὺς παράγοντες. Ἡ πνευματικὴ κατάστασις ἐνὸς λαοῦ, ἡ ὕλική του προκοπὴ καὶ ἡ ψυχικὴ του διάθεσις κανονίζουν κάθε φορὰ τὸ πολίτευμα μὲ τὸ ὅποῖον θέλει νὰ διοικῆται.

Ἀπὸ τὴν ἀρχαιοτάτῃ ἀκόμη ἐποχῇ ὁ Ἀριστοτέλης ἐμελέτησε τὰ πολιτεύματα καὶ τὰ χώρισε σὲ δύο ὁμάδες κυρίως : Σὲ ὀρθὰ πολιτεύματα, ὅπως εἶναι ἡ μοναρχία, ἡ ἀριστοκρατία καὶ ἡ δημοκρατία καὶ εἰς παρεκβάσεις.

Ὀρθὰ πολιτεύματα ὠνόμασε ἐκεῖνα τὰ πολιτεύματα τὰ ὁποῖα ἀποβλέπουν στὴ χρηστὴ διοίκησι τοῦ λαοῦ.

Παρεκβάσεις ὠνόμασε τὰ πολιτεύματα πού δὲν ἀποβλέπουν στὴ χρηστὴ διοίκησι τοῦ λαοῦ.

Παρέκβασις τῆς μοναρχίας εἶναι ἡ τυραννίς, ὅπως παρέκβασις τῆς δημοκρατίας εἶναι ἡ ὀχλοκρατία καὶ τῆς ἀριστοκρατίας ἡ ὀλιγαρχία.

Τὰ πολιτεύματα σήμερα εἶναι δύο κυρίως εἰδῶν : α) Τὸ μοναρχικὸν καὶ β) τὸ δημοκρατικόν. —

+ α) Μοναρχικὸν πολίτευμα ἢ μοναρχία :

Εἰς τὸ πολίτευμα τοῦτο ἀνώτατον ὄργανον τῆς διοικήσεως εἶναι ἓνα μόνον φυσικὸν πρόσωπον, πού λέγεται βασιλεὺς.

Ὁ μονάρχης δὲν δεσμεύεται ἀπὸ κανένα περιορισμὸ γραπτὸ ἢ

ἄγραφο. Αἱ θελήσεις του εἶναι οἱ νόμοι μὲ τοὺς ὁποίους διοικεῖται ὁ λαός. "Ολα καὶ ὅλοι ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὴν θέλησι καὶ τὴν καλὴ ἢ κακὴ διάθεσι τοῦ μονάρχου. Τὸ πολίτευμα στὴν περίπτωσι αὕτῃ λέγεται ἀπόλυτη μοναρχία.

Τέτοιο πολίτευμα εἶχε ἡ πατρίδα μας ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ "Οθωνος καὶ πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως τῆς 3ης Σεπτεμβρίου τοῦ 1843.

"Οταν ὅμως ὑπάρχουν περιορισμοὶ στὶς θελήσεις καὶ τὶς διαθέσεις τοῦ μονάρχου, τότε ἡ μοναρχία λέγεται συνταγματικὴ ἢ περιορισμένη μοναρχία.

β) Δημοκρατικὸ πολίτευμα ἢ δημοκρατία :

"Οταν ἡ διοίκησις τῆς πολιτείας ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ λαό, τὸ πολίτευμα λέγεται δημοκρατία ἢ δημοκρατικόν.

Ἡ δημοκρατία εἶναι ἡ βασιλευομένη ἢ προεδρικὴ.

Βασιλευομένη δημοκρατία λέγεται, ὅταν ὁ ἀνώτατος ἄρχων τῆς πολιτείας εἶναι ὁ Βασιλεὺς. Ὁ Βασιλεὺς ἢ ἐκλέγεται ἀπὸ τὸ λαό, ὅπως γίνεται στὴν Νορβηγία ἢ γίνεταί με κληρονομικὸν δικαίωμα, ὅπως συμβαίνει στὴν Ἑλλάδα, τὴν Ἀγγλία, τὴ Σουηδία, Ὁλλανδία, Δανία κλπ.

Προεδρικὴ δημοκρατία λέγεται, ὅταν ὁ ἀνώτατος ἄρχων ἐκλέγεται ἀπὸ τὸ λαό με ὠρισμένη θητεία. Ὁ ἀνώτατος αὐτὸς ἄρχων λέγεται Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ἢ ἐκλέγεται ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τὸ λαό, ὅπως γίνεται στὴν Ἀμερικὴ, ἢ ἐκλέγεται ἀπὸ τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ λαοῦ. Ἐκλέγει δηλ. ὁ λαὸς ἀντιπροσώπους του, τοὺς βουλευτάς, οἱ ὁποῖοι ἐκλέγουν τὸν Πρόεδρο τῆς Δημοκρατίας.

γ) Δικτατορία :

Δικτατορία λέγεται τὸ πολίτευμα κατὰ τὸ ὅποιον ἡ διοίκησις τῆς πολιτείας ἀσχεῖται ἀπὸ ἓνα ἄτομον χωρὶς νὰ ἐλέγχεται ἀπὸ κανένα. "Ολες οἱ ἐξουσίες ἀπορρέουν ἀπὸ τὸν δικτάτορα.

Τέτοιο πολίτευμα εἶχαν οἱ Ρωμαῖοι τὰ πρῶτα χρόνια τῆς

ἐλευθέρης πολιτείας, ὡς ἔκτακτον μέτρον. Ὁ δικτάτορας ἦταν ἐξουσιοδοτημένος νὰ ἀσκήσῃ τὴν ἀνώτατη ἐξουσία στὶς κρίσιμες στιγμὲς τῆς πολιτείας. Ἡ ἐξουσία ὅμως τοῦ δικτάτορος δὲν διαρκοῦσε περισσότερο τῶν ἑξ μηνῶν. Στὸ διάστημα αὐτὸ εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ διατάξῃ ὅ,τι θεωροῦσε ὡς ὠφέλιμο γιὰ τὴν πολιτεία καὶ τὴν σωτηρία τῆς Πατρίδος.

δ) Κομμουνισμός :

Μετὰ τὸν πρῶτο παγκόσμιον πόλεμον τοῦ 1914 ὁ θεσμὸς τῆς δικτατορίας παρουσιάσθη ὡς ταξικὴ μορφή, δικτατορία τοῦ προλεταριάτου. Τὸ κομμουνιστικὸν κόμμα ἔχει τὴν ἀπόλυτη ἐξουσία, ἡ ὁποία ἀσκεῖται ἀπὸ τὸν Γενικὸν Γραμματέα τοῦ Κόμματος (Λένιν, Στάλιν, Κροῦτσεφ).

Ἡ μορφή αὐτὴ τῆς δικτατορίας παρουσιάσθηκε στὴ Ρωσία ὕστερα ἀπὸ αἱματηρὴ ἐπανάστασι, τὸ 1917.

Ἀντίθετα, στὴ Δυτικὴ Εὐρώπῃ παρουσιάσθη ἄλλου εἴδους δικτατορία, ὡς δικτατορία τῆς ἀστικῆς τάξεως, μὲ τὸ ὄνομα φασισμός (Μουσολίνι στὴν Ἰταλία, Πάγκαλος στὴν Ἑλλάδα, Χίτλερ στὴ Γερμανία, Φράνκο στὴν Ἰσπανία κλπ).

Ἡ δικτατορία εἶναι ἀπὸ τίς παρεκβάσεις τῶν ὁμαλῶν πολιτευμάτων. Ἡ πολιτεία διοικεῖται μὲ βίαιον τρόπο καὶ ἡ χρηστὴ διοίκησις ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἱκανότητα τοῦ δικτάτορος νὰ κρατηθῇ χρηστὸς καὶ ἀγαθὸς πατριώτης.

ε) Ὁμοσπονδία :

Ἐνα ἄλλο εἶδος πολιτεύματος εἶναι τὸ ὁμοσπονδιακὸ πολίτευμα. Εἰς τὸ πολίτευμα αὐτὸ ἐνώνονται δύο ἢ περισσότερες πολιτείες καὶ ἀποτελοῦν ἓνα κυρίαρχον Κράτος.

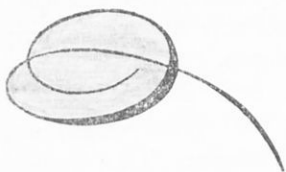
Ἐχομε δύο εἰδῶν ὁμοσπονδίας : τὴν *Πολιτικὴ Ὁμοσπονδία* καὶ τὴν *Ὁμοσπονδιακὴ Πολιτεία*.

Κατὰ τὴν πρώτην περίπτωσιν ἐνώνονται δύο κυρίαρχα κράτη, γιὰ νὰ ἐπιτύχουν κάποιον σκοπὸν, τὴν προστασίαν καὶ τὴν ἀμυνὰ τῶν χωρῶν τους π.χ.

Ἡ Ὁμοσπονδιακὴ ὅμως Πολιτεία εἶναι διαρκὲς ἑνώσις κρατῶν, ὥστε ν' ἀποτελοῦν ἓνα κράτος κυρίαρχον.

Ἐνῶ δηλ. στήν πρώτη περίπτωσι τὰ μέλη τῆς Ὁμοσπονδίας διατηροῦν τὰ κυριαρχικά τους δικαιώματα, στή δεύτερη περίπτωσι εἶναι υποχρεωμένα νά ὑποτάσσωνται στίς θελήσεις τοῦ συνόλου.

Ὁμοσπονδιακή Πολιτεία ἀποτελοῦν σήμερα τὰ Ἑλβετικά Καντόνια, οἱ Ἡνωμένες Πολιτεῖες τῆς Ἀμερικῆς, ἡ Σοβιετική Ἐνωσις κλπ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'

ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΟΥ

1. Τὰ ἀγαθὰ τῆς κοινωνικῆς ζωῆς

Δὲν εἶναι τυχαῖο τὸ ὅτι ὁ ἄνθρωπος ζῇ κοινωνικῇ ζωῇ. Μὲ τὴν κοινωνικὴν ζωὴν ἐξασφαλίζει τὴν ζωὴν, τὴν τιμὴν, τὴν ἐλευθερίαν τοῦ καὶ τὴν περιουσίαν του. Τὰ ἀγαθὰ αὐτὰ καὶ μόνον εἶναι ἀρκετὰ γιὰ νὰ κάμουν τὸν ἄνθρωπο εὐτυχισμένον ὡς ἄτομο καὶ ὡς οἰκογένεια.

Ἡ ἀρμονία τῶν σχέσεων, ποὺ ἐξασφαλίζει ἡ κοινωνικὴ ζωὴ μὲ τοὺς νόμους τῆς καὶ τὴν δικαιοσύνην τῆς, εἶναι ἡ μεγαλύτερη κατὰκτησις τοῦ ἀνθρώπου.

Ἐὰν ἀνατρέξωμε στὰ βάθη τῆς ἱστορίας τοῦ ἀνθρώπου, θὰ βροῦμε ἀνθρώπους ποὺ δὲν ἐγνώρισαν τὴν εὐτυχίαν, ποὺ δίνει τὸ συναίσθημα τῆς ἀσφαλείας. "Ὅλη τους ἡ ζωὴ ἦταν μιὰ διαρκῆς ἀγωνία ὄχι μονάχα γιὰ νὰ βροῦν τὴν τροφήν τους, ἀλλὰ καὶ γιὰ νὰ προφυλαχθοῦν ἀπὸ τοὺς χίλιους κινδύνους, ποὺ τοὺς συναντοῦσαν στὸ κάθε τους βῆμα.

Κίνδυνοι ἀπὸ τὰ θηρία. Κίνδυνοι ἀπὸ ἄλλες φυλὰς ποὺ ἀπειλοῦσαν τὴν ζωὴν τους. Κίνδυνοι ἀπὸ τὸ κρύο καὶ τὴν ζέστη. Κίνδυνοι ἀπὸ πλημμύρες. Κίνδυνοι τέλος ἀπὸ παντοῦ, ποὺ παρακολουθοῦσαν σὰν κακὸς ἐφιάλτης τὰ βήματα τοῦ ἀνθρώπου καὶ δὲν τὸν ἄφηναν νὰ χαρῇ τὴν ὁμορφὴν ἡμέραν, νὰ χαρῇ τὸν δροσερὸν ἥλιον καὶ τὸ κρύο καὶ γάργαρο νερὸ τῆς πηγῆς.

Σήμερα ὅλοι εἶναι ἀφωσιωμένοι στὶς ἐργασίες τους καὶ δὲν σκέπτεται κανεὶς παρὰ πῶς νὰ κερδίσῃ ἀγαθὰ γιὰ τὴν ζωὴν του.

"Άλλοι φυλάνε τὰ σύνορα. "Άλλοι ξαγρυπνοῦν γιὰ τὴ ἀσφάλειά του. "Άλλοι φροντίζουν γιὰ τὰ ζητήματά του τὰ γενικά, γιὰ τὴν ἐκπαίδευσί του, γιὰ τὴ νοσοκομειακὴ καὶ φαρμακευτικὴ περίθαλψί του, ἂν τυχὸν ἀρρωστήσῃ. "Άλλοι φροντίζουν γιὰ τοὺς δρόμους του, ὥστε νὰ μπορῇ εὐκόλα καὶ χωρὶς κόπους νὰ μεταφέρῃ τὰ ἐμπορεύματα του ἢ νὰ προμηθεύεται ὅσα τοῦ χρειάζονται.

Ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου σήμερα εἶναι πραγματικὰ μιὰ διαρκὴς ψυχαγωγία, ἂν τὴν συγκρίνωμε μὲ τὴ ζωὴ τῶν μακρινῶν του προγόνων.

Γιὰ νὰ ἐκτιμῆσῃ κανεὶς τὰ ἀγαθὰ τῆς κοινωνικῆς ζωῆς, δὲν ἔχει παρὰ νὰ ἐνθυμηθῇ τίς ἀνώμαλες καὶ ἄστατες περιόδους, ποὺ κάποτε ἐμφανίζονται ἐξ αἰτίας πολεμικῶν ἀναταραχῶν. Καὶ κατὰ τὸ ἐλάχιστον ἂν παρουσιασθῇ ἀναταραχὴ καὶ ἀναρχία, ἡ ἀρμονία τῆς ζωῆς χάνεται καὶ ὁ ἰσχυρότερος ἐπιβάλλει τίς θελήσεις του καὶ τὰ συμφέροντά του καὶ νέμεται τὴν περιουσία, τὴν τιμὴ καὶ τὴν ἐλευθερίαν τῶν ἄλλων.

Ἐναντὶ ὅλων αὐτῶν τῶν ἀγαθῶν τοῦ πολιτισμοῦ εἰς τὰ ὁποῖα λαμβάνει μέρος ὁ ἄνθρωπος μέσα στὴν κοινωνία, ἔχει καὶ ὀρισμένες ὑποχρεώσεις καὶ ὀρισμένα καθήκοντα.

Δὲν εἶναι ποτὲ δυνατόν ν' ἀπολαμβάνῃ κανεὶς χωρὶς νὰ προσφέρῃ. Ἡ ἀρμονία στὴν κοινωνικὴ ζωὴ βρίσκεται πάντοτε στὴν ἴση προσφορὰ καὶ στὴν ἴση ἀπολαβή.

Καθήκοντα λοιπὸν μᾶς περιβάλλουν ὅλους μας, ἐφ' ὅσον ζοῦμε στὴν κοινωνία καὶ ἀποτελοῦμε μέλη τῆς, ὅπως :

α) Φιλοπατρία :

Πρῶτο καὶ βασικὸ καθήκον τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἡ ἀγάπη πρὸς τὴν πατρίδα.

Ἡ ἀγάπη πρὸς τὴν πατρίδα λέγεται φιλοπατρία. Ἀγαπώντας τὴν πατρίδα μας ἀγαποῦμε ὅλα τὰ προσφιλῆ μας πρόσωπα, ὅλους τοὺς προγόνους μας. Ἀγαποῦμε τὸν τόπο ποὺ γεννηθήκαμε καὶ μεγαλώσαμε.

Ἀγαποῦμε τὸ σπιτάκι μας, ποὺ πιάνει στὴν ψυχὴ μας τὴν πιὸ ξέχωρη θέσι.

Ἡ ἀγάπη πρὸς τὴν πατρίδα δὲν πρέπει νὰ ἐκφράζεται μόνον μὲ λόγια, ἀλλὰ νὰ συνοδεύεται καὶ μὲ ἔργα.

Χάριν τῆς πατρίδος, ὅταν ἡ ἀνάγκη τὸ καλῇ, ὀφείλομε νὰ θυσιάσωμε τὴ ζωὴ μας.

Οἱ ἀρχαῖοι πρόγονοί μας μᾶς ἐδίδαξαν μὲ τὸ παράδειγμά τους τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἀφοσίωσιν πρὸς τὴν πατρίδα, ποὺ πρέπει νὰ συνοδεύεται μὲ τὴν αὐτοθυσία.

Ἄν ἀναλογισθοῦμε πόσοι καὶ πόσοι θυσιάστηκαν γιὰ τὴν πατρίδα διὰ μέσου τῶν αἰώνων καὶ εἰς διάστημα τριῶν χιλιάδων χρόνων, ἀπὸ τότε δηλ. ποὺ ἀρχίζει ἡ ἱστορία μας, θὰ πεισθοῦμε ὅτι ἡ ζωὴ ἡ δική μας δὲν ἔχει καμμιά ἀξία μπροστὰ στὴ θυσία τόσων ἀνθρώπων καὶ ὅτι τὸ δικό μας αἷμα ἀποτελεῖ μιὰ μονάχα σταγόνα μέσα στὸ ποτάμι τοῦ αἵματος ποὺ ἐπότισε τὸ χῶμα τῆς Ἑλληνικῆς γῆς. «Μητρὸς τε καὶ πατρὸς καὶ τῶν προγόνων ἀπάντων τιμιώτερον καὶ ἀγιώτερον ἐστὶν ἡ Πατρίς» μᾶς ἐδίδαξαν οἱ πρόγονοί μας, οἱ ὁποῖοι ἐδόξασαν τὸ Ἑλληνικὸ ὄνομα καὶ τὴν Ἑλλάδα, ὅσο κανένας ἄλλος λαὸς στὴ γῇ. Τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν πατρίδα μας δὲν θὰ τὴν δείξωμε μόνον ὅταν ἡ πατρίδα μας κινδυνεύῃ, ἀλλὰ καὶ κάθε στιγμῇ, γιὰτὶ κάθε στιγμῇ ἔχει τὴν ἀνάγκη μας ἡ πατρίδα καὶ κάθε στιγμῇ χρειάζεται τις ὑπηρεσίες μας.

β) Ὑπακοὴ εἰς τοὺς νόμους :

Ἕνας τρόπος νὰ δείξωμε τὴν ἀγάπην μας στὴν πατρίδα εἶναι καὶ ἡ ἀπόλυτος ὑπακοὴ στοὺς νόμους τῆς.

Οἱ νόμοι τῆς πατρίδος ἀποβλέπουν στὴν εὐτυχία καὶ τὴν εὐημερία τῶν κατοίκων. Ἀποβλέπουν στὴ διατήρησιν ἀρμονίας στὶς σχέσεις μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων.

Πολλὲς φορὲς τὰ συμφέροντα τοῦ ἑνὸς συγκρούονται μὲ τὰ συμφέροντα τοῦ ἄλλου. Ἀπὸ τὴ σύγκρουσιν αὕτῃ δυνατὸν νὰ προέλθῃ σύγχυσις καὶ ἐχθρότης, ποὺ ζημιώνουν τὴν πατρίδα. Οἱ νόμοι στέκονται τότε ἀνάμεσά μας καὶ ἀποδίδουν τὸ δίκαιον.

Εἴμεθα τότε ὑποχρεωμένοι νὰ δεχθοῦμε τὴν ἀπόφασιν τῆς δικαιοσύνης ὅποια καὶ ἂν εἶναι, ἔστω καὶ ἂν εἶναι πικρὴ κάποτε γιὰ μᾶς. Τὸ παράδειγμα μᾶς τὸ ἔδωσε ὁ ὑπέροχος σοφὸς τῆς ἀρχαιότητος, ὁ σοφώτερος τῶν σοφῶν, ὁ θεῖος Σωκράτης.

Ὅπως εἶναι γνωστὸ, ὁ Σωκράτης κατηγορήθη ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς του, οἱ ὁποῖοι ἐπέτυχαν νὰ καταδικασθῇ εἰς θάνατον.

Κατάδικος καὶ μελλοθάνατος ὁ Σωκράτης μένει ψυχραιμὸς στὴ φυλακὴ του καὶ ἀναμένει τὸ θάνατο μὲ τόση ἡρεμία, ὥστε ἀφήνει τοὺς μαθητὲς του κατάπληκτους.

Ὅταν ὁ πλούσιος φίλος καὶ μαθητὴς του Κρίτων ἐξασφάλισε τὴν ἀπόδρασι τοῦ δασκάλου του ἀπὸ τῆ φυλακῆς, γιὰ νὰ ἀποφύγῃ τὸν ἀδικο θάνατο, ὁ Σωκράτης τὸν ἐπέπληξε καὶ τότε τοῦ ἐδόθη εὐκαιρία νὰ μᾶς ἀφήσῃ τὸ πλεόν ὑπέροχο παράδειγμα τῆς ὑπακοῆς εἰς τοὺς νόμους τῆς πατρίδος.

Ὅχι μόνον ἀρνήθηκε νὰ δραπετεύσῃ, ἀλλὰ καὶ ἐχρησιμοποίησε αὐστηρὴ γλῶσσα στοὺς φίλους του, ποὺ τὸν προέτρεπαν νὰ φύγῃ γιὰ νὰ σωθῇ. Καὶ ἔμεινε καὶ ἔπιε τὸ κώνειον ἀτάραχος καὶ ἐπέθανε γαλήνιος καὶ μὲ τὴν συνειδήσιν τῆς ἐκτελέσεως τοῦ καθήκοντος πρὸς τὴν πατρίδα. Πρέπει λοιπὸν νὰ ὑπακούωμε στοὺς νόμους τῆς πατρίδος μας, ἔστω καὶ ἂν οἱ νόμοι διατάσσουν τὸν θάνατόν μας, ἢ τὴν αὐστηρὴ τιμωρίαν μας.

Ἴσως κάποτε οἱ νόμοι νὰ μᾶς ἀδικοῦν. Οὐτε καὶ τότε πρέπει νὰ ἐλαττωθῇ ἡ ἀγάπη μας πρὸς τὴν πατρίδα.

γ) Φορολογικὲς ὑποχρεώσεις:

Ἄλλο τρανὸ δεῖγμα ἀγάπης πρὸς τὴν πατρίδα εἶναι ἡ πληρωμὴ τῶν φόρων. Οἱ φόροι εἶναι τὸ αἷμα ποὺ συντηρεῖ τὴν πατρίδα. Χωρὶς αὐτοὺς ἡ πατρίδα δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐκπληρώσῃ τίς μεγάλες τῆς ὑποχρεώσεις πρὸς τοὺς πολίτας, ἀλλὰ καὶ θὰ κινδυνεύσῃ νὰ ἐξαφανισθῇ καὶ νὰ πέσῃ στὰ χέρια τοῦ πρώτου ἐχθροῦ ποὺ περιμένει τὴν κατάλληλην εὐκαιρίαν.

Ἐὰν ἀρνηθοῦν ὅλοι νὰ πληρώνουν τοὺς φόρους των, πῶς εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρχῃ ἡ πατρίδα;

Ὅταν προσφέρωμε τῇ ζωῇ μας μὲ εὐχαρίστησι καὶ ἐνθουσιασμό γιὰ τὴν πατρίδα, δὲν πρέπει νὰ προσφέρωμε ἐπίσης καὶ τὴν οἰκονομικὴν μας ἀρωγὴν καὶ συνδρομὴν πρὸς τὴν πατρίδα; Τὸ αἷμα καὶ ἡ ζωὴ μας εἶναι πολυτιμότερα ἀγαθὰ ἀπὸ ὅλα τὰ πλούτη τῆς γῆς.

Κανεὶς δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἀποκρύβῃ ἀπὸ τίς ὑπηρεσίες τῆς πατρίδος τὰ εἰσοδήματά του, ἀπὸ τὰ ὅποια θὰ πάρῃ καὶ τὸ Κρά-

Κράτος τὸ ἀνάλογο μερίδιό του, διὰ νὰ τὸ χρησιμοποιήσῃ πάλι γιὰ τὸ συμφέρον τοῦ συνόλου.

“Ὅταν τὸ σύνολο εὐτυχῇ, εὐτυχοῦμε καὶ ἡμεῖς καὶ ἀντίθετα.

Καμμιά θυσία λοιπὸν δὲν εἶναι περιττὴ ὅταν ἡ θυσία αὐτὴ γίνεται γιὰ τὸ συμφέρον τῆς πατρίδος.

δ) Προστασία μνημείων τέχνης :

Οἱ θησαυροὶ σὲ κάθε χώρα εἶναι ὕλικοι καὶ πνευματικοί.

Οἱ ὕλικοι θησαυροὶ εἶναι ἡ συνεχὴς μέριμνα καὶ φροντίδα ὅλων τῶν ἀνθρώπων.

“Ὅλοι ἐνδιαφέρονται καὶ κοπιᾶζουν γιὰ ν’ αὐξήσουν τοὺς ἀτομικοὺς των θησαυρούς.

Ἐξ ἴσου ὅμως σπουδαῖοι καὶ ἴσως μεγαλύτερης σπουδαιότητος εἶναι οἱ καλλιτεχνικοὶ θησαυροί, ποὺ εἶναι προϊόντα τοῦ πνεύματος. Τέτοιοι καλλιτεχνικοὶ θησαυροὶ εἶναι τὰ ἀρχαῖα μνημεῖα, τὰ ὁποῖα εἶναι ἡ πλουσιωτάτη κληρονομία μας ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα.

Ἡ δική μας πατρίδα, περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη χώρα, μπορεῖ νὰ ὑπερηφανεύεται γιὰ τὸν καλλιτεχνικὸ πλοῦτο, ποὺ κληρονομήσαμε ἀπὸ τοὺς προγόνους μας.

Ἡ ἀξία τοῦ καλλιτεχνικοῦ αὐτοῦ θησαυροῦ φαίνεται κάθε ἡμέρα. Κατὰ χιλιάδες οἱ ἄνθρωποι ἄλλων χωρῶν ξεκινοῦν ἀπὸ τίς μακρινές τους πατρίδες καὶ ἔρχονται νὰ προσκυνήσουν καὶ νὰ θαυμάσουν τὰ ὑπέροχα ἔργα τῆς τέχνης καὶ τοῦ πνεύματος.

Τὰ μνημεῖα αὐτὰ μαρτυροῦν τὴν πνευματικὴ καλλιέργεια τῶν προγόνων μας καὶ εἶναι ὁ δείκτης τοῦ πνευματικοῦ ἐπιπέδου εἰς τὸ ὁποῖον ἡ Ἑλληνικὴ φυλὴ ἀνυψώθη σὲ ἐποχὴ ποὺ ἄλλοι λαοὶ βρίσκονταν σὲ βάρβαρη καὶ ἀπολίτιστη κατάστασι.

Ὁ κάθε ἄνθρωπος φυλάσσει τὰ πολύτιμα ἀντικείμενα σὲ ιδιαίτερες θέσεις καὶ καλὰ ἀσφαλισμένα ἀπὸ κάθε καταστροφή.

“Ὅλοι διατηροῦν μιὰ αἶθουσα τοῦ σπιτιοῦ τους στολισμένη καὶ περιποιημένη γιὰ νὰ δέχωνται κάθε στιγμή τοὺς ξένους των.

“Ὅλοι ἐπίσης προφυλάσσουν τὴν καλὴ τους φορεσιά, νὰ παρουσιάζωνται τίς γιορτάσιμες ἡμέρες εὐπρεπεῖς καὶ καθαροί.

Ἄν λοιπὸν γιὰ τόσο ἀπλᾶ πράγματα διαθέτομε τόσες καὶ τόσες φροντίδες, ποιὲς φροντίδες πρέπει νὰ διαθέτωμε γιὰ τὰ ἀρχαῖα μας μνημεῖα, ποὺ εἶναι ἀναντικατάστατα ;

Γιατὶ βέβαια μιὰ φορεσιὰ εἶναι εὐκόλο νὰ τὴν ἀντικαταστήσωμε, ὅπως εὐκόλα ἀντικαθιστοῦμε καὶ ὅλα τὰ πολύτιμα ἀντικείμενα ποὺ ἀποτελοῦν τὴν προσωπικὴ μας περιουσίαν. Ἐναν Ἑρμῇ τοῦ Πραξιτέλους ὅμως ἢ ἓναν Παρθενῶνα εἶναι ἀδύνατο νὰ τὸν ἀντικαταστήσωμε.

Καθῆκον καὶ ἱερὴ ὑποχρέωσις γιὰ κάθε Ἕλληνα καὶ κάθε Ἑλληνίδα ὅποιασδήποτε ἡλικίας, ὅποιασδήποτε μορφώσεως καὶ ὅποιοῦσδήποτε ἐπαγγέλματος εἶναι ἡ προστασία τῶν ἀρχαίων μνημείων, ποὺ εἶναι ἡ πολυτιμότερη περιουσία τῆς πατρίδος μας

2. Ἰσότης

Στὰ παλαιότερα χρόνια οἱ ἄνθρωποι ἦσαν διαιρεμένοι σὲ κοινωνικὰς τάξεις, σὲ δούλους καὶ ἐλευθέρους, σὲ εὐγενεῖς καὶ ἀνθρώπους τοῦ λαοῦ.

Ὁ χριστιανισμὸς κατήργησε τίς διακρίσεις καὶ ἐκήρυξε τὴν ἰσότητα μεταξύ τῶν ἀνθρώπων.

Καὶ πρὸ τοῦ χριστιανισμοῦ οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες σοφοὶ εἶχαν διακηρύξει ὅτι « Πάντες οἱ ἄνθρωποι ἐσμὲν συγγενεῖς ».

Σήμερα ὅλα τὰ συντάγματα τῶν διαφόρων χωρῶν κατοχυρώνουν τὴν ἰσότητα μεταξύ τῶν ἀνθρώπων. Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι τῆς πολιτείας εἶναι ἴσοι ἀπέναντι τῶν νόμων. Δὲν γίνεται καμμιά διάκρισις τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ τὴν πολιτεία κατὰ τὴν ἐφαρμογὴ τῶν νόμων. Δὲν ἔφθασαν βέβαια ὅλοι οἱ ἄνθρωποι στὸ βαθμὸ ἐκεῖνο τοῦ πολιτισμοῦ νὰ ἀντιληφθοῦν ὅτι δὲν διαφέρομε ὁ καθένας ἀπὸ τὸν πλησίον του καὶ ὅτι ὅλοι εἴμαστε μέλη τῆς ἰδίας οἰκογενείας.

Ὁ ἄνθρωπος βγῆκε τέλειος ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ Δημιουργοῦ τοῦ ὅχι ὡς ἄτομον ἀλλὰ ὡς σύνολον. Τὸ σύνολο τῶν ἀνθρώπων μοιάζει μὲ τὴν ἀρμονία, ποὺ τὴν ἐπιτυγχάνουν πολλὰ ὄργανα μαζί.

Ὅπως σὲ μιὰ ὀρχήστρα ἄλλοι παίζουν βιολί, ἄλλοι διάφορα πνευστὰ ὄργανα κλπ., τὸ ἴδιο καὶ στὴν κοινωνία ἄλλος εἶναι τέ-

λείος μηχανικός, άλλος τέλειος γεωργός, άλλος θαυμάσιος τεχνικός, καλλιτέχνης, ποιητής, ναυτικός κλπ.

Ο καθένας στο είδος του προσφέρει, για να επιτύχη ή αρμονία της μουσικής, που έδω λέγεται ζωή.

"Όλοι χρειάζονται. Κανένας δεν είναι άχρηστος. Η ανθρωπότητα είναι δημιούργημα του Θεού και ο Θεός ό,τι έποίησε, το έκαμε με σοφίαν.

Ο καλύτερος καλλιτέχνης δεν μπορεί να ζήσει χωρίς τον γεωργό, χωρίς τον φούρναρη, χωρίς τον ξυλουργό, τον κτίστη, τον έμπορο, τον σοφό, τον έξυπνο ή τον πτωχό στο πνεύμα.

Μέσα σε όλες τις πνευματικές και σωματικές διαφορές υπάρχει τόση ποικιλία, όση χρειάζεται για να αποτελεσθώ μια τέλεια σύνθεσις κοινωνική.

Είναι λοιπόν τέλεια ή κοινωνία ως σύνολον, όσο άτελές είναι το άτομο.

Στη σύνθεσι αυτή βρίσκεται ή άρμονία της ζωής και έπομένως ή ευτυχία του ανθρώπου.

Κανένας δεν έχει αίμα γαλάζιο, όπως έπίστευαν πριν από πολλά χρόνια. Κανένας δεν έχει ιδιαίτερα προνόμια από το Θεό. "Όπως όλοι είναι ίσοι απέναντι του Θεού, το ίδιο είναι και ίσοι απέναντι των νόμων της πολιτείας.

Για να καταλάβουμε καλύτερα την άξία της ποικιλίας, αρκεί να φαντασθούμε ότι μια κοινωνία αποτελείται από όμοιους απολύτως ανθρώπους, σαν να βγήκαν από το ίδιο εργοστάσιο, όπως βγαίνουν τα τουβλα π.χ. Τί θα γινόταν τότε; "Όλοι θα ήθελαν να εξασκήσουν το ίδιο επάγγελμα, γιατί κανένας δεν θα διέφερε από τον άλλον ούτε κατά το ελάχιστο.

"Αν λοιπόν ήθελαν όλοι οι άνθρωποι να γίνουν φουρνάρηδες π.χ. ποιός θα καλλιεργούσε την γη; Ποιός θα φρόντιζε για τα κατοικίδια ζώα κλπ., κλπ.;

"Όλοι λοιπόν πρέπει να μη υποτιμούν τα διάφορα επάγγελλα και υπερτιμούν το δικό τους. Και ή πιο μικρή και άσημη και άόρατη βιδούλα μιας μηχανής αν λείψει, ή μηχανή δεν λειτουργεί και εάν λειτουργήση θα έργασθώ ελαττωματικά. Και ο καθένας μας είμαστε μια μικρή ή μεγάλη βίδα της κοινωνικής μηχανής,

ἡ ὁποία ἐκφράζεται μὲ ἀρμονία μόνο μὲ τὴν συνεργασία ὅλων μας.

Κανένας δὲν εἶναι ἀνώτερος ἀπὸ τὸν ἄλλον σὲ δικαιώματα καὶ καθήκοντα. "Ὅλοι εἴμαστε ἴδιοι. "Ὅλοι ὑποκείμεθα στοὺς ἴδιους κινδύνους, τὴν ἴδια φθορά. Κανένας δὲν ἤλθε στὸν κόσμον μὲ ἰδιαίτερον τρόπο καὶ κανένας δὲν ἔφυγε ἀπὸ τὴν ζωὴ μὲ προνομιοῦχο τρόπο.

Ἐὰν ὁ φτωχὸς ἔχῃ τὴν ἀνάγκη τοῦ πλουσίου, ὁ πλούσιος ἔχει μεγαλύτερη τὴν ἀνάγκη τοῦ φτωχοῦ. Ἡ διαφορὰ λοιπὸν τοῦ πλούτου δὲν δημιουργεῖ ξεχωριστὲς τάξεις ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους, ὅπως θέλουν νὰ πιστεύουν μερικοί.

Ἡ εὐτυχία δὲν ἐκλέγει τίς οἰκογένειες ἢ τὰ ἄτομα γιὰ νὰ τὰ ἐπισκεφθῇ. Πολλὲς φορές ἐπισκέπτεται συχνότερα τὴν πτωχικὴ καλύβη παρὰ τὸ καλλιμάρμαρο μέγαρο.

Γιατὶ τὴν εὐτυχία ἢ τὴν δυστυχία τὴν στέλνει ὁ Θεός. Αὐτὸς ρυθμίζει τὸ πλάτος τῆς ζωῆς μας καὶ Αὐτὸς κανονίζει τὴν διάρκειά καὶ τὸ περιεχόμενό της.

3. Κληρονομία +

Ὁ ἄνθρωπος μὲ τὴν ἐργασία του ἀποκτᾷ ἀγαθὰ. Τὰ ἀγαθὰ του αὐτὰ πολλὰς φορές εἶναι τόσα, ὥστε δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐξοδευθοῦν γιὰ τὴ συντήρησι τῆς οἰκογενείας του.

Ἀπομένουν λοιπὸν μετὰ τὸ θάνατό του πολλὰς φορές πολλὰ σὲ κινητὴ καὶ ἀκίνητη περιουσία.

Τὰ ἀγαθὰ αὐτὰ περιέρχονται στοὺς κληρονόμους του (σύζυγος, τέκνα, ἀδελφοί, γονεῖς κλπ.). Ἡ κληρονομία περιέρχεται στοὺς κληρονόμους ἢ μὲ διαθήκη ἢ ἐξ ἀδιαθέτου.

Στὴν πρώτη περίπτωσι ὁ διαθέτης ἀφήνει τίς θελήσεις γραπτές. Οἱ ἐγγράφες αὐτὲς καὶ τελευταῖες θελήσεις τοῦ ἀνθρώπου ἀποτελοῦν τὴ διαθήκη του.

Ἡ διαθήκη εἶναι σεβαστὴ καὶ προστατεύεται ἀπὸ τοὺς νόμους τῆς πατρίδος.

Δὲν ἔχει κανεὶς τὸ δικαίωμα νὰ ἀποκληρώσῃ χωρὶς σοβαρὸ λόγο τοὺς πλησιέστερους κληρονόμους του. Στὴν περίπτωσι αὐτὴ ὁ νόμος προστατεῦει αὐτὸν ποὺ ἀδικήθηκε μὲ τὴ διαθήκη

καὶ ἡ διανομὴ τῶν περιουσιακῶν στοιχείων γίνεται δικαιότερῃ ἀπὸ τὸ Κράτος.

Ἄν δὲν ἀφήσῃ διαθήκη ὅποιος πεθάνει καὶ ἀφήσῃ περιουσία, ἡ περιουσία περιέρχεται ἐξ ἀδιαθέτου στοὺς κληρονόμους του.

Κατὰ κανόνα κάθε πρόσωπο μπορεῖ νὰ διαθέσῃ ἐλεύθερα μὲ διαθήκη του τὴν περιουσία του. Ἐνας μόνον περιορισμὸς ὑπάρχει ἀπὸ τὸν νόμο. Ὁ περιορισμὸς μὲ τὸν ὁποῖο προστατεύεται ὠρισμένη κατηγορία προσώπων, πού λέγονται ἀναγκαῖοι κληρονόμοι.

4. Ἰδιοκτησία

Ἰδιοκτησία λέγεται τὸ δικαίωμα πού ἔχει ὁ καθένας νὰ διαθέτῃ ἐλεύθερα τὰ πράγματα, πού τοῦ ἀνήκουν.

Κατὰ τὸ Ἑλληνικὸ Σύνταγμα :

«Οὐδεὶς ἀποξενοῦται τῆς ιδιοκτησίας του, εἰ μὴ μόνον διὰ λόγους κοινωνικῆς ὠφελείας καὶ κατόπιν ἀποζημιώσεως».

Ἔτσι προστατεύει ἡ πολιτεία τὴν ιδιοκτησία, ἡ ὁποία προέρχεται ἀπὸ τὴν ἐργασία πολλῶν ἀνθρώπων καὶ πολλῶν γενεῶν.

Ὅλα τὰ ἀγαθὰ πού ἔχουν σήμερα οἱ ἄνθρωποι στὴ διάθεσί τους καὶ τ' ἀπολαμβάνουν, δὲν ἔπесαν ἀπὸ τὸν οὐρανό, ἀλλὰ εἶναι δημιουργία ἀνθρώπων, πού μόχθησαν καὶ κοπίασαν σὲ ὅλη τους τὴ ζωή.

Δίκαια λοιπὸν πρέπει νὰ ἀξιῶνουν τὸ σεβασμὸ τῶν ἄλλων ἀπέναντι τῆς ιδιοκτησίας των.

Ὅλα τὰ ἀγαθὰ, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν ἀέρα καὶ ἀπὸ τὸν ἥλιο, ἀποτελοῦν ἀντικείμενα τοῦ δικαιώματος τῆς ιδιοκτησίας.

Τὴν ιδιοκτησία του ὁ ιδιοκτήτης εἶναι ἐλεύθερος νὰ τὴν διαθέσῃ ὅπως ἐπιθυμεῖ.

Ἡ ιδιοκτησία εἶναι τὸ κίνητρο πού ἐκτρέφει τὸν ἐνθουσιασμὸ τῆς πρωτοβουλίας καὶ τῆς ἐργατικότητος.

Κανένας ἴσως δὲν θὰ ἦταν τόσο ἀφωσιωμένος σὲ δημιουργικὲς ἀπασχολήσεις, ἂν δὲν εἶχε τὴ συνείδησι τῆς ιδιοκτησίας καὶ τὴν πεποίθησι ὅτι τὰ προϊόντα τῆς δημιουργίας του εἶναι προσωπικὴ του ιδιοκτησία.

Τὰ ἀγαθὰ πού ὑπάρχουν σήμερα τόσο ἄφθονα ἀνάμεσα στὸν κόσμον, ἔγιναν μὲ κίνητρο καὶ ὑπόβαθρο τὴν ιδιοκτησία.

5. Πολιτικά δικαιώματα

Ἡ πολιτεία παρέχει πολλὰ δικαιώματα στοὺς πολίτες ποὺ ἀνήκουν σ' αὐτήν.

Τὸ κυριώτερο δικαίωμα τοῦ πολίτου εἶναι τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν καὶ ἐκλέγεσθαι. Μὲ τὸ δικαίωμα αὐτὸ ὁ πολίτης συμμετέχει στὴ διοίκησι τῶν κοινῶν καὶ ρυθμίζει μὲ τὴν ψῆφο του τὴν τύχη τῆς πατρίδος του.

Ψῆφος λέγεται τὸ δικαίωμα ποὺ ἔχει ὁ κάθε πολίτης νὰ ἐκλέγη τοὺς βουλευτὰς ὡς ἀντιπροσώπους του, γιὰ τὴ νομοθεσία καὶ γενικὰ τὴ διοίκησι τῆς πατρίδος.

Δικαίωμα ψήφου ἔχουν ὅλοι οἱ Ἕλληνες καὶ Ἑλληνίδες ποὺ συνεπλήρωσαν τὸ 21ον ἔτος τῆς ἡλικίας των οἱ ἄνδρες καὶ τὸ 25ον οἱ γυναῖκες.

Γιὰ νὰ τύχουν τοῦ δικαιώματος ψήφου πρέπει νὰ εἶναι γραμμένοι στοὺς ἐκλογικοὺς καταλόγους τοῦ δήμου ἢ τῆς κοινότητος ἀπὸ ὅπου κατάγονται ἢ ὅπου διαμένουν μόνιμα.

Στεροῦνται τοῦ δικαιώματος ψήφου: α) Ὅσοι εἶναι ὑπόδικοι ὡς ἐγκληματίες κακουργήματος. β) Ὅσοι ἔχουν στερηθῇ τοῦ δικαιώματος τούτου μὲ δικαστικὴν ἀπόφασιν. γ) Οἱ παράφρονες καὶ οἱ ἄσωτοι, ἂν ἐχαρκτηρίσθησαν ὡς τέτοιοι μὲ δικαστικὴν ἀπόφασιν. δ) Οἱ κληρικοὶ καὶ ε) Οἱ ἔμποροι ποὺ ἔχουν κηρυχθῇ σὲ πτώχευσι.

Ἐπειδὴ ἀπὸ τὴν ψῆφο τῶν πολιτῶν ἐξαρτᾶται ἡ καλὴ ἢ κακὴ ἐκλογὴ ἀντιπροσώπων τοῦ λαοῦ καὶ ἐπομένως ἡ καλὴ ἢ κακὴ κυβέρνησις τοῦ τόπου, εἶναι φανερὸ πόση σπουδαιότητα ἔχει ἡ κάθε ψῆφος.

Ὅταν καλεῖται ὁ κάθε πολίτης νὰ ἐνασκήσῃ τὸ σπουδαιότατο αὐτὸ καθῆκον πρὸς τὴν πατρίδα, πρέπει ν' ἀποβάλλῃ ἀπὸ τῆ συνείδησίν του κάθε προσωπικὴ συμπάθεια ἢ ἀντιπάθεια καὶ νὰ δώσῃ τὴν προτίμησίν του σὲ κείνους οἱ ὅποιοι ὁμολογουμένως εἶναι οἱ ἐκλεκτοὶ τοῦ ἔθνους.

Κατὰ τὴν προεκλογικὴν περίοδο ἀσκειῖται μεγάλη προπαγάνδα ἀπὸ μέρους τῶν κομμάτων. Προσπαθεῖ κάθε κόμμα νὰ πείσῃ τοὺς ψηφοφόρους του περὶ τῆς ἱκανότητός του νὰ κυβερνήσῃ τὴν πατρίδα.

Συνήθως τὰ κόμματα εἶναι δύο ἢ περισσότερα καὶ προσπαθοῦν μὲ τὴν προπαγάνδα τοὺς τὸ καθένα νὰ τύχουν περισσοτέρων ψήφων. Αὐτὴν τὴν ἐποχὴ ὁ πολίτης εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ διακρίνῃ ἀνάμεσα στοὺς πολλοὺς ὑποψηφίους ποιὸς εἶναι ὁ κατάλληλος νὰ τὸν ἀντιπροσωπεύσῃ.

Ὑπάρχουν ἄνθρωποι, εὐτυχῶς ὄχι πολλοί, οἱ ὁποῖοι δὲν δίνουν σημασίαν στὴ σπουδαιότητα τῆς ψήφου των. Λησμονοῦν ὅτι, ἐὰν ἐπρόκειτο γιὰ προσωπικὴ τοὺς ὑπόθεσι θὰ προσπαθοῦσαν νὰ βροῦν τὸν τιμιώτερο καὶ ἱκανώτερο νὰ τοὺς ἀντιπροσωπεύσῃ. Τὸ κοινὸν συμφέρον εἶναι καὶ συμφέρον τῶν ἀτόμων. Μιὰ καλὴ διαχείρισις τῶν ἐθνικῶν μας ζητημάτων καὶ τῶν οἰκονομικῶν τῆς χώρας ἀνταποκρίνεται καὶ στὰ συμφέροντα τῶν ἀτόμων. Ὅταν εὐτυχῇ τὸ σύνολον τῶν πολιτῶν, εὐτυχεῖ καὶ τὸ ἄτομον καὶ τὸ ἀντίθετον.

Ἐκεῖνος ποὺ ἀγαπᾷ τὴν πατρίδα του καὶ θέλει τὴν εὐτυχίαν της, παντοῦ καὶ πάντοτε εὐρίσκει τὸν τρόπο νὰ τὴν προφυλάξῃ ἀπὸ κάθε κίνδυνον, ἀπὸ κάθε ὀλίσθημα.

6. Στρατιωτικὴ ὑποχρέωσις

Μία ἀπὸ τὶς σπουδαιότερες ὑποχρεώσεις τῶν πολιτῶν εἶναι καὶ ἡ θητεία των εἰς τὸν στρατὸν ὡς κληρωτῶν καὶ ἡ ὑπηρεσία των ὡς ἐφέδρων, ὅταν παρίσταται ἀνάγκη. Κάθε νέος ὅταν κλείσῃ τὸ 21ον ἔτος τῆς ἡλικίας του καλεῖται ἀπὸ τὴν πατρίδα νὰ τὴν ὑπηρετήσῃ ὡς κληρωτὸς ἐπὶ δύο συνήθως χρόνια.

Κληρωτὸς λέγεται ὁ νέος στρατιώτης, διότι κατὰ τὰ πρῶτα χρόνια τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς χώρας μας δὲν ἦσαν ὅλοι ὑποχρεωμένοι νὰ ἐκπληρώσουν στρατιωτικὴν θητεία. Ὁ κάθε Δῆμος εἶχε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ στέλνῃ κάθε χρόνο ἓναν ὠρισμένον ἀριθμὸν ἀνδρῶν. Τὴν 1ην Ἰανουαρίου κάθε χρόνο ὁ Δήμαρχος ἔρριχνε σὲ κληρωτίδα τὰ ὀνόματα ὅλων τῶν νέων ποὺ συνεπλήρωσαν ἐκεῖνη τὴν ἡμέραν τὸ 21ον ἔτος τῆς ἡλικίας των. Ἀπὸ τὴν κληρωτίδα τραβοῦσαν τόσα ὀνόματα, ὅσα ἦσαν καὶ τὰ πρόσωπα ποὺ ἔπρεπε νὰ στείλῃ ὁ Δῆμος. Ἔτσι ἐκληρώνοντο ὅσοι θὰ πῆγαιναν, καὶ ὠνομάζοντο κληρωτοί.

Σήμερα βέβαια ὅλοι οἱ νέοι εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ ὑπηρε-

τήσουν τὴ θητεία τους, ἄλλοι στὸ πεζικό, ἄλλοι στὸ ναυτικό καὶ ἄλλοι στὴν ἀεροπορία κλπ.

Κατὰ τὸν χρόνον τῆς θητείας των ὀνομάζονται κληρωτοί. Μετὰ δύο χρόνια κλείουν τὴν ὑποχρέωσιν τῆς θητείας των καὶ εἰσέρχονται στὴν ἐφεδρεία. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἀνάγκη μπορεῖ νὰ ὑπηρετήσουν καὶ περισσότερο ἀπὸ δύο χρόνια, ὡς ἐφεδροὶ πλέον.

Κατὰ τὸν χρόνον τῆς θητείας των οἱ νέοι ἐκγυμνάζονται εἰς τὸ σῶμα πού ἐτάχθησαν νὰ ὑπηρετοῦν. Ἀσκοῦνται στὴ σκληρὰ γυμνασία, στὸν καλὸν χειρισμὸ τῶν ὅπλων καὶ γενικὰ ἐκγυμνάζονται στὴν ἀμυνα ἢ τὴν ἐπίθεσιν, ὥστε σὲ ὥρα ἀνάγκης νὰ εἶναι πανέτοιμοι ν' ἀγωνισθοῦν γιὰ τὴν ἀκεραιότητα καὶ τὴν τιμὴ τῆς πατρίδος.

Ἀπὸ τὴ στιγμὴ τῆς παλιγγενεσίας μας μέχρι σήμερα ἡ πατρίδα μας διεξήγαγε πολλοὺς ἀγῶνες ἀπελευθερωτικοὺς καὶ ἀμυντικούς.

Ὅλους αὐτοὺς τοὺς ἀγῶνες τοὺς ἐστήριξε εἰς τὴν γενναϊότητα καὶ τὴν αὐτοθυσίαν τῶν ἐφέδρων καὶ τῶν κληρωτῶν παιδιῶν της.

7. Ἐλευθερία

Κάθε ἄνθρωπος ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς ἐλευθερίας. Νὰ ζῇ ὅπου θέλει χωρὶς κανένα ἐμπόδιον. Νὰ διαθέτῃ τὴν περιουσίαν του ὅπως θέλει. Νὰ ἐκδηλώνῃ τὴν σκέψιν του γραπτὰ καὶ προφορικὰ χωρὶς νὰ ἐμποδίζεται.

Αὐτὰ προβλέπει ἡ ἐλευθερία κάθε ἀτόμου.

Ἡ ἐλευθερία εἶναι τὸ ὠραιότερον καὶ πολυτιμότερον ἀγαθὸν γιὰ τὸν ἄνθρωπον.

Ὅποιος χάσει τὴν ἐλευθερίαν του, μόνον ἐκεῖνος γνωρίζει τὴν ἀξίαν της.

Στὰ παλαιότερα χρόνια οἱ ἄνθρωποι ἦσαν χωρισμένοι σὲ ἐλευθέρους καὶ δούλους.

Τοὺς δούλους τοὺς ἀγόραζαν καὶ τοὺς πωλοῦσαν, ὅπως ἀκριβῶς ἀγοράζονται καὶ πωλοῦνται σήμερα τὰ ζῶα.

Ὁ κύριος τοῦ δούλου εἶχε δικαίωμα ζωῆς καὶ θανάτου ἐπὶ τοῦ δούλου του καὶ ἐπὶ τῶν παιδιῶν τοῦ δούλου του.

Πειρατές τριγυρνοῦσαν τὶς παραλιακὰς πόλεις καὶ τὰ νησιά καὶ ἄρπαζαν τοὺς ἀνθρώπους.

Τοὺς ἔφερναν ὕστερα στὰ σκλαβοπάζαρα μεγάλων πόλεων, ὅπου τοὺς πωλοῦσαν ἀνάλογα τὸν καθένα μὲ τὴν ἀξία του.

Ὅταν ὅμως ἐνεφανίσθη ὁ χριστιανισμὸς καὶ κήρυξε τὴν ἰσότητα ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους, ἀδιακρίτως φυλῆς καὶ κοινωνικῆς τάξεως, ἡ δουλεία ἄρχισε νὰ ὑποχωρῇ.

Σήμερα ἀπαγορεύεται μὲ διεθνεῖς νόμους τὸ ἐμπόριο τῶν δούλων.

Στὴν πατρίδα μας, ἀφ' ὅτου ἀποκτήσαμε τὴν ἐλευθερία μας, ἡ ἐλευθερία προστατεύεται διὰ τοῦ Συντάγματος :

«Εἰς τὴν ἐλληνικὴν πολιτείαν οὔτε πωλεῖται οὔτε ἀγοράζεται ἄνθρωπος, ἀργυρώνητος δὲ παντὸς γένους καὶ πάσης θρησκείας ἅμα πατήσας τὰ ἐλληνικὰ ἐδάφη εἶναι ἐλεύθερος καὶ ἀπὸ τὸν δεσπότην αὐτοῦ ἀκαταζήτητος ».

Δυστυχῶς ὅμως καὶ σήμερα σὲ μερικὰς χῶρες ὑφίσταται τὸ ἐμπόριο τῶν δούλων, ἃν καὶ καταδιώκεται καὶ καταδικάζεται ἀπὸ ὅλον τὸν πολιτισμένον κόσμον.

8. Προσωπικὴ ἐλευθερία

Ἡ Ἑλληνικὴ Πολιτεία, εὐθὺς ὡς ἀπέκτησε τὴν ἐλευθερίαν καὶ ἔγινε ἀνεξάρτητο Κράτος, ἀποκήρυξε τὴ δουλείαν καὶ παρεδέχθη τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἀτόμου ὡς δικαίωμα ἱερόν, φυσικὸν καὶ ἀπαραβίαστο.

Στὸ Σύνταγμά της μὲ ἰδιαιτέρον ἄρθρον προστατεύει τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἀτόμου :

« Οὐδεὶς καταδιώκεται, συλλαμβάνεται, φυλακίζεται, ἀπελαύνεται, ἐκτοπίζεται, εἰ μὴ ὁπότεν καὶ ὅπως ὁ νόμος ὁρίζει ».

Καὶ ὁ νόμος ὁρίζει ὅτι τὸ ἄτομον συλλαμβάνεται :

α) Τὴ στιγμὴν ποὺ διαπράττει τὴν παρανομίαν καὶ ἐπὶ 24 ὥρας μετὰ. Τότε λέγεται «σύλληψις ἐπ' αὐτοφώρῳ».

β) Ὅταν ὁ ἀνακριτὴς ἐκδώσῃ ἔνταλμα συλλήψεως.

γ) Ὅποτερ ἀπὸ ἀπόφασιν τῶν πολιτικῶν, ποινικῶν ἢ στρατιωτικῶν δικαστηρίων.

δ) Ὅταν ἐκδοθῇ ἔνταλμα προσωπικῆς κρατήσεως ἀπὸ μιᾶς

διοικητική αρχή, όπως το Δημόσιο Ταμείο, το Τελωνείο και άλλες υπηρεσίες, που έχουν το δικαίωμα αυτό από τον νόμο.

Η ελευθερία λοιπόν του ατόμου είναι κατοχυρωμένη από το Σύνταγμα μας. Αλλά εάν ο άνθρωπος είναι ελεύθερος και η ελευθερία του προστατεύεται από την πολιτεία, δεν σημαίνει ότι έχει το δικαίωμα να μη σέβεται την ελευθερία των άλλων. «Ελευθερία» δεν θα πη «κάνω ό,τι θέλω», αλλά «κάνω ό,τι δεν βλάπτει εμένα και τους άλλους».

9. Δικαιώματα του ανθρώπου που απορρέουν από το δικαίωμα της ελευθερίας του

Είς τα δικαιώματα του ανθρώπου τα οποία αναφέρονται στην ελευθερία του, υπάγονται και : α) Το άσυλον της κατοικίας. β) Η θρησκευτική ελευθερία. γ) Το απόρρητον των επιστολών. δ) Το δικαίωμα του αναφέρεσθαι εις τας αρχάς. ε) Το δικαίωμα του συνέρχεσθαι. στ) Το δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι. ζ) Η ελευθερία του λόγου και η) Η ελευθερία του τύπου.

α) Το άσυλον της κατοικίας :

Η κατοικία του κάθε ανθρώπου είναι ιερή και απαραβίαστη και προστατεύεται υπό του Συντάγματος. Κανένας δεν έχει το δικαίωμα να εισέλθῃ εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ ἄλλου, χωρὶς τὴν συγκατάθεσιν τοῦ οἰκοδεσπότου.

Εἰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις ἐπιτρέπεται ἡ εἴσοδος σὲ κατοικία :

1) Ὄταν πρόκειται νὰ γίνῃ ἔρευνα ἀπὸ τὴν ἀστυνομικὴν ἀρχὴν ἢ τὴν ἀνακριτικὴν καὶ εἰσαγγελικὴν ἀρχὴν, ἀλλὰ καὶ τότε μετὰ τὴν ἀνατολὴν καὶ πρὸ τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου.

2) Σὲ περίπτωσι πυρκαϊᾶς ἐπιτρέπεται καὶ μᾶλλον ἐπιβάλλεται νὰ εἰσέρχωνται διὰ τὴν κατάσβεσιν τῆς φωτιᾶς, καὶ

3) Ὄταν ἀκούεται κραυγὴ νὰ καλῇ σὲ βοήθεια ἀπὸ τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ σπιτιοῦ.

β) Θρησκευτικὴ ελευθερία :

Κατὰ τὸ Σύνταγμα, κάθε ἄνθρωπος εἶναι ἐλεύθερος νὰ πι-

στεύη σὲ ὅποια θρησκεία τοῦ ἀρέσει καὶ νὰ δοξάζῃ ὅποιον Θεὸ θέλει.

Δὲν ἐπιτρέπεται ὅμως νὰ προπαγανδίζῃ ὑπὲρ τῆς θρησκείας του καὶ νὰ προσπαθῇ νὰ προσελκύσῃ ἄλλους στὴ θρησκεία του.

Εἰς τὴν πατρίδα μας προστατεύεται ἡ ἀνεξιθρησκεία καὶ ἐπίσημη θρησκεία εἶναι ἡ θρησκεία τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας.

Ὁ προσηλυτισμὸς σὲ ξένες θρησκείες ἀπαγορεύεται αὐστηρὰ καὶ τιμωρεῖται, γιατί εἶναι ἐπικίνδυνος γιὰ τὸ ἔθνος μας.

Ἐξ αἰτίας τοῦ κινδύνου αὐτοῦ ἡ πολιτεία ἀπαγορεύει τὴ φοίτησι τῶν παιδιῶν σὲ ξένα σχολεῖα, πρὶν ἀποφοιτήσουν ἀπὸ τὸ Δημοτικὸ Σχολεῖο.

γ) Τὸ ἀπόρρητο τῶν ἐπιστολῶν:

Οἱ ἐπιστολὲς εἶναι πάντοτε σφραγισμένες, ὥστε τὸ περιεχόμενό τους νὰ μὴ περιέρχεται στὴ γνώσι τῶν ἄλλων. Τίς ἐπιστολὲς αὐτὲς δὲν ἐπιτρέπεται σὲ κανένα νὰ τίς ἀποσφραγίσῃ. Τὸ ἀπόρρητο τῶν ἐπιστολῶν δὲν πρέπει νὰ παραβιάζεται. Ἡ παραβίασι τοῦ ἀπορρήτου τιμωρεῖται ἀπὸ τὸν νόμο.

Σὲ ἐξαιρετικὰς περιστάσεις τὸ Κράτος ἐπιβάλλει τὴν προληπτικὴ λογοκρισίαν καὶ διατάσσει τὸ ἀποσφράγισμα καὶ τὴν ἀνάγνωσι ὅλων τῶν ἐπιστολῶν. Αὐτὸ ὅμως γίνεται γιὰ νὰ προφυλαχθῇ ἡ πατρίδα μας ἀπὸ μεγάλους κινδύνους ἀπὸ τοὺς κατασκόπους, ποὺ στέλλουν πληροφορίες στὸν ἐχθρό.

Ἡ λογοκρισία στὴν περίπτωσι αὐτὴ ἀσχεῖται ἀπὸ δημοσίους ὑπαλλήλους.

δ) Τὸ δικαίωμα τοῦ ἀναφέρεσθαι στὶς ἀρχές:

Ὁ κάθε πολίτης ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἀναφερθῇ στὶς ἀρχὲς τοῦ Κράτους γιὰ ὅποιο ζήτημα τὸν ἐνδιαφέρει.

Συντάσσει τὴν ἀναφορά του σὲ χαρτόσημο καὶ τὴν ὑποβάλλει στὴν ὑπηρεσία, ποὺ τὸν ἐνδιαφέρει. Ἡ δημόσια ὑπηρεσία εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ ἐνεργήσῃ γιὰ τὴν ἐξυπηρέτησι τοῦ ἀναφερομένου καὶ νὰ τοῦ ἀπαντήσῃ σχετικὰ.

Ἐκτὸς τῆς γραπτῆς ἀναφορᾶς ἔχει τὸ δικαίωμα ὁ καθέννας νὰ ζητήσῃ καὶ προφορικῶς πληροφορίες ἀπὸ κάθε δημόσια ἀρχή.

Τόσον ἡ γραπτὴ αἴτησις ἢ ἀναφορά, ὅσον καὶ ἡ προφορικὴ πρέπει νὰ ὑποβάλλωνται μὲ σεβασμὸ καὶ εὐπείθεια.

ε) Τὸ δικαίωμα τοῦ συνέρχεσθαι :

Οἱ πολῖτες ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ συγκεντρώνωνται σὲ κλειστοὺς ἢ ἀνοικτοὺς χώρους διὰ νὰ αποφασίσουν ὅλοι μαζί ἐπὶ ζητημάτων ποὺ τοὺς ἐνδιαφέρουν ὡς ἐπαγγελματίες ἢ ὡς πολῖτες.

Ἐχουν ἐπίσης τὸ δικαίωμα νὰ ἀναφερθοῦν ὁμαδικῶς στὶς δημόσιες ἀρχές καὶ νὰ ὑποβάλουν ὑπομνήματα ἐπὶ ὧσιν ἀποφασισθοῦν στὴ συγκέντρωσί τους.

Μπορεῖ ὅμως τὸ Κράτος νὰ ἀπαγορεύσῃ τὴν συγκέντρωσι σὲ ἀνοικτὸ χωρὸ ἢ καὶ σὲ κλειστὸ ἀκόμη, ἐὰν ὑπάρχῃ κίνδυνος νὰ διασαλευθῇ ἡ τάξις καὶ νὰ προκύψῃ ἀναρχία, ἢ ὁποία θὰ διαταράξῃ τὴν ἁρμονία τῆς κοινωνίας.

στ) Ἡ ἐλευθερία τοῦ λόγου :

Ὁ καθέννας εἶναι ἐλεύθερος νὰ ἀνακοινώσῃ τίς σκέψεις του στοὺς ἄλλους καὶ ἐλεύθερος ν' ἀκούῃ τίς σκέψεις τῶν ἄλλων.

Ἡ ἐλευθερία τοῦ λόγου προστατεύεται ἀπὸ τὸ Σύνταγμα.

Σὲ ὀρισμένες ὁμως περιπτώσεις, ὅπως ὅταν ἡ ἐλευθερία τοῦ λόγου ὑποκρύπτει ὑποκίνησι σὲ στάσι ἢ ἀναφέρεται σὲ συκοφαντίες καὶ ὕβρεις, περιορίζεται.

ζ) Ἡ ἐλευθερία τοῦ τύπου :

Ὁ τύπος εἶναι λειτουργημα. Διὰ τῶν ἐφημερίδων διεξάγεται ἔλεγχος τῆς Κυβερνήσεως καὶ διαφωτίζεται τὸ κοινὸν σὲ ὅλα τὰ ζητήματα, ἐθνικά, οἰκονομικά καὶ πολιτικά. Οἱ ἐφημερίδες ἀποτελοῦν τὴν ἔκφρασι τῆς κοινῆς γνώμης καὶ σχεδὸν πάντοτε ἡ διοίκησις τῶν κοινῶν δὲν ἀφίσταται ἀπὸ τὴν κοινὴ γνώμη.

Ἡ ἐλευθερία λοιπὸν τοῦ τύπου ἐπιβάλλεται καὶ ὁ καθέννας

ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ δημοσιεύῃ τοὺς στοχασμοὺς του σὲ ἡμερησίδες ἢ σὲ περιοδικὰ καὶ σὲ βιβλία.

Σὲ ὅλα αὐτὰ ὅμως, ὑφίσταται κάποιος περιορισμός. Ὁ περιορισμὸς νὰ μὴ διαταράσσεται ἡ κοινωνικὴ τάξις καὶ νὰ μὴ συκοφαντῇται κανεὶς.

η) Δικαίωμα τοῦ συνεταιρίζεσθαι :

Οἱ ἄνθρωποι ἔχουν δικαίωμα νὰ συνεταιρίζωνται ἐλεύθερα ἰδρύοντας συνεταιρισμοὺς, συλλόγους καὶ σωματεῖα κάθε λογῆς, ἀρκεῖ μόνον νὰ ἀφορμῶνται ἀπὸ ἠθικοὺς καὶ νόμιμους σκοποὺς.

Συνεταιρισμὸς λέγεται ἡ ἑνώσις πολλῶν προσώπων τοῦ αὐτοῦ ἐπαγγέλματος διὰ νὰ ἐπιτύχουν τὴν οἰκονομικὴ τους βελτίωσι.

Οἱ συνεταιρισμοί, ἀνάλογα μὲ τὸ σκοπὸ ποὺ ἰδρύονται, ὀνομάζονται : οἰκοδομικοί, ὅταν συνιστῶνται νὰ ἐπιτύχουν οἰκοδόμησι σπιτιῶν· προμηθευτικοί ἢ καταναλωτικοί, ὅταν ἐπιδιώκουν τὴν προμήθειαν εὐθηγῶν τροφῶν ἢ ἐνδυμάτων· πιστωτικοί, ὅταν ἐπιδιώκουν νὰ ἐξεύρουν κεφάλαια γιὰ τὴ χορήγησι δανείων εἰς τοὺς συνεταίρους· γεωργικοί, ὅταν οἱ συνεταῖροι εἶναι γεωργοὶ καὶ ἐπιδιώκουν τὴν ἐξασφάλισιν εὐθηγῶν γεωργικῶν εἰδῶν κλπ.

10. Ἡ φιланθρωπία

Ἡ φιλανθρωπία εἶναι γνῶρισμα τῆς πολιτισμένης κοινωνίας.

Καμμιά κοινωνία δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ θεμελιωθῇ ἐπάνω σὲ γερὲς βάσεις, ἂν δὲν ἔχη ὀργανώσῃ τὴ φιλανθρωπία σὰν πρώτη καὶ ἀπαραίτητη κοινωνικὴ ὑποχρέωσι.

Ἡ οἰκονομικὴ βοήθεια καὶ ἡ ἱατρικὴ περίθαλψι τῶν φτωχῶν καὶ τῶν ἀπόρων καθιερώθηκε κυρίως ἀπὸ τὸν χριστιανισμό.

Ὁ χριστιανισμὸς ἐπάνω στὴν φιλανθρωπία ἐθεμελίωσε τὴν ἠθικὴν του ὡς θρησκεία.

Πρὸ τοῦ χριστιανισμοῦ ἡ φιλανθρωπία ἐθεωρεῖτο ὡς ἐπιζήμια κοινωνικῶς, γιὰτὶ πίστευαν ὅτι ἀντιστρατεύεται στὴ φύσιν,

ἡ ὁποία κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο ἐπιβάλλει τὴν ἐπιλογὴν τῆς. Ἡ φύσις, ἔλεγον, μὲ τὴν ἐπιλογὴν τῆς ἀπαλλάσσει τὴν κοινωνία ἀπὸ τοὺς ἀδύνατους καὶ τοὺς ἀνάπηρους, οἱ ὅποιοι εἶναι ἄχρηστοι καὶ ἐπιζήμιοι.

Σήμερα ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ χριστιανισμοῦ ἡ φιλανθρωπία ἀσκειῖται ἢ ἀπὸ τὸ Κράτος ἢ ἀπὸ τοὺς Δήμους καὶ τὶς Κοινότητες.

Λειτουργοῦν ταμεῖα ἀνεργίας, ταμεῖα συντάξεως ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων, συντάξεως ἀναπήρων πολέμου, ἄσυλα, νοσοκομεῖα κλπ.

Υπάρχουν παράλληλα ἰδρύματα, πού τὰ συντηροῦν ἰδιωτικὲς ὀργανώσεις, ὅπως πτωχοκομεῖα, ὀρφανοτροφεῖα, βρεφοκομεῖα, νοσοκομεῖα κλπ.

11. Ἀνάπαυσις καὶ ἡσυχία

Ὅπως ἀπὸ μιᾶ κυψέλη φεύγουν στὴ βοσκὴ οἱ μέλισσες καὶ γενικὰ ὅλο τὸ μελίσσι βρίσκεται σὲ κίνησι, τὸ ἴδιο καὶ σὲ μιᾶ κοινωνία ἀνθρώπων ὅλοι τίθενται σὲ κίνησι ἀπὸ πολὺ πρῶτ.

Ὅλοι ἐργάζονται, γιατί μὲ τὴν ἐργασία τοὺς δημιουργοῦν τὰ ἀγαθὰ, πού εἶναι ἀπαραίτητα γιὰ τὴ ζωὴ.

Ὑστερα ὅμως ἀπὸ ὠρισμένες ὥρες ἐργασίας ἀκολουθεῖ ἡ ἀνάπαυσις.

Εἶναι ἀπαραίτητη ἡ ἀνάπαυσις, διότι ἡ ἐργασία ἐξαντλεῖ. Μὲ τὴν ἀνάπαυσιν ἀναλαμβάνομε δυνάμεις.

Καὶ ὁ Δημιουργὸς ἀκόμη ἀνεπαύθη μετὰ τὴν δημιουργίαν τοῦ κόσμου.

Στὶς δέκα ἐντολὰς τοῦ παραγγέλλει στοὺς ἀνθρώπους νὰ ἐργάζωνται ἕξ ἡμέρες καὶ τὴν ἐβδόμη νὰ ἀναπαύωνται καὶ νὰ δοξολογοῦν καὶ ὑμνοῦν τὸν Πλάστη τους.

Ἐκτὸς λοιπὸν τῆς μεσημβρινῆς καὶ τῆς νυκτερινῆς ἀναπαύσεως, οἱ ἄνθρωποι διακόπτουν τὴν ἐργασίαν τοὺς μία ἡμέρα τῆς ἐβδομάδος, τὴν Κυριακήν.

Κατὰ τὶς ὥρες τῆς ἀναπαύσεως κανένας δὲν πρέπει νὰ διαταράσῃ τὴν κοινὴν ἡσυχία. Τὰ ἐργοστάσια σταματοῦν. Σταματοῦν καὶ οἱ θόρυβοι. Σταματοῦν οἱ διαλαλητὲς τῶν ἐμπορευμάτων, ἡ μεγάλῃ κίνησις στοὺς δρόμους ἐλαττώνεται καὶ ὅλοι σπεύ-

δουν στὰ σπίτια τους γιά τήν μεσημβρινή ανάπαυσι.

Τόσο τὸ μεσημέρι ὅσο καὶ τὶς νυκτερινὲς ὥρες δὲν ἐπιτρέπονται
θόρυβοι καὶ φωνές, ποὺ διαταράσσουν τὴν κοινὴ ἡσυχία.

Ἡ Ἀστυνομία παρακολουθεῖ τὴ ζωὴ τῆς πόλεως καὶ ἐπεμ-
βαίνει, ὅταν οἱ πολῖτες παραβαίνουν τὸν κανόνα τῆς ἡσυχίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

1. Σχέσεις με τοὺς ἄλλους λαοὺς

Τὰ τέλεια μέσα ποὺ διαθέτει σήμερα ἡ ἀνθρωπότης, συντομεύουν τὶς ἀποστάσεις μεταξὺ τῶν διαφόρων χωρῶν.

Τὰ ταξίδια σήμερα, ἐν σχέσει με τὸ παρελθόν, εἶναι εὐχάριστα καὶ σύντομα καὶ ἡ ἐπικοινωνία μεταξὺ τῶν λαῶν ἔγινε ἀπαραίτητη ἀνάγκη.

Ἐτσι ἀναπτύχθηκαν στενότερες σχέσεις ἀνάμεσα στοὺς λαοὺς.

Οἱ σχέσεις αὐτὲς εἶναι ἐμπορικές, πολιτικές ἢ ἐπιστημονικές, ἢ ταξίδια ἀναψυχῆς.

Ἀπὸ τὴν ἐπικοινωνία αὐτὴ μεταξὺ τῶν διαφόρων λαῶν προκύπτουν πολλὰ ἀγαθὰ:

1. Γνωρίζοντας τὰ ἥθη καὶ ἔθιμα ὁ ἕνας λαὸς τοῦ ἄλλου στερεώνουν τοὺς φιλικούς των δεσμοὺς καὶ τὴν εἰρήνην μεταξὺ τους.

2. Ἡ ἐπικοινωνία καὶ ἡ γνωριμία τῶν λαῶν μεταξὺ τους ἐπιδρᾷ ἐκπολιτιστικῶς. Ὁ πρὸ πολιτισμένος λαὸς ἀσκεῖ ἐκπολιτιστικὴ ἐπίδρασι στοὺς ἄλλους καὶ ἔτσι ὁ πολιτισμὸς φθάνει καὶ στὶς πρὸ καθυστερημένες χῶρες.

3. Γίνεται ἀνταλλαγή τῶν προϊόντων, ποὺ ἔχουν τόση ποικιλία οἱ διάφορες χῶρες ἀνάλογα με τὴ γεωγραφικὴ τους θέσι.

4. Μερικοὶ λαοί, ποὺ ἔχουν πλουσιώτερα μέσα καὶ ἄφθονες πρῶτες ὕλες, ἔχουν δημιουργήσει μεγάλες καὶ βαρεῖες βιομηχανίες, ἐνῶ συγχρόνως ἐκαλλιέργησαν περισσότερο ἀπὸ ἄλλους τὶς τέχνες καὶ τὶς ἐπιστῆμες.

Ἡ ἐπιστημονικὴ πρόοδος στὶς χῶρες αὐτὲς μὲ τὴν ἐπικοινωνία γίνεται κτῆμα ὅλων τῶν λαῶν. Ἐπιστῆμονες παρακολουθοῦν τὶς ἐπιστημονικὲς καὶ τεχνικὲς προόδους καὶ ὅταν ἐπιστρέψουν στὴν πατρίδα τοὺς μεταφέρουν καὶ τὴν ἐπιστῆμην καὶ τὴν τέχνην προηγμένες καὶ γίνονται φορεῖς προόδου στὴν πατρίδα τοὺς.

2. Πρόξενοι-Πρέσβεις

Γιὰ νὰ διευκολύνωνται οἱ σχέσεις ἀνάμεσα στὶς διάφορες χῶρες καὶ γιὰ νὰ προστατεύωνται τὰ συμφέροντα τῶν ὁμοεθνῶν τοὺς, ἐγκαθιστοῦν σὲ κάθε χώρα προξενεῖα καὶ πρεσβεῖες.

Ἡ πατρίδα μας π.χ. ἔχει πρεσβεῖες στὶς πρωτεύουσες ὅλων τῶν χωρῶν σχεδὸν τοῦ κόσμου. Τὸ ἴδιο καὶ οἱ χῶρες αὐτὲς ἔχουν πρεσβεῖες στὴ χώρα μας.

Ἡ πρεσβεῖα ἀποτελεῖ χῶρο σεβαστὸ καὶ ἀπαραβίαστο. Σὲ καμμιά περίπτωσι δὲν μπορεῖ νὰ ἐπέμβῃ ἡ Κυβέρνησις διὰ τῶν ὀργάνων τῆς, ὅτιδήποτε καὶ ἂν γίνεταί ἐντὸς τῆς πρεσβεῖας. Ἡ πρεσβεῖα π.χ. τῆς Ἑλλάδος στὴν Αἴγυπτο εἶναι ἐλληνικὸ ἔδαφος, ὅπως καὶ ἡ πρεσβεῖα τῆς Αἰγύπτου στὴν Ἑλλάδα εἶναι αἰγυπτιακὸ ἔδαφος.

Τὸ ἴδιο καὶ τὰ προξενεῖα.

Οἱ πρέσβεις καὶ οἱ πρόξενοι θεωροῦνται ἱερὰ πρόσωπα καὶ σεβαστά. Ἡ δικαιοσύνη τῆς χώρας μας, οἱ φορολογικὲς ὑπηρεσίες καὶ γενικὰ ὅλες οἱ διοικητικὲς καὶ ἀστυνομικὲς ἀρχὲς δὲν ἔχουν κανένα δικαίωμα ἀπέναντι τῶν πρέσβων καὶ τῶν προξενικῶν Ἀρχῶν, διότι οἱ πρέσβεις καὶ οἱ πρόξενοι εἶναι ἀντιπρόσωποι τῶν χωρῶν των.

Ὁ σκοπὸς των εἶναι νὰ ρυθμίζουν τὶς σχέσεις τῶν χωρῶν των μὲ τὴν πατρίδα μας, ὅπως καὶ ὁ προορισμὸς τῶν δικῶν μας πρέσβων καὶ προξένων εἶναι νὰ διαχειρίζονται ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως τὶς διάφορες κρατικὲς υποθέσεις καὶ τὶς σχέσεις μεταξὺ τῶν Κυβερνήσεων τῶν χωρῶν αὐτῶν καὶ τῆς ἰδικῆς μας Κυβερνήσεως.

Προστατεύουν ἐπίσης τὰ συμφέροντα τῆς χώρας μας καὶ τὰ συμφέροντα τῶν ὁμογενῶν μας, ποὺ παραμένουν στὶς χῶρες αὐτὲς ὡς Ἕλληνες ὑπήκοοι.

“Όταν πρόκειται νά συναφθοῦν ἐμπορικὲς σχέσεις μεταξὺ δύο χωρῶν, οἱ πρέσβεις τῶν δύο χωρῶν θὰ ἔλθουν σὲ ἐπαφὴ μὲ τὴν Κυβερνήσεις καὶ θὰ συζητήσουν τοὺς ὅρους. Τὶς συμφωνίες ἐπίσης θὰ τὶς ὑπογράψουν οἱ πρέσβεις ὡς ἀντιπρόσωποι τῶν Κυβερνήσεων τῶν κλπ.

“Αν πρόκειται νά διακοποῦν οἱ φιλικὲς σχέσεις ἀνάμεσα σὲ δύο χώρες, οἱ πρέσβεις φεύγουν καὶ ἐπανέρχονται στὶς χώρες τους. Τὴν κήρυξι τοῦ πολέμου ἐπίσης οἱ πρέσβεις θὰ τὴν ἀναγγεῖλουν στὴν Κυβέρνησι τῆς χώρας μὲ τὴν ὁποίαν θὰ διασταυρώσουν τὰ ξίφη.

Κατὰ τὸ 1940, ὅταν ἡ Ἰταλία ἀπεφάσισε χωρὶς λόγο νὰ ἐπιτεθῇ κατὰ τῆς Ἑλλάδος, ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ἰταλίας ἐπεσκέφθη τὴ νύχτα τὸν Πρωθυπουργὸ τῆς Ἑλλάδος Ἰωάννη Μεταξᾶ καὶ τοῦ ἀνεκοίνωσε ὅτι ἐὰν ἡ Ἑλλάδα δὲν δεχθῇ νὰ ἐπιτρέψῃ στὰ Ἰταλικά στρατεύματα νὰ εἰσέλθουν στὸ Ἑλληνικὸ ἔδαφος καὶ νὰ καταλάβουν τὴν Ἑλλάδα, ὁ πόλεμος θὰ κηρυχθῇ ἀμέσως.

Ἡ Ἑλλάδα τότε ἀπάντησε ΟΧΙ καὶ ὁ πόλεμος ἄρχισε. Οἱ πρεσβευτὲς ἔφυγαν. Ὁ Ἕλληνας πρεσβευτὴς ἀπὸ τὴ Ρώμη καὶ ὁ Ἰταλὸς ἀπὸ τὴν Ἀθήνα.

Οἱ πρεσβευτὲς σὲ μιὰ χώρα μαζὶ μὲ τὸ προσωπικὸν τῶν πρεσβειῶν τους καὶ τὶς οἰκογένειάς τους ἀποτελοῦν τὸ λεγόμενον Διπλωματικὸ Σῶμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ (Ο.Η.Ε)

1. Ἡ φρίκη τοῦ πολέμου

Ἀνέκαθεν οἱ πόλεμοι ἔλυναν τίς διαφορὰς ἀνάμεσα στὰ Κράτη.

Οἱ δύο τελευταῖοι πόλεμοι ὠνομάσθησαν παγκόσμιοι, γιατί ἔλαβαν μέρος σ' αὐτοὺς ὅλοι σχεδὸν οἱ κάτοικοι τῆς γῆς, ἀφοῦ οἱ μεγαλύτερες δυνάμεις ἦταν ἐμπόλεμες. Ὁ πρῶτος παγκόσμιος πόλεμος καὶ ἰδιαιτέρως ὁ δεύτερος ἦσαν πολὺ καταστρεπτικοί. Ὀλόκληρες πόλεις ξεθεμελιώθηκαν καὶ ἐγίναν ἐρείπια. Οἱ ἄνθρωποι σκοτώθηκαν κατὰ χιλιάδες καὶ ἑκατομμύρια ὅλα θυμάτων ἐπλήρωσαν μὲ τὴ ζωὴ τους τὰ δεινὰ τοῦ πολέμου.

Ἡ καταστροφή αὐτὴ ξεπερνάει τὰ ὅρια τοῦ πολιτισμοῦ καὶ δὲν δικαιολογεῖται ἀπὸ καμμιά λογικὴ.

Ἄν συμβῇ ἓνας πόλεμος ἀκόμη, ἡ ἀνθρωπότης θὰ κινδυνεύσῃ νὰ ἐξαφανισθῇ. Τὰ μέσα τοῦ πολέμου σήμερα ἐγίναν τόσο καταστρεπτικὰ καὶ τόσο τέλεια γιὰ τὸν καταστρεπτικὸν σκοπὸν, ὥστε νὰ μπορεῖ κανεὶς νὰ μαντεύσῃ τὸ τραγικὸν ἀποτέλεσμα. Ὅσοι εἶναι σὲ θέσιν νὰ γνωρίζουν καλύτερα τὰ πράγματα ἰσχυρίζονται μὲ βεβαιότητα ὅτι σὲ ἓνα νέον πόλεμον δὲν θὰ ὑπάρχουν νικητὲς καὶ ἡττημένοι. Μιὰ τεράστια καὶ χωρὶς προηγούμενον καταστροφή τῆς ἀνθρωπότητος θὰ συντελεσθῇ. Ἴσως μάλιστα νὰ κινδυνεύσῃ νὰ ἐξαφανισθῇ τὸ ἀνθρώπινον γένος.

Ἡ φρίκη τοῦ τελευταίου πολέμου ὠδήγησε τοὺς ἡγέτες τῆς ἀνθρωπότητος σὲ μιὰ μεγάλη Ἐνωσιν, ποὺ ἔχει σκοπὸν νὰ προλαβαίνει κάθε πολεμικὴ σύγκρουσι μεταξὺ τῶν Κρατῶν.

Ἡ Ἐνωσις αὐτὴ ὀνομάζεται Ὁργανισμὸς Ἠνωμένων Ἐθνῶν ἢ Ο.Η.Ε.

2. Ἡ σύσκεψις τοῦ Λονδίνου

Ἡ πρώτη σύσκεψις γιὰ τὴ δημιουργίᾳ τοῦ Ο.Η.Ε. ἔγινε τὸν Ἰούνιο τοῦ 1941, τὴν ἐποχὴ δηλ. πού ἡ φρίκη τοῦ πολέμου ἦταν στὸ ἀποκορύφωμά της. Οἱ περισσότερες Κυβερνήσεις τῆς Εὐρώπης ἦσαν ἐξόριστες, γιατί ὁ γερμανικὸς στρατὸς εἶχε καταλάβει ὅλη τὴν Εὐρώπη σχεδόν.

Ἀντιπρόσωποι ὅλων τῶν ἐξορίστων Κυβερνήσεων συνήλθαν σὲ μιὰ σύσκεψι στὸ Λονδίνο, κάτω ἀπὸ σφοδρὸς βομβαρδισμοὺς ἀπὸ τὰ ἀεροπλάνα τοῦ ἐχθροῦ καὶ ἐνῶ ἡ πόλις παρουσίαζε τραγικὴ ὄψι.

Κάτω λοιπὸν ἀπὸ τὴ βροχὴ τῶν βομβῶν καὶ τὴν κόλοσι τῆς καταστροφῆς καὶ ἀνάμεσα στὰ πλήθη τῶν ἐρειπίων οἱ ἀντιπρόσωποι ἐννέα Κρατῶν ἔθεσαν τίς βάσεις γιὰ μιὰ εἰρηνικὴ περίοδο, πού θὰ ἐπακολουθοῦσε μετὰ τὸν πόλεμο καὶ τὴ νίκη τῶν συμμάχων. Ἀνάμεσα στοὺς ἐννέα ἀντιπροσώπους ἦταν καὶ ἀντιπρόσωπος τῆς Ἑλλάδος.

Οἱ ἀντιπρόσωποι αὐτοὶ ὑπέγραψαν μιὰ κοινὴ δήλωσι, ἡ ὁποία ἀπετέλεσε τὴ βάσι γιὰ τὴ δημιουργίᾳ τοῦ Ο.Η.Ε.

Ἀνάμεσα στὰ ἄλλα ἡ δήλωσις ἀνέφερε ὅτι : Ἡ μόνη σταθερὴ βάση μιᾶς μόνιμης εἰρήνης εἶναι ἡ αὐθόρμητη συνεργασία τῶν ἐλευθέρων λαῶν μέσα σ' ἓνα κόσμο, εἰς τὸν ὁποῖον ἀφοῦ ἐκλείπει κάθε ἀπειλὴ ἐπιδρομῆς θὰ μποροῦν ὅλοι νὰ εἶναι βέβαιοι, γιὰ τὴν οἰκονομικὴ καὶ κοινωνικὴ τους ἐξασφάλισι κλπ.

3. Καταστατικὸς χάρτης τοῦ Ἀτλαντικοῦ

Τὸν Αὐγούστο τῆς ἴδιας χρονιάς οἱ ἡγέτες τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς Ἀγγλίας—Ρούσσελτ καὶ Τσῶρτσιλ—ταξιδεύοντας στὸν Ἀτλαντικὸ Ὠκεανὸ ὑπέγραψαν μιὰ κοινὴ δήλωσι, πού ἔμεινε στὴν ἱστορίᾳ μὲ τὸ ὄνομα «Καταστατικὸς Χάρτης τοῦ Ἀτλαντικοῦ». Μὲ τὴ δήλωσι αὕτη, οἱ δύο ἡγέτες τῶν μεγαλύτερων δυνάμεων τοῦ κόσμου διακήρυσσαν τίς ἀρχές ἐπὶ τῶν ὁποίων στήριξαν τὴν ἐλπίδα τους γιὰ ἓνα καλὺτερο μέλλον τοῦ κόσμου.

Ἡ διακήρυξις αὕτη ἀπετελεῖτο ἀπὸ 8 ἄρθρα. Δύο ἀπὸ τὰ ἄρθρα ἀναφέρονται στὴν μεταπολεμικὴ ὀργάνωσι τοῦ κόσμου:

«... Ἐλπίζουν σὲ μιὰ εἰρήνη, πὺν θὰ παρὰσχη σὲ ὅλα τὰ ἔθνη τὰ μέσα νὰ παραμείνουν ἐν ἀσφαλείᾳ στὰ ἴδια τους τὰ σύνορα, πὺν θὰ δώσῃ τῇ βεβαιότητᾳ ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι σὲ ὅλες τὶς χώρες θὰ μποροῦν νὰ ζήσουν ἀπηλλαγμένοι ἀπὸ τὸν φόβο καὶ τὴν ἀνάγκη...»

... Νομίζουν ὅτι ὅλα τὰ ἔθνη πρέπει νὰ ἀπαρηθοῦν τῇ χρησιμοποίησι τῆς βίας κλπ.»

4. Τὸ σχέδιο τοῦ Ντάμπαρτον

Στὴ συμφωνία πὺν ἔγινε ἀνάμεσα στοὺς Ἀμερικανούς, Ἀγγλους, Ρώσους καὶ Κινέζους προσεχώρησαν καὶ ἄλλα ἔθνη καὶ ἔγιναν 22 ἐν ὄλῳ. Ὅλοι παραδέχθησαν τὶς ἀρχὲς τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τοῦ Ἀτλαντικοῦ.

Τὸν Αὐγούστο τοῦ 1944, ἐνῶ ἀκόμη ἐξακολουθοῦσε ὁ παγκόσμιος πόλεμος, ἀλλὰ εἶχε ἀρχίσει νὰ ροδίζει στὴν ἀνατολὴ ἡ νίκη τῶν συμμάχων καὶ ἡ εἰρήνη, οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἰδίων χωρῶν, Ἀμερικῆς, Ἀγγλίας, Ρωσίας καὶ Κίνας συνῆλθαν σὲ μιὰ ἑπαυλὶ κοντὰ στὴν Οὐάσιγκτων, πὺν τὴν ἔλεξαν Ντάμπαρτον Ὡς καὶ κατέστρωσαν τὶς βάσεις τῆς νέας παγκόσμιας ὀργάνωσης.

Σύμφωνα μὲ τὶς ἀποφάσεις τῆς συσκέψεως αὐτῆς ὁ Ο.Η.Ε. θὰ ἀποτελεῖτο ἀπὸ τέσσερα κύρια ὄργανα :

α) Μιὰ Γενικὴ Συνέλευσι, στὴν ὁποίαν θὰ ἔπαιρναν μέρος ὅλα τὰ Ἑνωμένα Ἐθνη.

β) Ἐνα Συμβούλιο Ἀσφαλείας, πὺν θὰ τὸ ἀποτελοῦν 11 μέλη, ἀπὸ τὰ ὁποῖα τὰ πέντε θὰ εἶναι μόνιμα καὶ τὰ ἄλλα ἔξ θὰ ἐκλέγωνται ἀπὸ τὴ Γενικὴ Συνέλευσι.

γ) Ἐνα Συμβούλιο Οἰκονομικὸ καὶ Κοινωνικὸ.

δ) Ἐνα ἀνώτατο Διεθνὲς Δικαστήριον καὶ

ε) Μιὰ Γενικὴ Γραμματεία γιὰ τὴν καλὴ λειτουργία τοῦ Ὁργανισμοῦ.

Τὸ Συμβούλιο Ἀσφαλείας ἀνελάμβανε τὴν εὐθύνην νὰ παρεμποδίσῃ κάθε νέον πόλεμο.

Τὰ Ἑνωμένα Ἐθνη ἀνελάμβαναν τὴν ὑποχρέωσιν νὰ θέτουν

στη διάθεσι τοῦ Συμβουλίου Ἀσφαλείας ἑνοπλίες δυνάμεις, γιὰ νὰ ἐπιβάλλῃ τὶς ἀποφάσεις του.

Ὑστερα ἀπὸ πολλὰς συζητήσεις ὁ Ὀργανισμὸς Ἠνωμένων Ἐθνῶν ἔγινε πραγματικότητα στὶς 24 Νοεμβρίου 1945.

5. Κύρια σημεῖα τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου

Ὁ Καταστατικὸς Χάρτης ἀποτελεῖται ἀπὸ 111 ἄρθρα, ποὺ ὀρίζουν τὶς ἀρχές, τοὺς σκοποὺς καὶ τὶς μεθόδους, γιὰ τὴ λειτουργία τοῦ Ο.Η.Ε. καὶ ἀρχίζει ὡς ἑξῆς :

«Ἡμεῖς οἱ λαοὶ τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν ἀποφασίζομεν νὰ προσφυλάξωμεν τὰς ἐπομένας γενεάς ἀπὸ τὴν θεωμηρίαν τοῦ πολέμου, ἡ ὁποία ἐπέβαλε μέσα σὲ λίγα χρόνια δύο φορὲς ἀπερίγραπτες συμφορὲς στὴν ἀνθρωπότητα· νὰ διακηρύξωμεν ἐκ νέου τὴν πίστιν μας εἰς τὰ θεμελιώδη δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου, εἰς τὴν ἀξιοπρέπειαν καὶ τὴν ἀξίαν τοῦ ἀνθρώπινου προσώπου εἰς τὴν ἰσότητά των δικαιωμάτων ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν καθὼς καὶ ὅλων τῶν ἐθνῶν μικρῶν καὶ μεγάλων· νὰ δημιουργήσωμεν τὰς συνθήκας αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀπαραίτητοι διὰ τὴν διατήρησιν τῆς δικαιοσύνης καὶ τοῦ σεβασμοῦ ἔναντι τῶν ὑποχρεώσεων, αἱ ὁποῖαι γεννῶνται ἀπὸ τὰς συνθήκας καὶ τὰς ἀλλαγὰς πηγὰς τοῦ διεθνοῦς δικαίου· νὰ διευκολύνωμεν τὴν κοινωνικὴν πρόοδον καὶ νὰ δημιουργήσωμεν καλυτέρας συνθήκας ζωῆς μέσα εἰς τὸ πλαίσιον εὐρυτέρας ἐλευθερίας· καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ν' ἀσκήσωμεν τὴν ἀνεκτικότητα ἀπέναντι ἀλλήλων, νὰ ζήσωμεν ἐν εἰρήνῃ ὁ εἷς μὲ τὸν ἄλλον, μὲ σχέσεις ἀγαθῆς γειτονίας, νὰ ἐνώσωμεν τὰς δυνάμεις μας διὰ τὴν διατήρησιν τῆς εἰρήνης καὶ τῆς διεθνοῦς ἀσφαλείας...»

Πρῶτος ἀντικειμενικὸς σκοπὸς τοῦ Ο.Η.Ε. εἶναι νὰ διατηρήσῃ τὴν εἰρήνην καὶ τὴν ἀσφάλειαν.

Δεύτερος ἀντικειμενικὸς σκοπὸς του εἶναι νὰ ἀναπτυχθοῦν ἀνάμεσα στὰ ἔθνη, φιλικὲς σχέσεις μὲ βάσιν τὸ σεβασμὸς στὴν ἀρχὴ τῆς ἰσότητος τῶν δικαιωμάτων καὶ τοῦ δικαιώματος ὅλων τῶν λαῶν ὅπως ρυθμίζουν μόνον τὴν τύχην των.

5. Ἀγωγή τοῦ Πολίτου, ΣΤ'.

Τρίτος αντικειμενικός του σκοπός είναι ή πραγματοποίησις συνεργασίας ανάμεσα στά διάφορα έθνη για τή λύσι των κοινωνικών, οικονομικών καί εκπολιτιστικών προβλημάτων. Σχετικώς πρός τοῦτο σκοπός είναι ή ανάπτυξις των δικαιωμάτων τοῦ ανθρώπου καί των βασικῶν του ἐλευθεριῶν χωρίς διάκρισιν φυλῆς, φύλου, γλώσσης καί θρησκείας.

6. Ἐναρξίς λειτουργίας τοῦ Ο.Η.Ε.

Εἰς τήν διάσκεψιν τοῦ Ἀγίου Φραγκίσκου ἔγινε δεκτός ὁ Καταστατικός Χάρτης. Ἐξ μῆνες μετά, δηλ. στίς 10 Ἰανουαρίου 1946, συνήλθε ή πρώτη Γενική Συνέλευσις τοῦ Ο.Η.Ε. στό Λονδίνο, για νά συγκροτήσῃ τά ὄργανα, πού ἦσαν ἀπαραίτητα για τήν κανονική του λειτουργία.

Οὕτω στήν προκαταρκτική αὐτή σύνοδο τοῦ Ο.Η.Ε. ή Γενική Συνέλευσις ἐξέλεξε τά 6 μὴ μόνιμα μέλη τοῦ Συμβουλίου Ἀσφαλείας, τά 18 μέλη τοῦ Οἰκονομικοῦ Συμβουλίου, τοὺς 15 δικαστάς τοῦ Ἀνωτάτου Διεθνoῦς Δικαστηρίου καί τὸν Γενικόν Γραμματέα.

7. Ἡ δράσις τοῦ Ο.Η.Ε.

Ἀπὸ τῆς πρώτης συνόδου τοῦ Ο.Η.Ε. μέχρι σήμερα ἐπακολούθησαν καί ἄλλες σύνοδοι. Πολλές ὑποθέσεις ἔχει ἐπιλύσει καί πολλά προβλήματα ξεπέρασε μὲ ἐπιτυχία.

Στήν περίπτωσι τῆς Κορέας ὁ Ο.Η.Ε. ἔδειξε τή δύναμί του καί τὸ πνεῦμα τῆς συνεργασίας τῶν μελῶν του, ἐκτός τῶν χωρῶν τοῦ λεγομένου Ἀνατολικοῦ συνασπισμοῦ.

Στρατιῶτες ἀπὸ ὅλες τίς χώρες τοῦ Ο.Η.Ε. ἔτρεξαν στή φωνή τοῦ Ο.Η.Ε. καί ὕστερα ἀπὸ πολλές καί αἱματηρές μάχες ἀνάγκασαν τοὺς κομμουνιστὲς νά ἀποσυρθοῦν στὸν 38 παράλληλο.

Ὁ στρατός πού πολεμοῦσε τόσον καιρὸ στήν Κορέα ἦταν στρατός τοῦ Ὁργανισμοῦ Ἠνωμένων Ἐθνῶν.

Μεταξὺ τῶν πρώτων ἔσπευσε καί ή Ἑλλάδα νά ἀποστείλῃ ἓνα τμήμα της, πού ἐτάχθη ὑπὸ τίς διαταγές τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ στρατοῦ τοῦ Ο.Η.Ε. Ἐπολέμησε γενναῖα χάριν τῶν ἰδεωδῶν

τοῦ Ο.Η.Ε. καὶ ἀπέδειξε γι' ἄλλη μιὰ φορά στὸν κόσμον ὅτι ἡ μικρὴ Ἑλλάδα ἔχει μεγάλη ψυχὴ καὶ γνωρίζει νὰ μάχεται χάριν τῶν ἀνθρωπίνων ιδεωδῶν.

Ἀντιπρόσωπος τῶν Ἑνωμένων Ἐθνῶν παρέδωσε τὴν σημαίαν τῶν Ἑνωμένων Ἐθνῶν στὸν διοικητὴ τῆς Ἑλληνικῆς Ταξιαρχίας, τὴν ὁποίαν ἡ ἐλληνικὴ ἀνδρεία καὶ γενναιότης ἔφερε νικηφόρα στὰ πεδία τῶν μαχῶν στὴν Ἄπω Ἀνατολή.

* *

Ὁ Ὄργανισμὸς Ἑνωμένων Ἐθνῶν σήμερα ἔχει τὸ μέγαρό του στὴ Νέα Ὑόρκη.

Τὸ μέγαρον αὐτὸ ἀποτελεῖται ἀπὸ 39 ὀρόφους καὶ ἔχει ὕψος 178 μέτρων καὶ μῆκος 93 μ., πλάτος δὲ 23 μ. Οἱ δύο προσόψεις του, ἡ ἀνατολικὴ καὶ ἡ δυτικὴ, σκεπάζονται ἀπὸ ἐγχρωμο γυαλὶ καὶ ἀλουμίνιο.

Τὰ Κράτη μέλη τοῦ Ο.Η.Ε. στὴν Πέμπτη Σύνοδο τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως (1950) ἦσαν ἑξήντα (60).

Μέχρι τοῦ 1950, ἀπὸ τῆς ιδρύσεως, συνεκροτήθησαν πέντε Σύνοδοι.

ΤΕΛΟΣ

ΤΑ ΘΡΑΙΟΤΕΡΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΧΟΛΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΣΧΟΛΙΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΔΙΚΙΩΤΗ

110 ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ

ΣΤΑΔΙΟΥ 41 — ΑΘΗΝΑΙ — ΑΡΙΣΤΕΙΔΟΥ 6

ΤΑΣΙΣ Α' - Β'

- No. 1. ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ Α.Β.
2. ΟΙ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΜΟΥ Β.

ΤΑΣΙΣ Γ' - Δ'

- No. 3. ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ Γ.
4. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ Γ.
5. ΕΛΛΗΝΕΣ ΗΡΩΕΣ Γ.
6. ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ Γ.
7. ΠΑΤΡΙΔΟΓΡΑΦΙΑ Γ.
8. ΦΥΣΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ Γ.
9. ΟΙ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΜΟΥ ΓΔ.
10. ΓΕΩΓΡ. ΕΛΛΑΔΟΣ ΓΔ.
11. ΧΑΡΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΓΔ.
12. ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ Δ.
13. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ Δ.
14. ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΔΑ Δ.
15. ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ Δ.
16. ΦΥΣΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ Δ.

ΤΑΣΙΣ Ε' - ΣΤ'

- No. 17. ΕΚΚΛΗΣ. ΙΣΤΟΡΙΑ Ε.
18. ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ Ε.
19. ΧΑΡΤΗΣ ΗΠΕΙΡΩΝ Ε.
20. ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΗΠΕΙΡΩΝ Ε.
21. ΦΥΣ. ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ Ε.
22. ΦΥΣΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ Ε.
23. ΟΙ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΜΟΥ ΕΣΤ.
24. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΕΣΤ.
25. ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ ΕΣΤ.
26. ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ Ε.
27. ΑΓΩΓΗ ΠΟΛΙΤΟΥ Ε.
28. ΑΓΩΓΗ ΚΑΤΗΧΗΣ ΣΤ.
29. ΛΕΙΤΟΥΡ. ΚΑΤΗΧΗΣ ΣΤ.
30. ΝΕΟΙ ΧΡΟΝΟΙ ΣΤ.
32. ΓΕΩΓΡ. ΕΥΡΩΠΗΣ ΣΤ.
31. ΧΑΡΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΣΤ.
33. ΦΥΣ. ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΣΤ.
34. ΦΥΣΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΣΤ.

• Συγγραφείς οι δριστοί των δοκίμων Έλλήνων συγγραφέων βοηθητικών διδλίων • Περιεχόμενον συμφωνον με τας νεωτέρας παιδαγωγικας αντίληψεις, ελλητον και μεθοδικό • Εικονογράφησις μοναδική υπό κορυφαίων Έλλήνων καλλιτεχνών. • Στοιχειωδέτης μονοτάπη • Εκτύπωσις ΟΦΘΙΣΕΤ με εξωφυλλα εξά-χρωμα και πολύχρωμοι οι εσωτερικοί σελίδες. • Σήμα πρακτικόν. Τιμαί αι συνήθειες.

Αι καλύτεραι και καλλιτεχνικότεραι έλλη- νικαί σχολικαί έκδόσεις μέχρι σήμερον.